

Zpráva o předsudečném

N

Á

S

L

Í

v České republice
v roce 2021

IN IUSTITIA

**Zpráva o předsudečném násilí v České republice
v roce 2021**

Vydala: In IUSTITIA, o. p. s. v Praze 2024, vydání první
www.in-ius.cz

Redakce textu: Václav Walach

Grafické zpracování, stylistická korektura: Filip Starý

Všechna práva vyhrazena © 2024

Ve Zprávě nebyla provedena jazyková korektura

ISBN: 978-80-88172-43-7

Obsah

Seznam grafů	5
Seznam tabulek	6
Seznam zkratk	7
Úvod	8
In IUSTITIA, o.p.s.	10
Poděkování	12
Hlavní zjištění	13
1. Právní vývoj	16
1.1 Legislativní vývoj	16
1.1.1 Vývoj hmotněprávní úpravy	16
1.1.2 Vývoj procesněprávní úpravy	16
1.1.3 Zákon o obětech trestných činů	16
1.1.4 Ostatní právní úprava a její vývoj	17
1.2 Judikatura	17
1.2.1 Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3003/20 ze dne 3. 8. 2021	17
1.2.2 Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1564/20 ze dne 9. 2. 2021	18
1.2.3 Rozsudek ESLP ve věci Sabalić proti Chorvatsku, č. stížnosti 50231/13, 14. 1. 2021	19
1.2.4 Rozsudek ESLP ve věci M. B. a ostatní proti Slovensku, č. stížnosti 45322/17, 1. 4. 2021	19
1.3 Významné případy	20
1.3.1 Ústavní soud odmítl ústavní stížnost napadeného v tramvaji	20
1.4 Významné události	21
1.4.1 Soudkyně Kateřina Šimáčková byla zvolena novou soudkyní ESLP	21
1.4.2 Soudní dvůr EU podpořil stejnopohlavní páry	22

1.4.3 In IUSTITIA a Krajské policejní ředitelství hl. m. Praha podepsaly dohodu o vzájemné spolupráci.	22
2 Společenské ovzduší	23
2.1 Předsudečné projevy a extremismus mezi politiky	23
2.2 Smrt Roma v Teplicích a kritika policie.	25
2.3 Ombudsman proti antidiskriminaci.	27
2.4 „Čunkodomky“ v Chanově nakonec nebudou	28
2.5 Konec bezdoplatkových zón.	29
2.6 Znevážení obětí holokaustu	29
2.7 Dezinformace a útoky na zdravotníky	30
2.8 Vzdělávání v době pandemie	30
2.9 Rasismus v českém sportu	30
2.10 Spor o čtení jmen obětí romského holokaustu	31
2.11 Protest proti jmenování Obzinové šéfkou rozhlasového zpravodajství	32
3 Předsudečné incidenty	33
3.1 Kvantitativní vyhodnocení incidentů.	33
3.1.1 Zdroje informací o incidentech.	33
3.1.2 Ověření incidentů	35
3.1.3 Vývoj počtu incidentů do roku 2021	35
3.1.4 Předsudečná pohnutka	37
3.1.5 Formy incidentu a způsobená újma.	42
3.1.6 Pohnutky a formy incidentu	44
3.1.7 Místo a čas.	45
3.1.8 Oběti a útočníci.	50
3.1.9 Trestní řízení.	53
3.2 Charakteristiky jednotlivých incidentů	54
Seznam doporučené literatury	129

Seznam grafů

Graf 1 Zdroje informací o incidentech	33
Graf 2 Vývoj počtu incidentů v letech 2014–2021	36
Graf 3a Nejfrekventovanější zdroje incidentů v letech 2014–2021.....	37
Graf 3b Méně frekventované zdroje incidentů v letech 2014–2021	37
Graf 4 Případy předsudečných pohnutek.....	38
Graf 5 Případy pohnutek v meziročním srovnání (v %).....	39
Graf 6a Případy vybraných pohnutek v meziročním srovnání	39
Graf 6b Případy vybraných pohnutek v meziročním srovnání	40
Graf 7 Vývoj počtu incidentů motivovaných vybranou národností či etnicitou v letech 2014–2021.....	41
Graf 8 Nejčastější pohnutky k předsudečnému násilí (v %)	42
Graf 9 Struktura forem útoků	43
Graf 10 Struktura typů újmy	43
Graf 11 Počty incidentů v jednotlivých krajích.....	45
Graf 13 Podíl online a offline incidentů v letech 2014–2021..	49
Graf 14 Vývoj počtu incidentů podle jednotlivých měsíců roku.....	50
Graf 15 Incidenty z hlediska postavení v trestním řízení	53

Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet incidentů zařazených do Zprávy z policejních statistik podle kategorie incidentů	34
Tabulka 2 Důvody nezařazení incidentů do Zprávy z policejních statistik podle kategorie incidentů	35
Tabulka 3 Počet případů vybraných podkategorií pohnutky	40
Tabulka 4 Podíl forem útoku v rámci jednotlivých kategorií pohnutky	44
Tabulka 5 Podíl forem útoku v rámci vybraných kategorií pohnutky	45
Tabulka 6 Počet incidentů v jednotlivých obcích	46
Tabulka 7 Vybrané případy pohnutky z hlediska krajů.....	47
Graf 12 Počty incidentů dle lokality	48
Tabulka 8 Charakteristiky obětí.....	51
Tabulka 9 Charakteristiky útočníků.....	52
Tabulka 10 Počet útočníků tam, kde byl známý, u vybraných pohnutek.....	53

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

ESSK – Evidenčně statistický systém kriminality

ESLP – Evropský soud pro lidská práva

EU – Evropská unie

FB – Facebook

IU – In IUSTITIA

PN – Předsudečné násilí

NNO – Nevládní neziskové organizace

OČTŘ – Orgány činné v trestním řízení

TrZ – Trestní zákoník

Úvod

Předkládaná Zpráva přináší informace o právním vývoji, společenském dění a zjištěných incidentech předsudečného násilí (PN) v české společnosti v roce 2021. Rok 2021 byl stále poznamenán pandemií Covid-19 a souvisejícími protipandemickými opatřeními, což se odrazilo i ve struktuře PN. Oproti předchozímu roku Zpráva zaznamenává významný pokles počtu incidentů, a to ze 163 na 141. Tento pokles patrně souvisí právě s protipandemickými opatřeními, která omezila pohyb lidí ve veřejném prostoru a snížila tak příležitosti k páchání předsudečných útoků.

Mezi skupiny nejvíce ohrožené PN se v roce 2021 poprvé dostali lidé napadaní kvůli sexuální orientaci a genderové identitě. Společně s romskou národností a barvou kůže, což jsou tradičně časté pohnutky předsudečných incidentů, se na vybraných pohnutkách podílejí dvěma třetinami. Zvýšení podílů incidentů motivovaných sexuální orientací a genderovou identitou patrně souvisí s aktivitami projektu Rise Up Against Anti-LGBTI Hate Crimes, který In IUSTITIA (IU) realizovala ve spolupráci s Prague Pride a Národním ústavem duševního zdraví a který směřoval ke zviditelnění tématu PN na LGBT+ lidech.

V roce 2021 trochu překvapivě pokračoval trend mírného poklesu podílu online incidentů oproti těm offline. Může to částečně vyplývat ze zaznamenaných útoků na zdravotnický personál, který prováděl očkování proti onemocnění Covid-19, případně na zaměstnance a zaměstnankyně různých společností, kteří vymáhali dodržování protipandemických pravidel. Stejně tak může tento trend souviset s celkovým poklesem počtu incidentů i s menší mediální pozorností věnovanou tématům, která v minulosti podněcovala předsudečné projevy na internetu.

Rok 2021 přinesl několik významných společenských událostí souvisejících s problematikou PN. Velkou pozornost vzbudila smrt Stanislava Tomáše při policejním

zásahu v Teplicích, kterou někteří přirovnávali k vraždě George Floyda v USA. Událost vyvolala kritiku policie ze strany domácích i zahraničních organizací a zástupkyně ombudsmana obvinila zasahující policii ze série pochybení. Předsudečné nálady rozdmýchávali někteří politici, opět zejm. vůči LGBT+ lidem. Podobně konali veřejní činitelé, včetně nevhodných poznámek na konto Romů a Romek. Za zvláště znepokojivé lze považovat zneuctění památky židovských obětí holokaustu lidmi, kteří protestovali proti protipandemickým opatřením.

Rok 2021 přinesl také důležité legislativní změny. Došlo k rozšíření trestního zákoníku o postih šíření děl propagujících hnutí směřující k potlačení práv a svobod. Judikatura Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) v tomto roce jasně akcentovala, že oběti musejí mít zajištěnu účinnou ochranu a spravedlivou náhradu i za utrpěnou nemajetkovou újmu a že PN nesmí být bagatelizováno.

Zpráva o předsudečném násilí v České republice v roce 2021 slouží jako analytický podklad pro pochopení těchto dynamických změn v české společnosti. Cílem monitoringu a následné analýzy není pouze „vyčíslení“ PN z hlediska sledovaných charakteristik a uvedení popisu jednotlivých incidentů. Především má pomoci identifikovat a napravit nedostatky v systému ochrany lidských práv. Věříme, že prezentovaná data přispějí k efektivnější pomoci obětem a k vytváření prostředí, ve kterém se nikdo nebude muset bát, že bude napaden pro to, kým je.

In IUSTITIA, o.p.s.

In IUSTITIA se od roku 2009 věnuje prevenci PN a pomoci jeho obětem. Je jedinou takto zaměřenou organizací v ČR. Cílem je přispět k řešení PN prostřednictvím pomoci obětem, vzdělávání, monitorování stavu a trendů PN a dalších specifických výzkumů a analýz. Od roku 2017 je členem Evropské sítě proti rasismu a xenofobii (ENAR).

IU je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb a akreditovaným poskytovatelem právních informací. Služby obětem jsou poskytovány osobně, online a telefonicky zdarma na celém území ČR a zahrnují sociální a právní poradenství a zastupování před soudem. V roce 2021 měla organizace pobočky v Praze a Brně. Na poradnu IU se v daném roce obrátilo 377 osob, z toho bylo více než 40 % ve věci PN. Právní služby, poskytované ve spolupráci s advokátními kancelářemi, v roce 2021 dlouhodobě využívalo 109 osob. Téměř ze dvou třetin se jednalo o zastupování v trestním řízení.

Od roku 2010 se IU důsledně věnuje monitoringu PN. Informování veřejnosti o podobách, příčinách a důsledcích PN považujeme za jednu ze svých klíčových rolí jako nevládní neziskové organizace (NNO). Ke stavu PN přistupujeme kriticky a konstruktivně a na tomto základě navrhuje legislativní a praktická doporučení. Na základě monitoringu jsme v roce 2021 kromě tradičních kvartálních zpráv vydávali zprávy zaměřené na PN z důvodu sexuální orientace a genderové identity. Zprávy vznikly v rámci projektu Rise Up Against Anti-LGBTI Hate Crimes, který jsme realizovali ve spolupráci s Prague Pride a Národním ústavem duševního zdraví.¹ V roce 2021 jsme rovněž zahájili kvantitativní a kvalitativní výzkumy násilí a PN na lidech s postižením.

IU realizuje několik vzdělávacích programů. Soustředíme se především na prohlubování znalostí a dovedností profesionálů a profesionálek, kteří přicházejí do kontaktu s oběťmi PN a se zvláště zranitelnými oběťmi.

¹Zprávy jsou dostupné zde: <https://in-ius.cz/zpravy-o-predsudc-nem-nasilii/>.

Naše školení jsou určena policii, sociálním pracovníkům a pracovnícím a vyučujícím. V roce 2021 mohli sociální pracovníci a pracovnice zvyšovat své dovednosti a znalosti prostřednictvím 5 kurzů akreditovaných u Ministerstva práce a sociálních věcí. Konkrétně šlo o kurzy úzce specializované na práci s oběti trestných činů: Hatespeech v online prostředí, Úvod do problematiky PN, Zákon o obětech trestných činů, Základy trestního řízení pro sociální pracovníky a pracovnice a Bezpečnostní a mediální plánování pro oběti trestných činů. V roce 2021 jsme rovněž vzdělávali o PN lektory působící v ČR v rámci Fulbrightova stipendia, velitele a zástupce místních oddělení Policie ČR, státní zástupce a zástupkyně a soudce a soudkyně.

Program pro oběti, vzdělávací program a monitoring mohou zájemci a zájemkyně podpořit jednorázovým nebo dlouhodobým darem na sbírkový účet 440 660 440/2010 či poskytnutím služeb zdarma.

Pro podrobnější informace prosím navštivte www.darujipomoc.cz nebo nás kontaktujte na dary@in-ius.cz.

Poděkování

Děkujeme všem, díky nimž Zpráva vznikla. Předně všem, kteří byli dotčeni PN a rozhodli se nám incidenty oznámit. Víme, že to pro vás nebylo vždy lehké. Věříme, že se nám společně podaří upozornit na stav PN v ČR a přispět k nápravě.

Děkujeme Policejnímu prezidiu ČR za poskytnutí statistických dat o předsudečných trestných činech. Nezastupitelnou pomoc nám poskytli ochotní tiskoví mluvčí a další představitelé a představitelky policie a personál státních zastupitelství a soudů. Uvědomujeme si, že jste investovali nemalou energii do zodpovězení našich dotazů. Především díky vaší ochotě a nasazení jsme mohli většinu incidentů dohledat a ověřit.

Poděkování patří kolegům a kolegyním z nevládního sektoru a komunitních organizací, kteří nám pomáhají vyhledávat předsudečné incidenty a kteří posilují vědomí svých klientů a klientek, že se mohou proti PN bránit. Důležitou roli v monitoringu PN v rámci romské komunity hraje již delší dobu organizace ROMEA a v případě transfobního násilí Trans*parent. V roce 2021 jsme dále spolupracovali s Prague Pride a Národním ústavem duševního zdraví. Společně jsme upozorňovali na problém neoznamování předsudečných útoků z důvodu sexuální orientace a genderové identity. V rámci festivalu Prague Pride se účastnictvo mohlo zúčastnit workshopu vedeného našimi pracovníky a pracovníci na téma, jak čelit předsudečnému násilí.

Děkujeme ostatním kolegům a kolegyním, kteří v rámci svých pravidelných povinností věnovali svůj čas doplnění databáze a připomínkování Zprávy.

Hlavní zjištění:

Hlavní zjištění v oblasti stavu PN:

- Celkem bylo v roce 2021 zaregistrováno 141 předsudečných incidentů.
- Období 2014–2021 charakterizuje kolísavý vývoj počtu předsudečných incidentů s nárůstem v letech 2014–2016, následným poklesem a opětovným nárůstem do roku 2020. V roce 2021 počet incidentů významně klesl, patrně v důsledku protipandemických opatření.
- V letech 2014 až 2021 můžeme i přes různé výkyvy sledovat postupný nárůst podílu online incidentů. Nicméně v roce 2021 došlo k jejich znatelnému poklesu.
- Mezi skupiny nejvíce ohrožené PN patřily v roce 2021 ty určené romskou národností, sexuální orientací či genderovou identitou a barvou kůže. Dohromady tvoří dvě třetiny případů vybraných pohnutek.
- Většina předsudečných incidentů byla zaregistrována v Hlavním městě Praze. K obcím s nejvyšším výskytem zaznamenaného PN se dále řadí Brno a Plzeň.
- Nejčastěji se předsudečné útoky děly na internetu a na veřejně přístupných místech.
- Častěji napadání jsou muži spíše než ženy a občané ČR než cizinci. Z hlediska věku jsou nejčastěji napadání lidé ve věku 19–45 let.
- Častěji útočil jednotlivec než skupina. Mezi příznivce krajní pravice patřil pachatel na základě dostupných informací jen v 17 % všech incidentů.
- Naše analýza statistik Policejního prezidia, které odpovídají statistice trestné činnosti s extremistickým podtextem, odhalila, že část trestných činů kvalifikovaných podle § 403–405 může být ve skutečnosti kvalifikována jako předsudečné trestné činy. V roce 2021 bylo do naší databáze zařazeno jako předsudečné trestné činy 6 trestných činů dle § 403–405 TrZ, tedy 14 % v této kategorii.

Hlavní zjištění v oblasti práva:

→ Nabyl účinnosti zákon č. 220/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, zákon č. 45/2013 Sb. zákon o obětech trestných činů a další zákony. Novela přináší některé podstatné změny v úpravě trestních předpisů.

- Trestněprávně je nyní upraveno šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka.
- Výčet zvlášť zranitelných obětí v zákoně o obětech trestných činů je nově rozšířen o oběti trestného činu znásilnění, týrání svěřené osoby a týrání osoby žijící ve společném obydlí.

→ Ústavní soud zrušil rozhodnutí obecných soudů týkající se zvlášť zranitelné oběti pokusu znásilnění. V těchto rozhodnutích soudy významně snížily částku náhrady nemajetkové újmy kvůli tomu, že poškozená (oběť) není schopna z důvodů svého postižení plně chápat zásah do svých práv. To Ústavní soud posoudil jako protiústavní.

→ Ústavní soud vydal nález, v němž zkritizoval značně restriktivní přístup Nejvyššího soudu k výkladu pojmu další nemajetkové újmy ve smyslu § 2958 občanského zákoníku.

→ ESLP ve věci Sabalić proti Chorvatsku rozhodl, že Chorvatsko pochybilo. Orgány státu posoudily násilný čin z nenávisti jako přešupek, a ne jako trestný čin. Tím podle ESLP nesplnily svou povinnost zajistit, aby homofobní útoky nebyly státem přehlíženy a aby se jejich oběti domohly účinné ochrany.

→ ESLP se v rozsudku M. B. a ostatní proti Slovensku zabýval policejním násilím na romských nezletilých chlapcích. Došel k závěru, že Slovensko porušilo procesní složku práva na ochranu před nelidským nebo ponižujícím zacházením nebo trestáním podle článku 3 Úmluvy.

Hlavní zjištění v oblasti společenské atmosféry:

→ Politici přispívali k rozdmýchávání předsudečných nálad. Např. prezident Miloš Zeman se negativně vyjádřil o trans* lidech. Prohlásil, že jsou mu „opravdu bytostně odporní“, a chirurgickou změnu pohlaví označil za neexistující trestný čin sebepoškození.

→ Tomio Okamura prohlásil, že by raději skočil z okna, než aby byl adoptován stejnopohlavním párem. Když byl upozorněn, že v minulosti zastával opačné názory, popřel je.

→ Policie požádala poslance o vydání Lubomíra Volného k trestnímu stíhání. Podezírá ho ze šíření poplašné zprávy v souvislosti s pandemií Covid-19 a lékem ivermektin.

→ Po policejním zákroku zemřel Stanislav Tomáš, kterého místní obyvatelé a zahraniční politici přirovnali k Georgi Floydovi. Policie i někteří politici přirovnání odmítli. Za policii se veřejně postavil ministr vnitra Jan Hamáček, premiér Andrej Babiš a prezident Zeman v době, kdy nebyly známy výsledky vyšetřování příčin úmrtí.

→ Ombudsman Stanislav Křeček nadále čelil kritice pro své výroky týkající se zejm. diskriminace Romů.

→ Ústavní soud zrušil pasáž zákona, která umožňovala vyhlašovat tzv. bezdoplatkové zóny. Stalo se tak 4 roky po podání ústavní stížnosti senátory.

→ Federace židovských obcí a další aktéři se vymezili vůči znevažování obětí holokaustu lidmi, kteří odmítali protipandemická opatření, včetně očkování.

→ UEFA potrestala hráče fotbalové Slavie Ondřeje Kúdela za rasistickou urážku, kterou měl častovat hráče Glasgow Rangers Glenu Kamaru.

→ Správní rada Institutu Tereziánské iniciativy odvolala jeho ředitelku Terezu Štěpkovou ze své funkce. Trvala na tom, aby se na veřejném čtení jmen obětí holokaustu Jom ha-šoa četla také jména zavražděných Romů a Romek.

1 Právní vývoj

1.1 Legislativní vývoj

1.1.1 Vývoj hmotněprávní úpravy

Předsudečná trestná činnost je upravena v zákoně č. 40/2009 Sb. Ten v roce 2021 prošel 3 novelizacemi. Jedna z nich, zákon č. 220/2021 Sb., rozšířila trestní zákoník o § 403a a § 403b, které upravují trestnost šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka. Podle § 403b je však beztrestné šíření takového díla, slouží-li k umělecké, vzdělávací, výzkumné, zpravodajské nebo obdobné činnosti.

Taková hnutí jsou často spojena právě s ideologiemi založenými na myšlenkách rasové, národnostní, náboženské nebo jiné nadřazenosti. Trestněprávní zákaz jejich propagace proto představuje důležitý krok v potlačování hnutí, jejichž stoupenci mohou páchat předsudečnou trestnou činnost.

Méně závažné protiprávní jednání je upraveno zákonem č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích. Zákon v roce 2021 prošel 2 novelizacemi, žádná z nich se však netýkala předsudečných přestupků.

1.1.2 Vývoj procesněprávní úpravy

Trestní proces je upraven zákonem č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním. Tento zákon prošel v roce 2021 několika novelizacemi, žádná z nich však nebyla přímo zaměřená na předsudečnou trestnou činnost.

1.1.3 Zákon o obětech trestných činů

Zákon č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů poskytuje obětem trestných činů, včetně těch předsudečných, další práva a ochranu. V roce 2021 zákon prošel 2 novelizacemi, přičemž žádná z nich se netýkala PN. Za zmínku však stojí rozšíření výčtu zvláště zranitelných obětí v § 2 o oběti trestného činu znásilnění, týrání svěřené osoby a týrání osoby žijící ve společném obydlí.

1.1.4 Ostatní právní úprava a její vývoj

Oběti PN mají možnost domáhat se ochrany i jinými prostředky. Jde zejm. o prostředky civilního práva, jakými jsou např. žaloba na ochranu osobnosti a žaloba na náhradu nemajetkové újmy. Ty však v roce 2021 neprošly žádnou legislativní změnou.

1.2 Judikatura

Významná rozhodnutí soudů spojená s problematikou PN a jeho obětí byla v roce 2021 vydána Ústavním soudem ČR i ESLP.

1.2.1 Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3003/20 ze dne 3. 8. 2021

Ústavní soud vyhověl stížnosti transgender osoby na autistickém spektru, která byla na základě rozhodnutí soudu hospitalizována v psychiatrické léčebně, kde byla opakovaně znásilňována přinejmenším jedním z hospitalizovaných chlapců. Stěžovatelka se v adhezivním řízení domáhala náhrady nemajetkové újmy spočívající v psychických útrapách ve výši 500 000 Kč, obecnými soudy jí však bylo přiznáno pouze 75 000 Kč. Ústavní soud nálezem zrušil část rozsudku Vrchního soudu v Praze ve výroku, jímž byla stěžovatelka s většinou svého nároku odkázána do občanskoprávního řízení.

Dle Ústavního soudu byla přiznaná částka excesivně nízká. Argumentoval, že daný případ byl specifický tím, že stěžovatelka byla zvláště zranitelnou obětí a že ke vzniku újmy u stěžovatelky došlo v návaznosti na rozhodnutí veřejné moci, kterým byla proti vůli své matky hospitalizována. Proto bylo zapotřebí ze strany obecných soudů vyvinout o to větší úsilí, aby stěžovatelka nebyla nucena opětovně se domáhat svých práv v civilním řízení. Nemuselo přitom dojít k doplnění dokazování, ale především k důkladnějšímu právnímu posouzení uplatněného nároku, a to ve světle ústavních principů i relevantní judikatury v obdobných věcech. V tomto obecné soudy pochybily.

Nález je významný zejm. proto, že v něm Ústavní soud zdůraznil, že nepovažuje za nutné hodnotit, nalikolik je stěžovatelka schopna chápat zásahy do svých práv. Dojde-li zásahem do nedotknutelnosti osoby a jejího soukromí ke vzniku újmy, nelze snížit náhradu jen s odkazem na to, že poškozený jedinec není schopen z důvodu svého postižení plně chápat zásah do svého základního práva.²

1.2.2 Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1564/20 ze dne 9. 2. 2021

Ústavní soud v nálezu zkritizoval dosavadní velmi restriktivní přístup Nejvyššího soudu k výkladu pojmu další nemajetkové újmy ve smyslu § 2958 občanského zákoníku, kdy Nejvyšší soud pod tento pojem odmítal podřadit duševní útrapy s odůvodněním, že tyto jsou již zahrnuty v bolestném v širším smyslu. Ústavní soud upozornil, že v souladu s principem plné náhrady újmy je třeba v rámci kategorie tzv. dalších nemajetkových újem odškodnit vše, co nebylo možné zahrnout pod náhradu bolestného či ztížení společenského uplatnění jako např. právě duševní útrapy, které současný přístup obecných soudů náležitě nezohledňuje.

Podle Ústavního soudu se právo poškozeného na náhradu duševních útrap (psychického strádání) za stávající interpretace ocitlo v podobě „další nemajetkové újmy“ v zóně mezi z časového hlediska spíše jednorázovou náhradou bolesti a náhradou ztížení společenského uplatnění, svázanou s trvalým stavem. Obecné soudy pak mají dle Ústavního soudu povinnost tyto situace rozpoznat a přiznat za ně přiměřenou náhradu, a to i přesto, že to může být spojeno s určitými výkladovými potížemi.³

²https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/2021/II_US_3003_20_an.pdf

³https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/2021/II_US_1564_20_an.pdf

Nález se sice netýká přímo PN, nicméně může mít velký dopad na jeho oběti a dopomoci jim dosáhnout spravedlivé náhrady za vytrpěné psychické strádání.

1.2.3 Rozsudek ESLP ve věci Sabalić proti Chorvatsku, č. stížnosti 50231/13, 14. 1. 2021

ESLP se zabýval případem stěžovatelky, která byla fyzicky i verbálně napadena z důvodu své sexuální orientace. Chorvatské orgány v této věci zahájily řízení o přestupku proti veřejnému pořádku, ačkoli bylo namístě pachatele vyšetřovat pro předsudečný trestný čin. Toto OČTŘ ukládalo také vnitrostátní právo. Pachatel nakonec vyvázl s pokutou, kterou ESLP považuje za zcela zjevně nepřiměřenou závažnosti spáchaného činu. Podle názoru ESLP Chorvatsko nesplnilo svou povinnost zajistit, že homofobní útoky nebudou státem ignorovány a jejich obětem bude poskytnuta účinná ochrana. Přístup chorvatských orgánů naopak vysílá signál, že předsudečné trestné činy zůstanou nepotrestány. V daném případě tak ESLP shledal porušení čl. 3 (zákaz mučení) ve spojení s čl. 14 (zákaz diskriminace) Úmluvy. Soud se mimo výše uvedené zabýval také otázkou principu ne bis in idem a konstatoval, že vnitrostátní orgány se nemohou tohoto principu dovolávat, když zahájením přestupkového řízení samy podkopaly možnost využít v plné míře ustanovení trestního práva.⁴

1.2.4 Rozsudek ESLP ve věci M. B. a ostatní proti Slovensku, č. stížnosti 45322/17, 1. 4. 2021

ESLP částečně vyhověl stížnosti poškozených, nezletilých romských chlapců, kteří se stali oběti policejního násilí. Soud rozhodl, že odpovědné orgány státní správy na Slovensku porušily právo stěžovatelů na účinné vyšetřování policejního násilí. Tím porušily procesní složku práva na ochranu před nelidským nebo ponižujícím zacházením nebo trestáním podle článku 3 Úmluvy. K útoku policistů došlo již v roce 2009, kdy byl jeden z nezletilých romských chlapců zadržen. Během převozu v policejním vozidle měl jeden z policistů 3 nezletilé tlouct rukou do obličeje a žádat od nich jména a adresy dalších osob, s nimiž se měl dopustit protiprávní činnosti.

⁴https://mezisoudy.cz/databaze-judikatury/detail-rozhodnuti/1f5df222-717c-11ee-8ac4-cced40779481_sabalic#showLang=cs

Poškození ve stížnosti namítali porušení svých práv zaručených Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, a to zejm. práva na ochranu před krutým a nelidským zacházením, jehož součástí je i povinnost státních institucí vést v těchto případech účinné vyšetřování. Domáhali se uznání, že postupem orgánů došlo k porušení jejich práva na přístup k účinnému prostředku nápravy a práva na ochranu před diskriminací.

ESLP v rozsudku uvedl, že v případech vyšetřování policejního násilí s rasistickým motivem jsou státní orgány povinny přijmout veškerá opatření vedoucí ke zjištění, zda šlo o rasistický motiv, a současně ke zjištění, zda rasismus a diskriminace sehrály roli v procesu vyšetřování trestného činu. Soud uvedl, že nic nenasvědčuje tomu, že by se v daném případě příslušné orgány rasistickému motivu v rámci řízení věnovaly. Obdobné nezohlednění předsudečné pohnutky dle ESLP znamená zavírání očí před skutečnou povahou těchto činů, které jsou zvláště ničující pro základní lidská práva. Soud přiznal každému stěžovateli 4 500 EUR z titulu nemajetkové újmy.⁵

1.3 Významné případy

1.3.1 Ústavní soud odmítl ústavní stížnost napadeného v tramvaji

Ústavní soud dne 24. srpna 2021 odmítl ústavní stížnost poškozeného muže původem z Afriky, který brojil proti rozhodnutí Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 10 ve věci rasistického napadení, kterého se stal obětí v roce 2018 v pražské tramvaji. Stěžovatel namítal, že obecné soudy postupovaly libovolně při hodnocení důkazů a porušily jeho právo na spravedlivý proces. Ústavní soud však jeho stížnost označil za zjevně neopodstatněnou a potvrdil závěry obecných soudů.

K útoku došlo v listopadu 2018, kdy poškozeného napadla skupina fanoušků fotbalového klubu Sigma Olomouc. Poškozený během trestního řízení označil

⁵[https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-208879%22](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-208879%22)

3 osoby, které podle něj útok spáchaly. Obvodní soud pro Prahu 10 však opakovaně rozhodl o jejich zproštění viny s odůvodněním, že i když k napadení skutečně došlo, nebylo prokázáno, že by jej spáchali právě obžalovaní. Soud přitom neuznal rekognici provedenou poškozeným jako dostatečný důkaz a další důkazy, které svědčily v neprospěch obžalovaných, vyhodnotil jako nedostačující či nevěrohodné.

Městský soud v Praze věc třikrát vrátil obvodnímu soudu k novému projednání, avšak ten svůj postoj nezměnil. Nakonec postoupil věc k přestupkovému řízení, což odvolací soud potvrdil, i když nebyla dodržena totožnost skutku.

Z pohledu stěžovatele obecné soudy porušily jeho právo na spravedlivý proces tím, že hodnocení důkazů zatížily libovůlí. Podle stěžovatele došlo k porušení jeho základních práv, neboť soudy podle něj dostatečně nevyhodnotily tzv. předsudečné indikátory činu a nepřiměřeně zdůraznily zásadu in dubio pro reo – tedy rozhodování v pochybnostech ve prospěch obžalovaného. Ústavní soud se s těmito námitkami neztotožnil a potvrdil, že zásada byla uplatněna v souladu s ústavními principy.

Rozhodnutí tak uzavírá několik let trvajících trestní řízení, které poškozený vnímal jako nedostatečně chránící práva obětí rasistických útoků. Poškozený nyní zvažuje podání stížnosti k ESLP.

1.4 Významné události

1.4.1 Soudkyně Kateřina Šimáčková byla zvolena novou soudkyní ESLP

Parlamentní shromáždění Rady Evropy v září zvolilo Kateřinu Šimáčkovou novou soudkyní ESLP. Devítileté funkční období zahájí 1. listopadu 2021. Šimáčková od roku 2013 působila jako soudkyně Ústavního soudu, předtím byla 4 roky soudkyní Nejvyššího správního soudu. Ve funkci nahradí Aleše Pejchala.

1.4.2 Soudní dvůr EU podpořil stejnopohlavní páry

Soudní dvůr EU v prosinci svým rozsudkem podpořil stejnopohlavní páry. Rozhodl, že rodiče zapsaní v dokladech dítěte v jedné ze zemí EU mají bez ohledu na pohlaví stejná rodičovská práva i ve zbylých členských státech. Rozhodnutí se může stát precedentem pro řadu dalších sporů, kdy LGBT+ rodiny musí řešit právní otázky vyplývající z rozdílných právních úprav v jednotlivých státech EU.⁶

1.4.3 In IUSTITIA a Krajské policejní ředitelství hl. m. Praha podepsaly dohodu o vzájemné spolupráci

Krajský policejní ředitel Tomáš Lerch a ředitelka organizace In IUSTITIA, o.p.s., Klára Kalibová podepsaly dohodu o vzájemné spolupráci ve prospěch obětí předsudečných trestných činů. Díky dohodě se lidé dostanou rychleji k odborné pomoci. Pokud se v budoucnu policie setká s oběťmi předsudečné trestné činnosti, nabídne jim služby poradny In IUSTITIA a se souhlasem poškozených předá poradně kontakt.⁷

⁶V. M. A. proti Stolič-
na obština, rajon
„Pančarevo“, [https://
eur-lex.europa.eu/
legal-content/SK/
TXT/HTML/?uri=CEL-
EX:62020CJ0490_](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0490_)
[https://curia.europa.
eu/jcms/upload/docs/
application/pdf/2021-12/
cp210221cs.pdf](https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-12/cp210221cs.pdf)

⁷[https://in-ius.cz/do-
hoda-o-vzajemne-spo-
lupraci-mezi-kra-
jskym-policejnim-red-
itelstvim-hl-m-pra-
ha-a-in-justitia/](https://in-ius.cz/dohoda-o-vzajemne-spolupraci-mezi-krajskym-policejnim-reditelstvim-hl-m-praha-a-in-justitia/)

2 Společenské ovzduší

2.1 Předsudečné projevy a extremismus mezi politiky

⁸https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/transgender-lgbt-pride-milos-zeman-partie_2106271235_kro

⁹https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/prezident-milos-zeman-transgender-zahranicni-media-madarsko-lgbt_2106291828_elev

¹⁰https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/andrej-babis-piratos-tostat-projev-jednani-snemovny-neduvera-vlada_2106031128_tzr

¹¹https://nazory.aktualne.cz/komentare/babis-uz-zas-roztaci-migracni-silenstvi-kdyz-jsou-volby-naror-efaf3a56bbf411ebb-98b0cc47ab5f122/?fbclid=IwAR3ONMSjX0IHhV2zvZZgAHbjIN-VYr33D1FA6DT_2-Wn-R3zVCOjPlxSVIILU

¹²<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/lidrovi-prisahy-zalez-na-tom-abysocialni-davky-nedostavali-socialne-neprizpusobivi-jmenoval-romskou-komunitu> Tento incident evidujeme pod č. 140 „Hanobení pro údajné zneužívání dávek“.

¹³<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/cikani-jsou-flakaci-a-prizivnici-psali-komuniste-na-svem-oficialnim-webu> za-rasisticky-text-omech-se-omluvili-dal-ale Tento incident evidujeme pod č. 135 „Flákači a příživníci“.

¹⁴<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/policie-zada-o-vydani-poslanca-lubomira-volneho> mel-sirit-poplasnou-zpravu-v-souvislosti-s-koronavirem-a-lekem-ivermektin

¹⁵https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/lubomir-volny-facebook-zruseny-ucet-sp-dvolny-blok-socialni-sit-dezinformace_2106101802_onz

Někteří političtí představitelé pokračovali ve vyvolávání nenávisti proti konkrétním skupinám obyvatel. Např. prezident Miloš Zeman na konci června v rozhovoru pro CNN Prima News prohlásil, že transgender lidé jsou mu „opravdu bytostně odporní“, a pokud si někdo nechá přeoperovat pohlaví, dopouští se „trestného činu sebepoškozování“.⁸ Ponižujících a lživých výroků si všimla také zahraniční média. Zpravodajský web BBC spojil Zemanovy výpady proti sexuálním menšinám s jeho obhajováním ruské politiky.⁹

Některé strany si začaly pomalu připravovat půdu pro kampaň do podzimních voleb a sáhly po mnohokrát vyzkoušeném populismu a předsudcích. „My v Česku nechceme žádný multikulturní ekofanatický pirátostát. (...) My nechceme sdílet naši zemi. My nechceme, aby naši zemi řídil Evropský parlament, nějaký zelení fanatici,“ hřímal např. v Poslanecké sněmovně premiér a předseda hnutí ANO Andrej Babiš.¹⁰ Své fanoušky na sociálních sítích premiér ujišťoval, že bude řešit problém s migrací.¹¹

Lídr politického hnutí Přísaha Robert Šlachta se nechal slyšet, že bude usilovat o to, aby dávky nedostávali nepřizpůsobiví, za které označil mj. Romy.¹²

KSČM zase na svých stránkách zveřejnila prohlášení odmítající schválení Strategie romské integrace 2021–2030, v němž Romy nazývala „cikány“ a prezentovala je jako „flákače a příživníky národa českého“. Text působící jako řetězový e-mail plný stereotypů a nenávistných výroků, strana po upozornění z webových stránek stáhla.¹³

Policie požádala o vydání poslance Lubomíra Volného k trestnímu stíhání. Volný je podezřelý ze šíření poplašné zprávy v souvislosti s pandemií Covid-19 a lékem ivermektin.¹⁴ Na začátku června smazala uživatelskou stránku poslanci Volnému i společnost Facebook (FB). Důvodem bylo porušení pravidel.¹⁵

Vláda schválila výroční zprávu o extremismu za rok 2020. Opět je v ní zmíněna SPD jako xenofobní uskupení.¹⁶ Její předseda Tomio Okamura nepolevil v přesudečných výročích ani v roce následujícím. Při projednávání zákona o manželství osob stejného pohlaví např. prohlásil, že než by byl adoptován stejnopohlavním párem, raději by skočil z okna.¹⁷ Přitom ještě v roce 2013 Okamura tvrdil, že být vychováván osobami stejného pohlaví je lepší než zůstat v „padesátihlavé smečce“, což byla narážka na jeho vlastní zkušenost s pobytem v dětském domově. Nyní se ovšem k těmto slovům Okamura nehlásí a tvrdí, že je psal jeho mediální poradce.¹⁸ Nově zvolený poslanec SPD Jiří Kobza zase ihned po volbách slovně napadal muslimy, o kterých prohlásil, že musí za každý prodaný kebab „odvádět daň na džihád“.¹⁹

Předseda Dělnické strany sociální spravedlnosti Tomáš Vandas podpořil v podzimních volbách uskupení Volný blok, který vede Lubomír Volný. Ten se specializuje na šíření lží o pandemii Covid-19, odpor proti protiepidemickým opatřením nebo dezinformace o očkování.²⁰ Na to, že se neonacistická hnutí spojují s popírači pandemie, upozornila i německá kontrarovědkyně.²¹ Volný útočil i na Romy a menšiny. Přímou v Poslanecké sněmovně např. otevřeně rasisticky prohlásoval, že incest je součástí romské kultury.²²

¹⁶<https://romea.cz/cz/domaci/vlada-schvalila-zpravu-o-extremismu-za-lonsky-rok-figuruje-v-ni-i-okamurova-spd>

¹⁷https://www.lidovky.cz/domov/nez-byt-adoptovan-stejnopohlavnim-par-em-radeji-bych-sko-cil-z-okna-rekl-okamura.A210429_105606_in_domov_lros

¹⁸https://www.novinky.cz/domaci/clanek/prispevek-o-dvou-tatin-cich-jsem-pred-le-ty-nepsal-ja-vy-svetil-okamura-40358876?fbclid=IwAR013R2eHtpUktjMr7NR74l7voss_l3wgEd-PBsui7CZV4-D3ubx-hF2_MmPO

¹⁹<https://prazska.drbna.cz/zpravy/politika/7121-bezpeci-nemu-si-trvat-dlouho-prodavaci-kebabu-odvadeji-dan-na-dzihad-ri-ka-prazsky-poslanec-za-spd.html?fbclid=IwAR2H9Kl-Utr9P2tWXvL6C-tiO-V2paYSsiRqDgk8qXRu-hITHG7rXFhKfLKO4>

²⁰<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/tomas-vandas-z-extremisticke-dsss-podporuje-v-nadchazejicich-volbach-lubomira-volneho-misto-stvani-proti-romum-bojuji>

²¹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/nemecka-kontrarozvedka-sleduje-casti-hnuti-popiracu-covidu-19-maji-napojeni-na-neonacisticka-hnuti-a-predstavuji-novou>

²²<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/lubomir-volny-tvrdil-ze-incest-je-soucasti-romske-kultury-debata-ve-snemovne-o-exekuci-davek-v-hmotne-nouzi-prerostla-v>

2.2 Smrt Roma v Teplicích a kritika policie

Stanislav Tomáš zemřel na konci června při nebo krátce po policejním zásahu v Teplicích.²³ Jeden ze svědků natočil incident na video, kde je vidět, že zasahující policista zaklekl muže v oblasti horní části zad až krku a povolil, až když ležící muž přestal křičet a vzpírat se. Ihned po zveřejnění záznamů přirovnali někteří Romové Tomášovu smrt k zabití Afroameričana George Floyd. Policie místo uklidnění veřejnosti, vyjádření lítosti nebo alespoň neutrálních komentářů okamžitě popřela jakékoli pochybení zasahujících policistů a jako příčinu smrti oficiálně uvedla vliv drog. Verze policie se ovšem rozchází s tím, co popisovali svědci.²⁴ Na tiskovém briefingu o několik dní později policie stále nebyla schopna sdělit, kdy přesně došlo k úmrtí, zda v sanitce, nebo už při samotném zákroku, či zda policista nepochybil, když místo poskytnutí první pomoci stále na muži klečel.²⁵ Za policisty se postavil ministr vnitra Jan Hamáček²⁶, premiér Babiš²⁷ i prezident Zeman²⁸.

Naopak k prošetření události vyzvala vládní zmocněnkyně pro lidská práva Helena Válková²⁹ a případem se začala zabývat i zástupkyně ombudsmana Šimůnková.³⁰ Znepokojení nad zákrokem a požadavek nezávislého prošetření vyjádřily také organizace Amnesty International³¹ a Synodní rada Českobratrské církve evangelické³².

²³[Tuto událost registrujeme jako neověřený incident č. 95 „Zárok kolennem“.](https://www.romea.cz/cz/2021/06/jestli-neco-udelal-meli-ho-zavrit-smrt-v-teplicich-budi-v-romske-komunitě-pochybnosti/)

²⁴<https://a2larm.cz/2021/06/jestli-neco-udelal-meli-ho-zavrit-smrt-v-teplicich-budi-v-romske-komunitě-pochybnosti/>

²⁵<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/mimoradny-tiskovy-brifing-police-k-pripadu-v-teplicich-stale-neni-jasne-kde-muz-zkolaboval-police-navic-pry-nema-zadne>

²⁶<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/ministr-vnitra-jan-hamacek-se-postavil-za-police-zasahujici-proti-romovi-v-teplicich>

²⁷<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/andrej-babis-podekoval-police-za-zakrok-proti-romovi-v-teplicich-nemeli-to-pry-jednoduche>

²⁸https://www.lidovky.cz/domov/nemam-duvod-zpochybnovat-vysledky-proverky-zakroku-proti-muzi-v-teplicich-rekl.A210627_112538_in_domov_lidem

²⁹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/vladni-zmocnenkyne-helena-valkova-vyzvala-k-prioritnimu-prosetreni-incidentu-v-teplicich>

³⁰<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/kontroverznim-policejnim-zasahem-po-kterem-zemrel-stanislav-tomas-se-bude-zabyvat-zastupkyne-ombudsmana-monika-simunkova>

³¹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/amnesty-international-vyzyva-ceske-organy-aby-neprodlene-nestranne-a-dukladne-vysetrily-policejni-akci-ktera-skoncila-smrti>

³²<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/synodni-rada-cesko-bratske-cirkve-evangelicke-okolnosti-tragicke-smrti-stanislava-tomase-vzbuzuji-opravnene-otazky-je-treba>

Občanští členové Rady vlády pro záležitosti romské menšiny upozornili, že vyjádření premiéra i prezidenta ohrožuje důvěru v nestrannost vyšetřování.³³ Komentátor David Tišer napsal, že incident a jeho pokračování prohlubují nedůvěru Romů ve státní instituce.³⁴ Při vyšetřování případu policie zamítla opakovanou žádost o novou pitvu podanou advokátem Tomášovy sestry.³⁵

Kauzu zaznamenali i v zahraničí. Rada Evropy³⁶, ERGO Network a další protirasistické organizace žádají důkladné prošetření. Např. v Německu, Rakousku, Irsku, Španělsku, Belgii nebo Rumunsku se konala protestní shromáždění proti rasismu a policejní brutalitě.³⁷

Téma policejního násilí proti Romům se kvůli Tomášově smrti dostalo i na plenární zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku.³⁸ Španělský europoslanec López Aquilar na zasedání řekl, že Tomáš zemřel v důsledku policejní brutality a jeho smrt přirovnal ke smrti Afroameričana George Floyd, za jehož vraždu byli zasahující policisté odsouzeni. Čeští europoslanci Tomáš Zdechovský a Alexandr Vondra vyzvali Aquilara k omluvě za tyto výroky.³⁹

Jako sérii pochybení policejní zákrok označila zástupkyně ombudsmana Šimůnková. Policisté podle ní chybovali, když zavolali záchranáře pozdě, nemonitorovali zdravotní stav zadržovaného muže a chybně postupovalo i Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, když si dostatečně nezjistilo skutkový stav při vyšetřování zásahu.⁴⁰ V celém případě padl jen jeden podmíněný trest, a to ženě, která v souvislosti se zákrokem vyhrožovala policistům zapálením policejní služebny.⁴¹

Kritiku veřejnosti si policisté vysloužili i při červencovém zásahu v Sokolově, kde chuligáni pražské Slavie napadli skupinu Romů, včetně dětí.⁴² „Říkali černé svině, zabijeme vás, do plynu s váma,“ popisoval jeden z napadených. V médiích však byla celá událost rámována jako rvačka vodáků s místními Romy. Podle napadených přivolání policisté s útočníky sympatizovali.⁴³ Jako zjevně nepřiměřený hodnotili postup policie

³³<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/obcansti-clenove-romske-rady-se-ostre-distancuji-od-vyroku-premiera-babise-a-ministra-hamacka-v-teplicke-kauze-podkopavaji>

³⁴<https://a2larm.cz/2021/06/teplicka-kauzaprohlubuje-neduveru-romu-ve-statni-instituce/>

³⁵<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/policie-zamitla-druhou-pitvu-stanislava-tomase-pohreb-bude-v-sobotu-24.cervence>

³⁶<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/smrt-v-teplcich-babis-se-zastal-policistu-rada-evropy-vola-po-prosetreni-168014>

³⁷<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranici/protestni-akce-upozornujici-na-policejni-zasah-v-teplcich-probehly-i-v-nekolika-evropskych-zemich>

³⁸<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/evropsky-parlament-bude-na-zaklade-pripadu-stanislava-tomase-diskutovat-a-policejnim-nasilim-proti-romum-v-eu>

³⁹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/zdechovsky-a-vondra-zadaji-omluvu.europoslanec-lopez-aquilar-pry-zpochybnil-vysetrovani-ceskych-uradu-v-pripadu-smrti>

⁴⁰<https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9880>

⁴¹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/padl-prvni-trest-v-kauze-stanislava-tomase.zena-dostala-podminku-za-vyhrozovani-zapalenim-policejni-stanice>

⁴²Tuto událost evidujeme jako incident pod č. 88 „Vodáci“.

⁴³<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/potvrzeno-v-sokolove-na-romy-utocili-fotbalovi-priznivci-prazske-slavie-tzv.hooligans.nekteri-maji-za-sebou-i-jine-nasilne>

i občanství členové Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a upozornili, že takové chování bezpečnostních složek poškozuje důvěru Romů a Romek v Policii ČR. V otevřeném dopise požádali o prošetření zákroku.⁴⁴ Policie nakonec zahájila trestní stíhání jen jednoho z útočníků, správní orgán ale začal řešit přestupky hned několika lidí, zřejmě Romů, kteří údajně nadávali policistům.⁴⁵

⁴⁴<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/obcansti-clenove-romske-rady-vysetrete-jednani-policistu-zasahujicich-v-sokolove-zakrok-byl-neprimereny-a-poskozuje-duveru>

⁴⁵<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/policie-stiha-jednoho-muze-kvuli-napadeni-romu-v-sokolove-nadavky-smerem-k-policistum-se-resi-jako-prestuppek>

⁴⁶<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/primy-prenos-shromazdeni-proti-rasismu-a-diskriminaci-v-usti-nad-labem>

⁴⁷<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/video-nekolik-desitek-romu-protivovalo-v-sokolove-v-souvislosti-s-utokem-fotbalovych-chuliganu-na-mistni-romy>

⁴⁸<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/monika-simunkova-ombudsman-krecek-nerika-pravdu-nikdy-jsem-neuvekla-ze-ho-v-radach-nemohu-zastupovat-jeho-jednani-vnimam>

⁴⁹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/na-ombudsmana-krecka-se-vali-dalsi-kritika-ohrazuje-se-i-agentura-pro-socialni-zacleňování-nefunkcni-instituce-nikoliv.s>

⁵⁰<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/ombudsman-krecek-v-pripominkach-ke-strategii-romske-integrace-na-pristich-10-let-za-diskriminaci-si-romove-mohou-sami>

⁵¹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/obcansti-clenove-romske-rady-krecek-nezna-sve-kompetence-k-romske-strategii-se-vyjadruje-nepravdive-soustavne-cile>

⁵²<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/synodni-rada-cesko-bratske-cirkve-evangelicke-vzyva-ombudsmana-stanislava-krecka-k-omluve-za-protiromske-vyroky>

Incidenty vyvolaly reakce veřejnosti. V červenci se v Ústí nad Labem konalo shromáždění proti rasismu a diskriminaci, které pořádala nově vzniklá romská politická strana Roma Luma. Zazněl tam např. projev připomínající oběti rasisticky motivovaných útoků v ČR od roku 1990. Mluvčí zmínili i smrt Stanislava Tomáše.⁴⁶ Přímo v Sokolově pak protestovaly desítky Romů a Romek v souvislosti s útokem fotbalových fanoušků.⁴⁷

2.3 Ombudsman proti antidiskriminaci

Ombudsman Stanislav Křeček odvolal svou zástupkyni Šimůnkovou z Rady pro záležitosti romské menšiny, Rady pro lidská práva a Rady pro rovnost žen a mužů. Tvrdil, že Šimůnková mu sama řekla, že v radách nemůže nadále vystupovat jako jeho zástupkyně. Šimůnková to ale odmítla a jako důvod odvolání uvedla svůj nesouhlas s Křečkovými připomínkami ke Strategii romské integrace.⁴⁸ Ombudsman ve svých připomínkách např. kritizoval Agenturu pro sociální začleňování jako nefunkční. Agentura se proti tomu ohradila s tím, že spolupracuje se 169 obcemi a 82 % z nich jsou se spoluprací spokojeny.⁴⁹ Podle [Romea.cz](http://www.romea.cz) Křeček ve svých připomínkách opět zpochybňoval diskriminaci Romů a odmítal se jako ombudsman podílet na zajištění nápravy v případech nedobrovolné sterilizace romských žen.⁵⁰ Podle některých členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny se Křeček opakovaně vyjadřuje nepravdivě, podkopává důstojnost Romů a nezná své kompetence.⁵¹ Synodní rada Českobratrské církve evangelické vydala prohlášení, v němž vyzvala Křečka k omluvě za protiromské výroky.⁵² Křečkovy

výroky odsoudily i organizace zabývající se právy menšin. Podle jejich pracovníků snižuje Křeček důvěru ve svůj úřad.⁵³

2.4 „Čunkodomky“ v Chanově nakonec nebudou

Město Most v březnu projednávalo projekt kontejnerového bydlení v Chanově. Kvůli pandemii Covid-19 nebylo projednávání veřejné a zúčastnilo se jej jen několik zastupitelů a dva občané. Jeden z nich výstavbu kontejnerů v médiích podpořil, kritik výstavby a obyvatel Chanova Jan Chromý na projednávání přístup neměl, takže hlas odpůrců nezazněl vůbec. Projekt kritizovali i Architekti bez hranic, kteří doporučili, aby byli do rozhodování o podobě sídliště zahrnuti především lidé, kteří tam bydlí.⁵⁴

Zakázku na výstavbu kontejnerových domů nakonec město Most zrušilo. Všechny nabídky, které se v soutěži sešly, byly příliš drahé. Na nehospodárnost tohoto řešení a další problematické aspekty provizorního bydlení upozorňovali od začátku opoziční zastupitelé, kteří místo toho navrhovali nechat místní obyvatele, aby se sami zapojili do plánování a oprav stávajících domů.⁵⁵ To se také stalo. Místní obyvatelé skutečně začali domy opravovat. „Veškeré práce na sídlišti si nájemníci dělají svépomocí a materiál si shánějí sami tak, jak se jim zrovna povede mezi sebou vybrat peníze. Okna, zárubně a další věci nám poskytuje magistrát města Mostu, se kterým se nám podařilo uzavřít velice dobrou dohodu a aktivně nás podporuje tímto způsobem,“ vysvětlil František Nistor ze spolku Averroma.⁵⁶

Navrhované chanovské domky připomínaly kontejnerové bydlení, které nechal ve Vsetíně vybudovat v roce 2006 tehdejší primátor Jiří Čunek. Vrchní soud v Olomouci nyní rozhodl o tom, že Vsetín musí zaplatit vystěhovaným Romům újmu v souhrnné výši 302 000 Kč. Své obyvatele nechalo město vystěhovat z městských bytů do kontejnerových domů v lokalitě Poschla nebo vesnic na Prostějovsku, Jesenicku a Olomoucku.

⁵³<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/neziskove-organizace-kreckovy-vyroky-o-romech-snizuji-duveru-v-jeho-urad>

⁵⁴<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/petr-bazo-podporil-vystavbu-kontejneru-pro-romy-na-sidlisti-chanov-je-to-nad-standard-pokud-bych-mel-moznost-urcite-bych-tam>

⁵⁵<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/zvrat-na-sidlisti-chanov.mesto-zrusilo-zakazku-na-tzv.cunkodomky.byty-by-byly-prilis-drahe.od-zacatku-to-tvrdila-i-opozice>

⁵⁶<https://mostek-ka-vlastovka.cz/foto-v-chanove-u-mostu-si-obyvatele-opravuji-panelaky-svepomoci/>

⁵⁷<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/spravedlnost-po-15-letech-vsetin-ma-podle-soudu-zaplatit-deportovanym-romum-302.000-kc>

⁵⁸<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3363324-ustavni-soud-zrusil-cast-zakona-o-kterou-se-opiraji-bezdoplatkove-zony>

⁵⁹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/starosta-upice-po-zruseni-bezdoplatkovych-zon-zuri-a-uto-ci-na-ustavni-soudce-ostatni-starostove-zruseni-casti-zakona-lituji>

⁶⁰<https://hradec.rozhlas.cz/ucitelum-zs-upice-lany-dosla-trpe-livost-s-problemovymi-zaky-a-napsali-otevreny-8124514?fbclid=IwAR2eAgvAShE9N-VRSImLMVLVa3afaW-dArqf7rRLyejhelmVpYy-ZIFaJlQtaI#&gid=aset & pid=1>

⁶¹<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/poslanec-volny-zverejnil-nechutnou-kolaz-ockovani-prirovnal-k-holokaustu-misto-arbeit-macht-freije-na-brane-koncentraku-v>

⁶²<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/federace-zidovskych-obci-v-cr-pouziti-zlutyh-hvezd-na-demonstraci-v-praze-je-exemplarni-zneuzeni-a-relativizace-symbolu>

⁶³https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/ombudsmanka-liberec-seniori-davidova-zidovska-zluta-hvezda-totalitni-praktiky.A210111_120716_liberec-zpravy_jape

Vystěhovaní od začátku říkali, že to bylo proti jejich vůli a neměli možnost si prostudovat, co podepisují, nebo si vybrat, kam se odstěhují.⁵⁷

2.5 Konec bezdoplatkových zón

Ústavní soud zrušil část zákona o pomoci v hmotné nouzi, která umožňovala zřizovat na území obcí tzv. bezdoplatkové zóny, kde se nově příchozím nájemníkům nevyplácely doplatky na bydlení. Návrh na zrušení podalo před 4 lety 17 senátorů.⁵⁸ Někteří starostové se proti rozhodnutí Ústavního soudu začali bouřit.⁵⁹ Jedním z nich byl třeba úpický starosta Petr Hron, který bojuje proti lidem v sociální tísní různými prostředky už delší dobu. Již dříve např. zveřejnil spolu s ředitelem místní školy otevřený dopis, ve kterém předsudečně napadal žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí.⁶⁰

2.6 Znevážení obětí holokaustu

Poslanec SPD Volný zveřejnil koláž přirovnávající očkování proti koronaviru k holokaustu. Místo nápisu „Arbeit macht frei“ nad branou koncentračního tábora v Osvětimi byl na koláži nápis „Vaccine macht frei“. K obrázku dopsal: „Korporátní fašismus nebude o nic méně děsivý než ten italský či německý. Neopakujeme historii, jsme vždy maximálně jednu generaci od genocidy, nebo holokaustu.“⁶¹

Podobně zvrácenou argumentací použili na začátku ledna i demonstranti proti vládním nařízením, kteří si připili žluté hvězdy s nápisem „neočkovaný“. Federace židovských obcí a Nadační fond obětem holokaustu toto jednání odsoudily jako exemplární zneužití a relativizaci symbolu holokaustu spojenou s utrpením milionů lidí.⁶² Žlutou hvězdu měla na demonstraci i ombudsmanka liberecké příspěvkové organizace Komunitní centrum Kontakt, které poskytuje služby seniorům. Ve své funkci kvůli tomu skončila.⁶³

2.7 Dezinformace a útoky na zdravotníky

Internetoví konspirátoři šířili dezinformace o očkování proti Covid-19. Jednou z nich byla i Petra Fajmonová Rédová, která o sobě tvrdila, že pracuje jako sestra na brněnské JIP. Zveřejnila lživou informaci, že očkování na Covid-19 nefunguje, a naopak vytváří nové mutace nemoci. Podle webu Manipulátoři.cz ji ale žádná z brněnských nemocnic nezaměstnává.⁶⁴

⁶⁴<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/dezinformace-sestra-z-brnenske-jip-brojici-proti-ockovani-je-dezinformator-ka-petra-fajmonova-re-dova.zadna-brnenska>

⁶⁵<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pronasleduje-lekare-a-nataci-se-u-toho-muz-s-pacti-exekuc/r~1473826e576a11e-c8fa20cc47ab5f122/>

⁶⁶<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/face-book-zablokoval-ucity-jejichz-uzivatele-vedli-zastrasovaci-proti-ockovaci-kampan.ceska-police-stiha-desitky>

⁶⁷<https://www.clovekvitisi.cz/jak-se-uci-na-dalku-socialne-znevychodnene-deti-7374gp>

⁶⁸<https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/zaku-bez-online-pristupu-ubylo-hlasi-inspekce-40354213>

⁶⁹<https://cosiv.cz/cs/2021/01/05/msmt-omezilo-podporu-doucovani-znevychodnenych-deti-a-to-narychlo-a-bez-ohledu-na-negativni-dopady-na-zaky-i-ucitele/>

Investigativní reportér Aktuálně.cz Lukáš Valášek se zaměřil na konspirátora Patrika Tušla, který kromě zveřejňování lží útočí i na šéfa České lékařské komory Milana Kubka a vyhrožuje jemu i jeho rodině. Tušl na tyto své nezákonné aktivity vybírá od diváků peníze.⁶⁵ Česká policie stíhá v souvislosti s útoky na zdravotníky desítky lidí.⁶⁶

2.8 Vzdělávání v době pandemie

Podle šetření Člověka v tísni a dalších 15 neziskových organizací neměla v listopadu a prosinci 2020 kontakt se školou až pětina rodičů. Čtvrtina škol podle průzkumu ani nezjišťovala, zda mají všichni žáci k dispozici počítač a internet, aby se mohli zapojit do online formy distanční výuky.⁶⁷ Ze zprávy České školní inspekce vyplývá, že problém s online výukou mělo asi 50 000 žáků základních a středních škol, kteří však alespoň komunikovali se školou a vyplňovali např. tištěné pracovní listy, pro které si chodili do školy. Deset tisíc žáků však nenavázalo se školou od začátku epidemie ani tento kontakt a vzdělání na dálku se neúčastnili žádným způsobem.⁶⁸ Ministerstvo školství navíc od začátku roku 2021 vyřadilo doučování z podpůrných opatření, takže se zastavilo jeho financování, což podle České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání bude nerovnosti jenom více prohlubovat.⁶⁹

2.9 Rasismus v českém sportu

Slávistický obránce Ondřej Kúdela byl obviněn z rasismu, když při zápasu s Glasgow Rangers řekl s rukou

před ústy cosi protihráči tmavé pleti Glenu Kamarovi. Kamara i jeho spoluhráči se proti tomu okamžitě emotivně ohradili, protože slyšeli: „You fucking monkey!“ Kúdela tvrdí, že křičel: „You’re a fucking guy“.⁷⁰ Kúdela lův advokát svého klienta bránil tím, že fotbalista má tak špatnou angličtinu, že by tak složitou větou, kterou Kamara slyšel, nikdy nebyl schopen dát dohromady.⁷¹ UEFA potrestala Kúdelu zákazem na 10 zápasů.⁷² Čeští fotbalisté se poté rozhodli, že před zápasy na mistrovství Evropy nepokleknou na podporu hnutí Black Lives Matter jako hráči jiných národních týmů. Pouze ukážou na nápis na rukávu dresu, který odkazuje ke kampani s názvem UEFA Respect.⁷³

⁷⁰<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/slavisticky-obrance-on-drej-kudelu-v-glas-gowe-obvinen-z-rasis-mu>

⁷¹https://www.irozhlas.cz/sport/fotbal/fotbal-evropska-liga-rangers-slavia-kamara-kudela-stano-visko-napadeni-rasis-mus_2103201009_we

⁷²<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/hotovo-kudela-na-mistrovstvi-evropy-ne-jede-uefa-trest-za-rasisticky-vyrok-potvrdila>

⁷³<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/cesti-fotbaliste-nebudou-na-euro-poklekat.svuj-protirasisticky-postoj-vyjadri-ukazanim-na-napis-re-spect-na-rukavu-dresu>

⁷⁴http://www.romea.cz/cz/publicistika/rozhovory/premiera-kdyz-na-me-pokrikuji-at-jim-nevykradu-satny-zapru-se-a-hraju-jeste-lepe-rika-hrar-ac-sparta-josef-gabco?fbclid=IwAR3ONMSjX0IHhV2z-vZZgAHbjINVYr33D-1FA6DT_2-WnR3zVC-QjPLxSVIILU

⁷⁵<https://denikn.cz/595416/at-letos-ctou-romska-jmena-jindy-pietu-za-obeti-holokaustu-kali-spor-o-zmenu-tradice/#>

⁷⁶<https://romea.cz/cz/zaostreno/jiri-pa-devet-rozdelovani-obeti-holokaustu-podle-etni-city-me-znechucuje>

⁷⁷<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/muzeum-romske-kultury-nesouhlasis-s-vyloucenim-romskych-jmen-ze-cteni-jmen-obeti-holokaustu-jom-ha-soa>

O rasismu v českém sportu promluvil futsalový útočník A týmu AC Sparta Josef Gabčo. Jeden z častých pokřiků od soupeřů podle něj bývá „Nevykraď nám šatny!“ Sám se snaží nenechat se rozhodit a hrát ještě lépe.⁷⁴

2.10 Spor o čtení jmen obětí romského holokaustu

Institut Tereziánské iniciativy opět uspořádal čtení jmen obětí holokaustu Jom ha-šoa, při kterém zazněla i jména zavražděných Romů. Ředitelka organizace Tereza Štěpková se rozhodla v tradici pokračovat i přes nesouhlas správní rady Institutu. S nápadem zahrnout do připomínky i jména Romů přitom přišli už v roce 2005 lidé z České unie židovské mládeže a v této podobě se akce koná už od roku 2010.⁷⁵ Rozhodnutí ředitelky podpořil mj. publicista Jiří Padevěť, který rezignoval na svou funkci ve správní radě Institutu. „Až se budeme dívat na oběti z Lidic a oběti z Letů u Písku a Postoloprť úplně stejně, tak bude v téhle zemi skoro všechno v pořádku,“ uvedl Padevěť.⁷⁶ Rovněž Muzeum romské kultury vyjádřilo nesouhlas s vyloučením Romů ze čtení jmen obětí holokaustu.⁷⁷

Správní rada Institutu Tereziánské iniciativy nakonec Štěpkovou z její pozice odvolala. Pracovníci Institutu vydali prohlášení na její obranu, ve kterém uvedli,

že důvodem je patrně právě veřejné čtení jmen obětí holokaustu Jom ha-šoa, při kterém zaznívají i jména romských obětí.⁷⁸ Ředitelku podpořila i řada osobností a spolupracovníků organizace. Rozhodnutí správní rady to ale nezvrátilo.⁷⁹

2.11 Protest proti jmenování Obzinové šéfkou rozhlasového zpravodajství

Generální ředitel Českého rozhlasu René Zavoral chtěl jmenovat šéfkou rozhlasového zpravodajství Jitku Obzinovou, která v roce 2015 na poradě FTV Prima nutila své podřízené, aby připravovali reportáže o uprchlících tak, aby vzbuzovaly protiimigrační vášně. Proti jejímu jmenování podepsalo petici více než 600 pracovníků rozhlasu a Zavoral nakonec své rozhodnutí přehodnotil.⁸⁰

⁷⁸<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/pracovnici-institutu-terezinske-iniciativy-se-bouri-proti-spravni-rade-nesouhlasi-s-odvolani-reditelky-terezy-stepkove>

⁷⁹<https://romea.cz/cz/komunity/premiera-vnmani-a-uznani-romskeho-holokaustu-musi-byt-na-urovni-toho-zidovskeho-rika-tereza-stepkova>

⁸⁰<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/obzino-va-zavoral-rozhlas/r~4f78327e5f5311eca7d3ac1f6b220ee8/>

3 Předsudečné incidenty

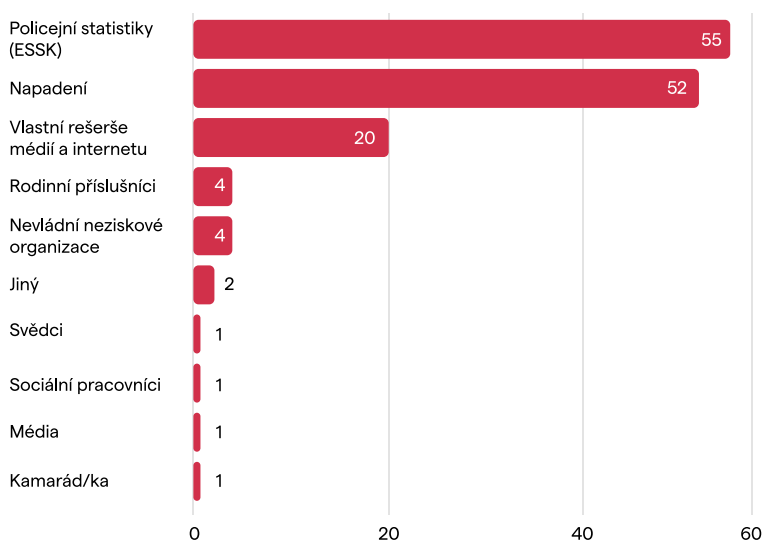
3.1 Kvantitativní vyhodnocení incidentů

V této podkapitole jsou v 9 sekcích představeny výsledky kvantitativního vyhodnocení předsudečných incidentů zaznamenaných v daném roce. První 3 sekce se soustřeďují na analýzu zdrojů, ověření a meziročního vývoje incidentů. Další trojice popisuje strukturu pohnutek incidentů, jejich formy a způsobené škody, jakož i zastoupení jednotlivých forem útoku v konkrétních skupinách ohrožených PN. Nato jsou blíže popsány okolnosti útoků, tedy místo a čas, kdy byly spáchány. Nakonec jsou představeny charakteristiky obětí a útočníků a také bude zmapována pozice incidentů v rámci trestního řízení.

3.1.1 Zdroje informací o incidentech

IU zaznamenala v roce 2021 celkem 141 předsudečných incidentů. Incidenty byly zjištěny na základě různých zdrojů (graf č. 1). Informace o největším počtu incidentů jsme obdrželi z policejních statistik (ESSK) a od samotných napadených. Z ostatních zdrojů jsme se dozvěděli o 34 incidentech, nejčastěji se jednalo o vlastní rešerši na internetu.

Graf 1 Zdroje informací o incidentech

Přejímání incidentů z policejních statistik bylo provedeno takto: Po odstranění duplicit⁸¹ obsahovala statistika informace o celkem 121 trestných činech, v jejichž případech bylo trestní řízení zahájeno v roce 2021, přičemž jeden z nich jsme rozdělili do 2 v souladu s naší metodikou, a tak počítáme se 122 incidenty z policejních statistik.⁸² Z těchto trestných činů jsme v souladu s definicí PN převzali do Zprávy celkem 55 incidentů. Z nich se v 49 případech jednalo o kategorii předsudečných trestných činů (63 % případů v dané kategorii) a v 6 případech o kategorii trestných činů souvisejících s činností antidemokratických hnutí či organizací (14 % případů v kategorii). **Do Zprávy tedy nebylo z policejní statistiky převzato 67 z celkem 122 incidentů** (tabulka č. 1). Stalo se tak z následujících důvodů (tabulka č. 2):

→ Trestné činy již byly evidovány jako incidenty v databázi IU (6 incidentů).

→ Trestné činy byly spáchány před rokem 2020 (24 incidentů).

→ Trestné činy nebyly zařazeny z důvodu nenaplnění definice PN (35 incidentů). To znamená, že na základě získaných informací nebylo možné trestné činy klasifikovat jako PN. V 30 případech se jednalo o trestné činy dle § 403 až § 405 TrZ.

→ V ostatních případech se incidenty nepodařilo OČTŘ dohledat (2 incidenty).

Tabulka 1 Počet incidentů zařazených do Zprávy z policejních statistik podle kategorie incidentů

	Incidenty zahrnuté do Zprávy Abs. (%)	Incidenty nezahrnuté do Zprávy Abs. (%)
Předsudečné trestné činy	49 (63%)	29 (37%)
Trestné činy související s činností nenávistných hnutí či organizací	6 (14%)	38 (86%)

⁸¹Excelová tabulka s policejními statistikami byla strukturována tak, že na jednom řádku byl uveden jeden pachatel trestného činu, který buď samostatně, anebo spolu s dalšími pachateli, spáchal 1 incident. Odstranění duplicit znamená, že na každém řádku je uveden 1 incident.

⁸²Z toho 78 trestných činů spadalo pod předsudečné trestné činy, 44 činů pouze pod trestné činy související s činností antidemokratických hnutí či organizací (§ 403–405).

Tabulka 2 Důvody nezařazení incidentů do Zprávy z policejních statistik podle kategorie incidentů

	Incidenty již registrované v databázi IU Abs. (%)	Incidenty nebyly zařazeny z důvodu nenaplnění definice PN Abs. (%)	Incidenty spáchané před rokem 2021 Abs. (%)	Odmítnutí žádosti Abs. (%)
Předsudečné trestné činy	5 (17%)	5 (17%)	19 (66%)	0 (0%)
Trestné činy související s činností nenávislných hnutí či organizací	1 (2.6%)	30 (79%)	5 (13%)	2 (5.3%)

3.1.2 Ověření incidentů

Ze 141 incidentů lze za silně ověřené považovat 69 incidentů, za slabě ověřené 66 incidentů a za neověřené 6 incidentů. Z ESSK pochází 22 slabě ověřených incidentů (33 % v kategorii slabě ověřených incidentů). Obvykle se jedná o případy končící odložením nebo zastavením trestního řízení. Ostatní slabě ověřené a neověřené incidenty byly získány z různých zdrojů (kamarádi napadených, napadení, rodinní příslušníci, svědci, NNO a vlastní rešerše médií a internetu). Zde byla možnost ověření limitována zejm. tím, že poškození neoznámili své napadení OČTŘ.

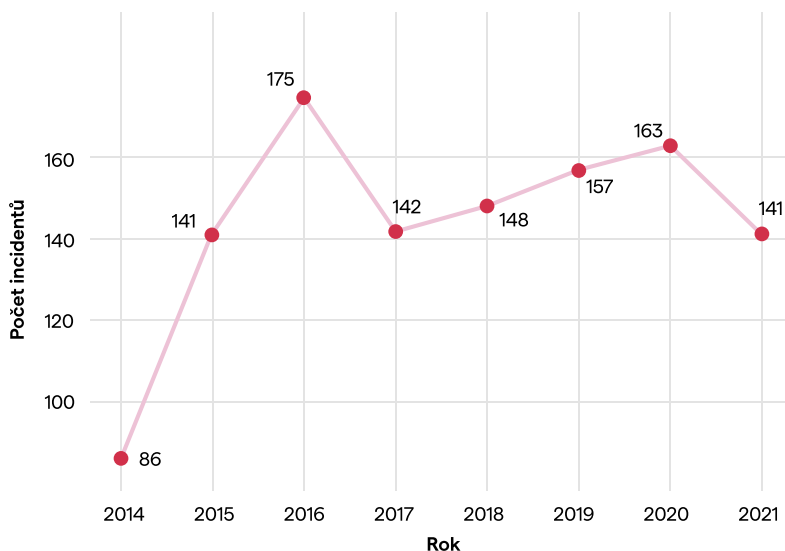
3.1.3 Vývoj počtu incidentů do roku 2021

Po strmém nárůstu počtu incidentů v letech 2014 až 2016⁸³ a poklesu v dalších 2 letech zaznamenáváme tendenci postupného nárůstu incidentů (graf č. 2), a to až do roku 2021, kdy se počet incidentů významně snížil. Nárazový pokles je patrně způsoben zejm. protipandemickými opatřeními, která zapříčinila např. po-

⁸³Rok 2016 byl výjimečný vysokým počtem útoků na romského zpěváka, které byly oznámeny policii.

kles kriminality ve veřejném prostoru.⁸⁴ Dále můžeme sledovat snížení důležitosti ESKK jako zdroje incidentů, což by napovídalo tomu, že lidé méně hlásili incidenty policii.

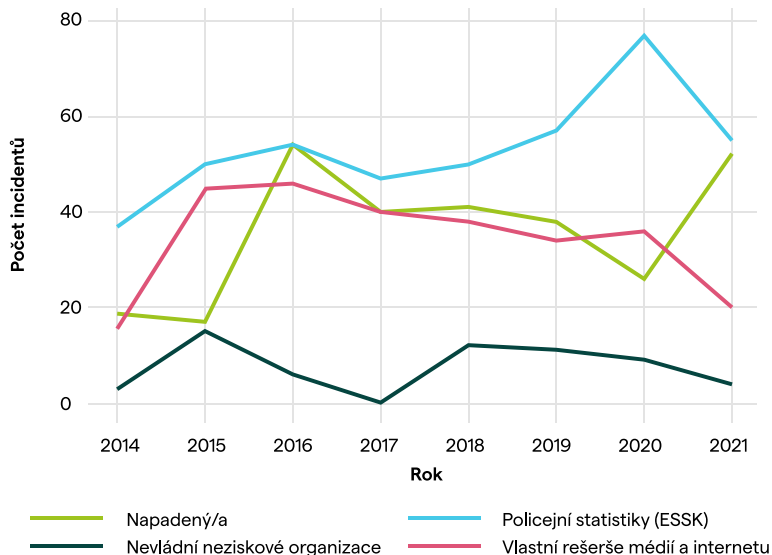
Graf 2 Vývoj počtu incidentů v letech 2014–2021

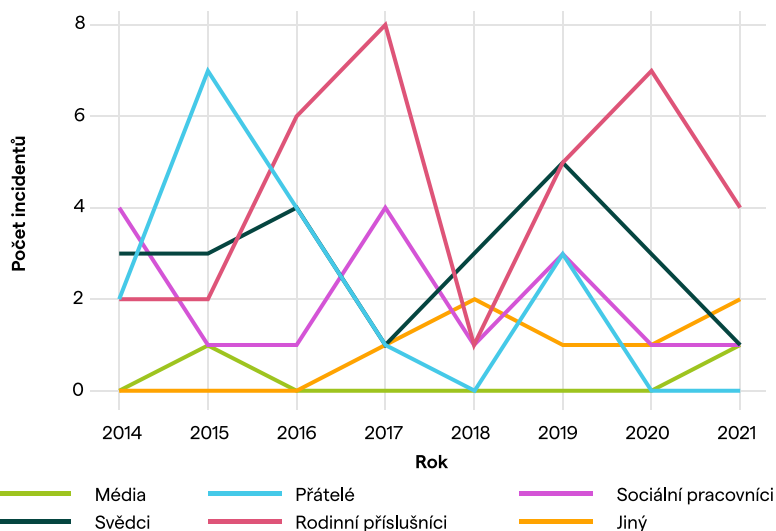
Podrobněji jsou proměny v počtu zaznamenaných incidentů v období 2014–2021 znázorněny v grafech 3a a 3b. Mezi nejdůležitější zdroje incidentů patří ESKK, vlastní řešerše a oznámení samotných napadených. V posledních letech můžeme sledovat nárůst důležitosti ESKK jako zdroje incidentů, nicméně v roce 2021 došlo k jeho snížení. Naopak samotní napadení mezi zdroji figurují častěji. Lze se domnívat, že napadení méně hlásí incidenty Policii ČR. Dále můžeme sledovat pokles v kategorii vlastních řešerší médií a internetu. U ostatních, méně zastoupených zdrojů pozorujeme meziroční výkyvy (graf č. 3b). U méně zastoupených kategorií může být v jejich rámci procentuální změna posouzena jako větší, avšak to primárně souvisí právě s nízkým počtem incidentů.

⁸⁴Šimon, M., & Jíchová, J. 2023. Kriminalita a COVID-19 v Česku: souvislosti omezení fungování společnosti a nápadu kriminality v regionech. Česká kriminologie, 8(1), 1–21. Dostupné na: www.ceskakriminologie.cz/wp-content/uploads/2023/12/CK2023-Zprava-Simon-Jichova-FINfin.pdf

Graf 3a Nejfrequentedvanější zdroje incidentů v letech 2014–2021

Graf 3b Méně frekventované zdroje incidentů v letech 2014–2021

⁸⁵Policejní statistiky neumožňují sledování více než jedné pohnutky, čímž dochází k přehlížení intersekcionalní povahy mnoha předsudečných incidentů. Z toho důvodu je výpovědní hodnota policejních statistik v případě antisemitických, protiromských a protimuslimských/protiarabských trestných činů, zveřejňovaných ve Zprávách o projevech extremismu a předsudečné nenávisti, sporná. Pokud by byl trestný čin motivován antisemitsky a protiromsky zároveň, policisté musejí vybrat pouze jednu z pohnutek.

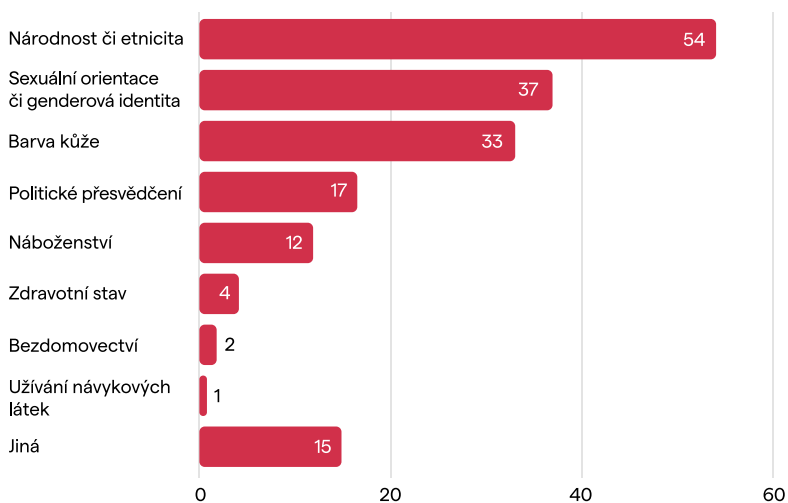
3.1.4 Předsudečná pohnutka

U 141 incidentů zaznamenaných v roce 2021 bylo zjištěno 175 případů pohnutky. Termín „případy pohnutky“ odkazuje k tomu, že v databázi IU je možné jednomu incidentu přiřadit více typů předsudečné pohnutky současně (např. předsudečnost vůči národnosti či etnicitě a náboženství). Z toho důvodu převyšuje součet případů pohnutek počet incidentů.⁸⁵ V roce

2021 se více než jedním typem pohnutky vyznačovalo 20 % všech incidentů zaregistrovaných v tomto roce.⁸⁶

Strukturu předsudečných pohnutek v roce 2021 zobrazuje graf č. 4.⁸⁷ **Nejčastěji zaznamenanou pohnutkou byla předsudečnost proti národnosti či etnicitě, sexuální orientaci či genderové identitě a barvě kůže.** Dále se častěji objevila pohnutka politického přesvědčení, zdravotního stavu a náboženství. V případě politického přesvědčení se jedná zejm. o útoky na představitele a představitelky Pirátské strany, zčásti též o útoky, kdy se dotyčný zastal předsudečně napadeného (hate crime by affiliation). U zdravotního stavu jde výhradně o útoky na lidi s postižením. Kategorie jiných pohnutek zahrnuje útoky hlavně v souvislosti s onemocněním Covid-19 a vymáháním protipandemických opatření.

Graf 4 Případy předsudečných pohnutek

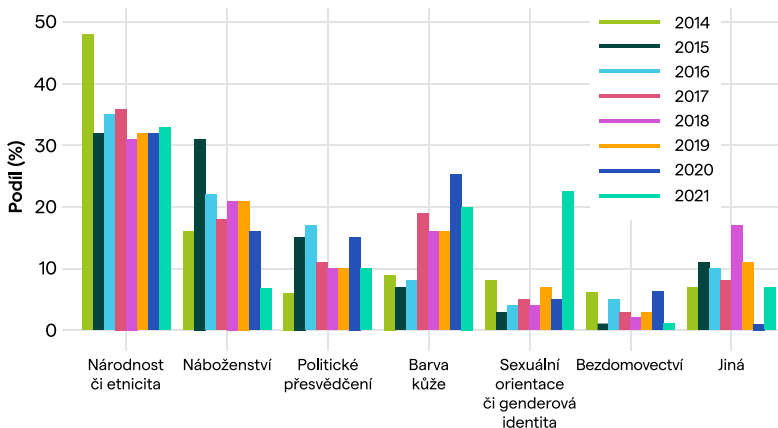
⁸⁶Tématu překryvu mezi pohnutkami se podrobně věnovala Zpráva o násilí z nenávisli v České republice v roce 2016.

⁸⁷U nesleduje národnost, etnicitu, náboženství, sexuální orientaci či identitu, politické přesvědčení ani žádné jiné citlivé osobní údaje napadených. Informace o pohnutce se vždy týkají pohnutky útočnicka. Nezáleží na tom, zda oběť napadaná z důvodu např. romské národnosti Romem skutečně je. Důležité je pouze to, zda ji takto napadl sám pachatel.

V grafu č. 5 jsou tyto pohnutky přepočítány tak, aby bylo možné lépe meziročně porovnat. Jednak byly pohnutky sloučeny do stejných kategorií jako v minulých letech, jednak byly všechny kategorie převedeny na relativní hodnoty, tj. na procentuální podíly, které umožňují interpretovat počty případů pohnutek v kontextu všech incidentů zjištěných v daném roce. Největší změnu pozorujeme u sexuální orientace a genderové identity. Je možné, že se na větším počtu zaznamenaných incidentů v této kategorii podepsaly aktivity projektu Rise Up, které směřovaly ke zviditelnění tématu

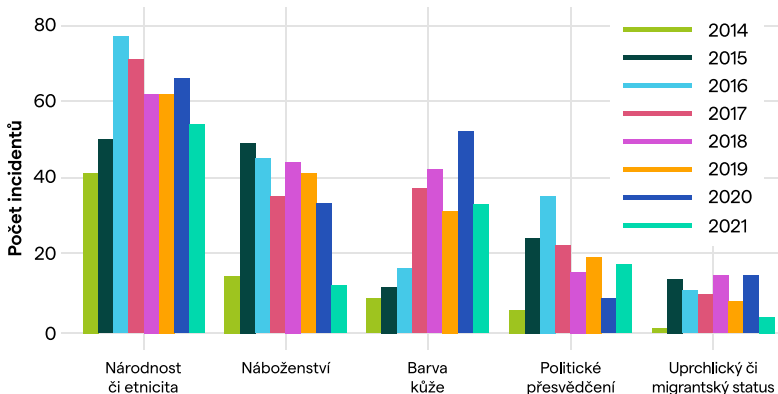
PN na LGBT+ lidech. Současně došlo k poklesu podílu náboženství a jiných pohnutek.

Graf 5 Případy pohnutek v meziročním srovnání (v %)

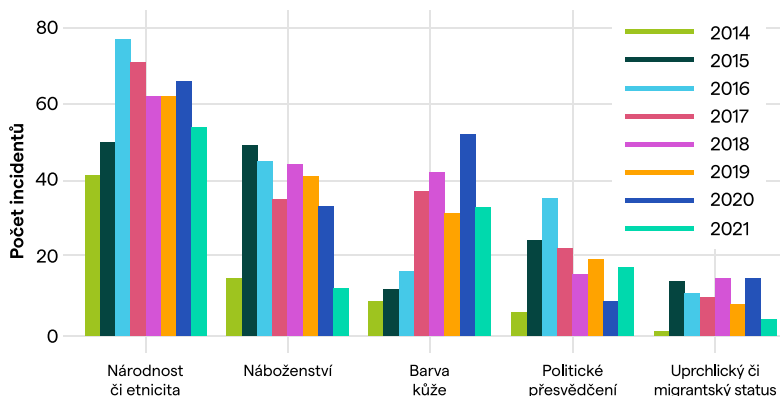

Relativní hodnoty odkazují k podílu jednotlivých pohnutek v celém souboru pohnutek v daném roce. Vývojové trendy mezi lety 2014 až 2021 je možné také znázornit pomocí absolutních hodnot. Z grafů č. 6a a 6b je patrný pokles napříč většinou kategorií, což souvisí s celkovým snížením počtu incidentů. Dále lze sledovat, že různé pohnutky sledují různé vývojové trendy, přičemž významná část jich zaznamenala nárůst v letech 2015 a 2016, který byl zpravidla následován poklesem nebo vyrovnáním trendu. Nárůst v počtu incidentů pozorujeme u pohnutek sexuální či genderové identity a zdravotního stavu, přičemž u sexuální a genderové identity byl velmi strmý nárůst v posledním roce. V posledním roce došlo k výraznému poklesu u barvy kůže a náboženství (o cca 20 incidentů).

Graf 6a Případy vybraných pohnutek v meziročním srovnání

Graf 6b Případy vybraných pohnutek v meziročním srovnání

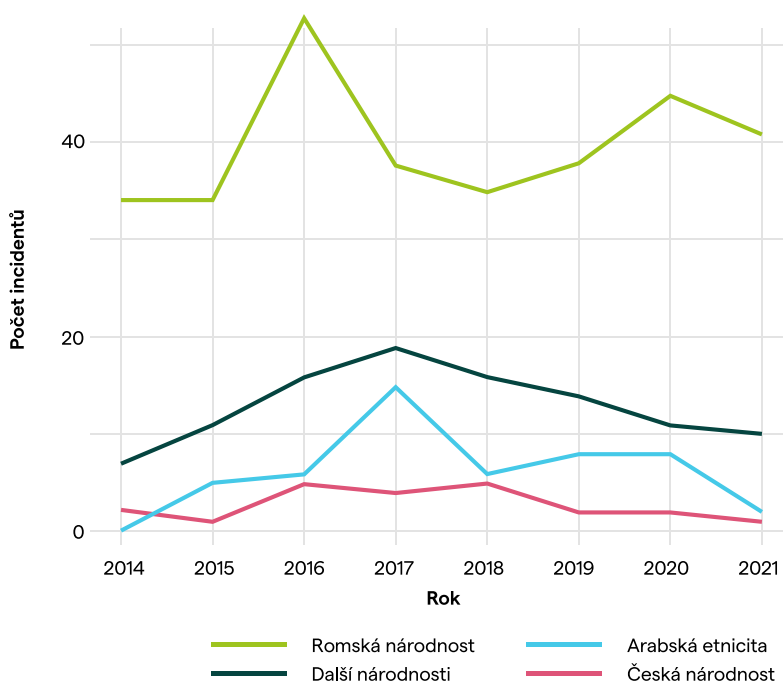
Útoky vedené proti národnosti či etnicitě a náboženství lze dále rozdělit do specifických podkategorií (tabulka č. 3). **Nejčastěji se objevovaly útoky proti Romům.** Útoky proti dalším národnostem se objevovaly v 6 a méně procentech případů v dané kategorii. V případě nábožensky motivovaných útoků se jednalo o **protižidovské a protimuslimské incidenty.**

Tabulka 3 Počet případů vybraných podkategorií pohnutky

	Abs. (%)
Národnost či etnicita	
Romská	41 (76%)
Ruská	3 (5.6%)
Ukrajinská	3 (5.6%)
Arabská	2 (3.7%)
Vietnamská	2 (3.7%)
Česká	1 (1.9%)
Indická	1 (1.9%)
Mexická	1 (1.9%)
Náboženství	
Judaismus	8
Islám	4

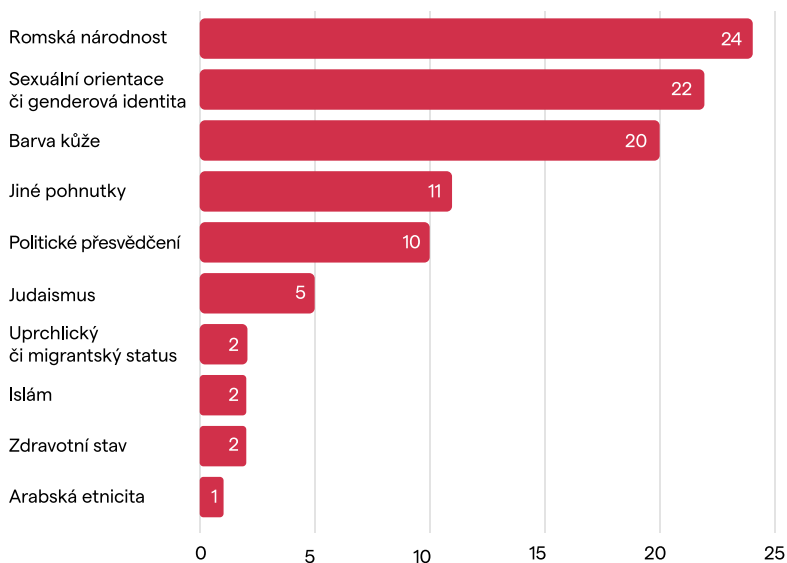
Romy a Romky můžeme označit v kategorii národnostní či etnické pohnutky za dlouhodobě nejvíce napadanou skupinu. V grafu č. 7 v roce 2016 pozorujeme vysoký nárůst, kdy byl na sociálních sítích masivně napadán romský zpěvák, a posléze pokles na původní hodnoty, jenž je ale opět následován pozvolným nárůstem počtu incidentů. Výskyt pohnutky české národnosti je dlouhodobě nízký. V případě arabské etnicity byl vrchol v roce 2017 a pak následuje stabilizace a pokles v roce 2021. U ostatních národností či etnicit můžeme sledovat v posledních letech mírně klesající trend.

Graf 7 Vývoj počtu incidentů motivovaných vybranou národností či etnicitou v letech 2014–2021

Společenské skupiny nejvíce ohrožené PN v roce 2021 zobrazuje graf č. 8. Ohroženost odvozujeme z četnosti případů pohnutky útočníků, přičemž zohledňujeme jak obecné kategorie pohnutky, tak jejich specifické podkategorie. Nejvíce jsou napadáni lidé kvůli romské národnosti, sexuální orientaci či genderové identitě a barvě kůže. Dohromady tyto pohnutky tvoří dvě třetiny případů vybraných pohnutek.

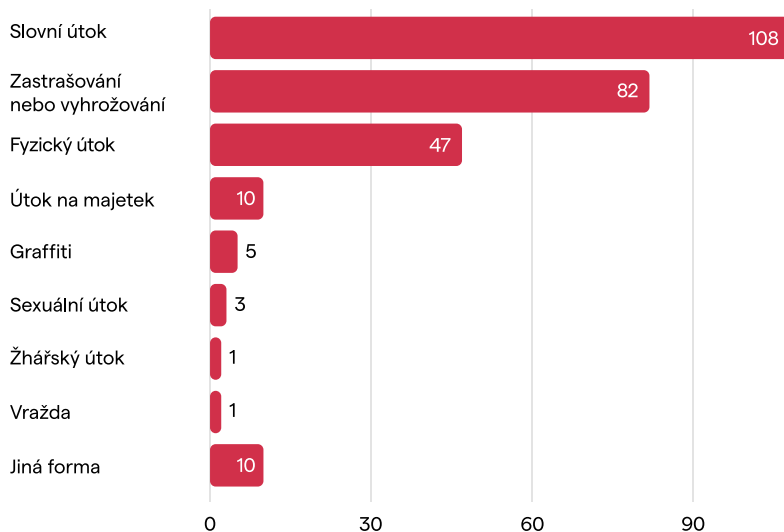
Graf 8 Nejčastější pohnutky k předsudečnému násilí (v %)

3.1.5 Formy incidentu a způsobená újma

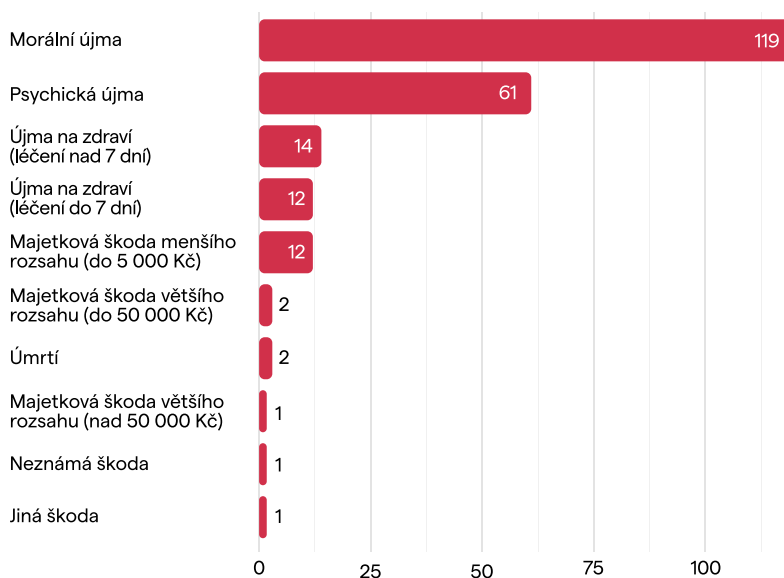
Stejně jako tomu bylo u pohnutek, také formy útoku početně převyšují incidenty. Jeden incident se totiž často vyznačuje více různými formami útoku. **Celkem bylo v roce 2021 u 141 incidentů zaznamenáno 264 forem útoku.** Většinou se jednalo o útoky verbální či psané (graf č. 9). Slovní útoky tvoří společně se zastrašováním nebo vyhrožováním většinu forem útoku. Nicméně objevují se i závažnější formy útoků jako fyzické útoky, sexuální útoky a útoky na majetek. Jiná forma obvykle odkazuje k neonacistickým projevům jako hajlování nebo vykřikování hesel, které mohou zhoršovat dopad incidentu na oběti.

Graf 9 Struktura forem útoků

Výše uvedené strukturu forem útoků v zásadě odpovídá struktura způsobené újmy (graf č. 10). Z celkem **224 případů újmy** se převážně jednalo o zásah do lidské důstojnosti (morální újma), který odpovídá více než polovině všech zaznamenaných škod. S poměrně značným odstupem se na pozici druhého nejčetnějšího typu škody umístila psychická újma projevující se strachem, zvýšenými obavami či poruchami spánku. Dále byly zaznamenány různé újmy na zdraví (včetně 2 případů úmrtí) a majetkové škody.

Graf 10 Struktura typů újmy

3.1.6 Pohnutky a formy incidentu

Nyní bude pojednána souvislost mezi formami a pohnutkami incidentů. Tabulka č. 4 zobrazuje četnost vybraných forem útoků vzhledem k obecným kategoriím pohnutky, jako je národnost či etnicita nebo náboženství. Tabulka č. 5 totéž zobrazuje u specifických podkategorií pohnutky, jako jsou romská národnost nebo muslimské vyznání. Obě tabulky obsahují u každé (pod)kategorie pohnutky relativní hodnoty v rámci dané (pod)kategorie. Procenta uvedená v závorce vyjadřují podíl jednotlivých forem útoku, které byly v daném počtu incidentů u dané kategorie pohnutky přítomny. Sledování velikosti procentuálních podílů usnadňuje použití odstínů červené barvy. Čím sytější je barva, tím větší je podíl forem útoku v rámci pohnutky.

Slovní útok se objevuje ve většině incidentů, což je patrné na vysokém zastoupení této formy útoku v různých kategoriích pohnutky. V tabulce č. 4 můžeme dále vidět, že u 8 % nábožensky motivovaných incidentů byl přítomný fyzický útok. Porovnáme-li kategorii pohnutky náboženství s kategorií národnosti či etnicity, je zřejmé, že útoky motivované národností či etnicitou se vyznačují vyšším podílem fyzických útoků než ty náboženské. Fyzické útoky se větší míře objevují také u barvy kůže, bezdomovectví, sexuální orientace či genderové identity a u zdravotního stavu. Útoky na majetek se objevují zejména u pohnutek zdravotního stavu a bezdomovectví.

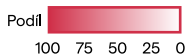
Tabulka 4 Podíl forem útoku v rámci jednotlivých kategorií pohnutky

Slovní útok	91%	50%	67%	80%	71%	81%	100%	75%
Zastrašování nebo vyhrožování	55%	50%	75%	48%	71%	68%	100%	50%
Fyzický útok	42%	100%	8%	41%	12%	30%	0%	75%
Útok na majetek	9%	50%	0%	7%	6%	3%	0%	0%
Graffiti	6%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%
Sexuální útok	0%	0%	0%	4%	0%	3%	0%	25%
	Barva kůže	Bezdomovectví	Náboženství	Národnost	Politické přesvědčení	Sexuální orientace / genderová identita	Užívání drog	Zdravotní stav
	Podíl 100 75 50 25 0							

Z hlediska vybraných podkategorií je z tabulky č. 5 zjevné, že **fyzickými útoky jsou nejvíce ohroženi lidé s arabskou etnicitou, Romové a Romky a muslimové a muslimky**. U antisemitských incidentů se objevují pouze verbální útoky, častěji zastrašování nebo vyhrožování.

Tabulka 5 Podíl forem útoku v rámci vybraných kategorií pohnutky

Slovní útok	100%	75%	62%	78%	75%
Zastrašování nebo vyhrožování	100%	75%	75%	51%	75%
Fyzický útok	50%	25%	0%	39%	0%
Útok na majetek	0%	0%	0%	7%	0%
Graffiti	0%	0%	0%	7%	0%
Sexuální útok	0%	0%	0%	0%	0%
	Arabská etnicita	Islám	Judaismus	Romská národnost	Uprchlíky či migrantský status

3.1.7 Místo a čas

Místo incidentu je zaznamenáváno na 3 úrovních: na krajské, obecní a lokální. **Na krajské úrovni bylo nejvíce útoků zaznamenáno v Hlavním městě Praze (71 incidentů) a pak s velkým odstupem v Jihomoravském a Ústeckém kraji**. Tomu odpovídá výskyt incidentů na úrovni obcí. V Praze bylo zjištěno 71 incidentů, v Brně a Plzni 5. V dalších obcích bylo zaregistrováno 10 a méně incidentů (Graf č. 11 a Tabulka č. 6).

Graf 11 Počty incidentů v jednotlivých krajích

Tabulka 6 Počet incidentů v jednotlivých obcích

Obec	Abs.
Praha	71
Neznámá	8
Brno, Plzeň	5
Most, Ústí nad Labem, České Budějovice	3
Hradec Králové, Ostrava, Pardubice, Přerov, Teplice, Zlín	2
Benátky nad Jizerou, Bruntál, Břeclav, Bystřice pod Hostýnem, Chomutov, Domažlice, Děčín, Frýdek-Místek, Havlíčkův brod, Hodonín, Jablonné v Podještědí, Jihlava, Jindřichův Hradec, Jílové u Prahy, Klatovy, Kynšperk nad Ohří, Křičeň, Liberec, Nový Bor, Olomouc, Opava, Příbram, Sokolov, Strakonice, Studénka, Světlá Hora, Tachov, Vamberk, Vyškov, Znojmo, Ústí nad labem	1

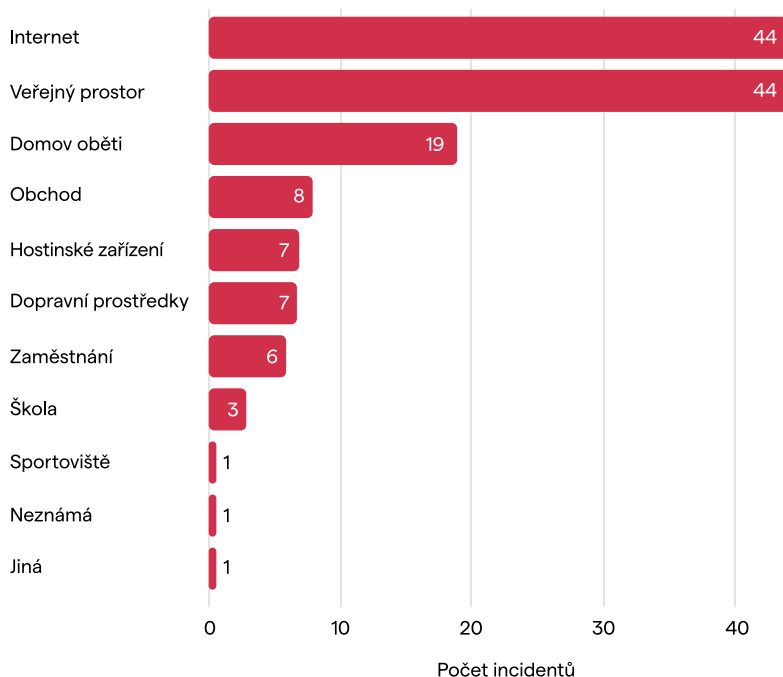
Na úrovni krajů lze rozlišit i **počty případů vzhledem k jednotlivým kategoriím pohnutky** (tabulka č. 7). V některých krajích s nízkým výskytem incidentů (Královehradecký kraj, Vysočina) se objevily pouze protiromské útoky. V Karlovarském, Pardubickém, Olomouckém a Ústeckém kraji se zastoupení protiromských útoků pohybovalo mezi 50 a 60 % zde registrovaných pohnutek. Útoky motivované politickým přesvědčením, judaismem a sexuální orientací či genderovou identitou se odehrály především v Praze.

Tabulka 7 Vybrané případy pohnutky z hlediska krajů

	Hlavní město Praha Abs. (%)	Jihočeský kraj Abs. (%)	Jihomoravský kraj Abs. (%)	Karlovarský kraj Abs. (%)	Královéhradecký kraj Abs. (%)	Liberecký kraj Abs. (%)	Moravskoslezský kraj Abs. (%)	Olomoucký kraj Abs. (%)	Pardubický kraj Abs. (%)	Plzeňský kraj Abs. (%)	Středočeský kraj Abs. (%)	Ústecký kraj Abs. (%)	Zlínský kraj Abs. (%)
Romská národnost	7 (18%)	2 (5.0%)	9 (23%)	4 (10%)	2 (5.0%)	2 (5.0%)	1 (2.5%)	1 (2.5%)	3 (7.5%)	2 (5.0%)	2 (5.0%)	2 (5.0%)	2 (5.0%)
Judaismus	0 (0%)	0 (0%)	5 (63%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (13%)	1 (13%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (13%)
Barva kůže	4 (12%)	1 (3.0%)	11 (33%)	3 (9.1%)	2 (6.1%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (6.1%)	2 (6.1%)	2 (6.1%)	2 (6.1%)	0 (0%)	2 (6.1%)
Politické přesvědčení	1 (6.3%)	1 (6.3%)	11 (69%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (6.3%)	1 (6.3%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (6.3%)	0 (0%)	0 (0%)
Sexuální orientace či genderová identita	1 (2.8%)	1 (2.8%)	29 (81%)	2 (5.6%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (5.6%)	0 (0%)	1 (2.8%)
Bezdomovec	0 (0%)	0 (0%)	2 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Arabská etnicita	0 (0%)	0 (0%)	1 (50%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (50%)	0 (0%)	0 (0%)
Islám	0 (0%)	0 (0%)	2 (50%)	1 (25%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (25%)	0 (0%)	0 (0%)
Uprchlík či migrant-ský status	0 (0%)	2 (50%)	1 (25%)	1 (25%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)

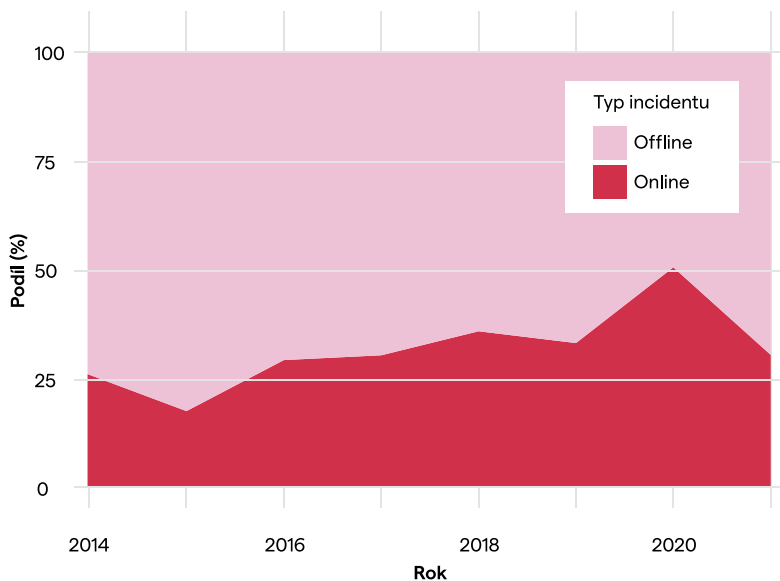
Na úrovni lokality jsme převážnou část incidentů zaznamenali na internetu a ve veřejném prostoru. Dohromady tvoří 62 % lokalit, kde se incidenty staly. V grafu č. 12 je struktura incidentů dle lokalit prezentována v absolutních číslech.

Graf 12 Počty incidentů dle lokality

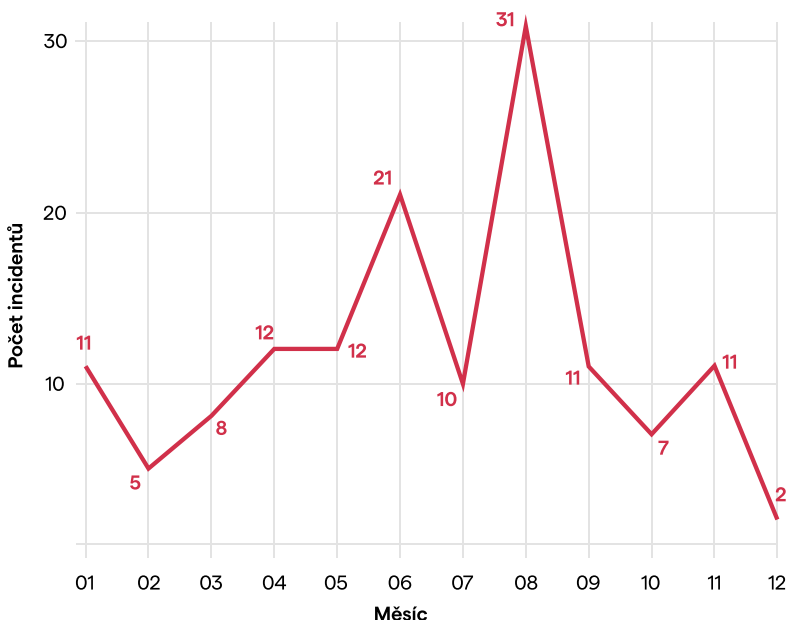
V letech 2014 až 2021 můžeme i přes různé výkyvy sledovat postupný nárůst podílu online incidentů. Nicméně v roce 2021 došlo k jejich znatelnému poklesu. Aktuálně tvoří téměř třetinu všech incidentů.

Graf 13 Podíl online a offline incidentů v letech 2014–2021

Časové rozmístění incidentů lze sledovat z hlediska čtvrtletí, měsíce a denní doby. Nejvíce incidentů se stalo v druhém (32 %) a třetím (37 %) kvartálu. V prvním čtvrtletí bylo zaznamenáno 17 % incidentů a vůbec nejméně v tom čtvrtém (14 % incidentů). Na úrovni měsíců pozorujeme, že se nejvíce incidentů odehrálo v srpnu. Můžeme tedy usuzovat, že z hlediska PN bylo **nejnebezpečnější dobou léto**. Naopak jako nejbezpečnější můžeme označit měsíce na **konci roku** (graf č. 14).

Graf 14 Vývoj počtu incidentů podle jednotlivých měsíců roku

Určení denní doby je složité, ať už proto, že se buď nedaří zjistit vůbec (24 %), nebo že jsou útoky vedeny dlouhodobě či opakovaně (15 %). **Obecně se mezi denní a noční dobou objevují nepatrné rozdíly.** Zatímco mezi 6. a 18. hodinou se stalo 31 % všech útoků, mezi 18. a 6. hodinou to bylo 30 % všech útoků.

Z hlediska určení denní doby je patrný rozdíl mezi incidenty, které se odehrály na internetu a které mimo něj. Pro offline incidenty platí, že lze konkrétní denní dobu určit lépe. Mimo internet nebyla denní doba vůbec určena v 13 % incidentů, zatímco na internetu to bylo 48 % incidentů.

3.1.8 Oběti a útočníci

V roce 2021 jsme zaznamenali celkem 204 konkrétních obětí. U zbývajících incidentů buď žádné konkrétní oběti⁸⁸ nebyly, anebo se o nich nepodařilo zjistit podrobnější informace. Sledovanými charakteristikami obětí jsou pohlaví, věk a občanství. Tyto charakteristiky se podařilo zjistit pouze u některých obětí, a tak se v jednotlivých kategoriích počty zjištěných charakteristik liší (tabulka č. 8).

⁸⁸Některé incidenty, zpravidla ty odpovídající hanobení či podněcování nenávisti vůči určitým skupinám osob, nemají konkrétní oběť. To ovšem neznamená, že by se jednalo o útoky bez obětí. Za oběť je zde třeba považovat napadanou skupinu jako celek.

V případě známého pohlaví **muži převažovali nad ženami a čeští občané nad cizinci**. Co se týče věku, **nejčastěji se oběťmi stávali lidé ve věku 19–45 let**.

Tabulka 8 Charakteristiky obětí

	Abs. (%)
Pohlaví	
Muž	109 (58%)
Žena	77 (41%)
Jiné	3 (1.6%)
Věk	
Do 15 let	15 (11%)
16–18	7 (5.2%)
19–25	28 (21%)
26–35	29 (22%)
36–45	27 (20%)
46–55	19 (14%)
56 let a starší	9 (6.7%)
Občanství	
Občan ČR	134 (81%)
Občan třetí země	24 (14%)
Občan EU	8 (4.8%)

Dále jsme sledovali **charakteristiky útočníků** (tabulka č. 9). **Totožnost útočníka** byla známa oběti, veřejnosti nebo OČTŘ zhruba v 6 z 10 případů. Kolik útočníků se podílelo na jednom útoku, zůstalo v 16 % incidentů nezjištěno. Z dostupných informací lze usuzovat, že se jednalo **spíše o útoky jednotlivců než skupiny**. Útočníky jsme identifikovali jako příznivce krajní pravice v 18 % všech útoků. Zařadili jsme sem i ty případy, kde byl pachatel neznámý, avšak během svého incidentu své

politické směřování projevil (např. obsah verbálních ná-
dávek či graffiti).

Tabulka 9 Charakteristiky útočníků

	Abs. (%)
Známý útočník	
Ano	89 (63%)
Ne	52 (37%)
Počet útočníků	
Jeden	75 (53%)
Skupina	44 (31%)
Neznámý	22 (16%)
Příznivec krajní pravice	
Ano	25 (18%)
Ne	93 (66%)
Neznámé	23 (16%)

Tabulka č. 10 ukazuje podíl počtu útočníků, jednotlivců nebo skupiny u jednotlivých pohnutek. U většiny pohnutek převažovaly útoky jednotlivců. V případě pohnutek s větším výskytem se podíl útoků jednotlivců a skupin vyrovnával u sexuální či genderové identity a náboženství. U pohnutek s nižším výskytem případů, jako je bezdomovecký status, zdravotní stav, islám a arabská etnicita, byly tyto podíly vyrovnané či méně rozdílné.

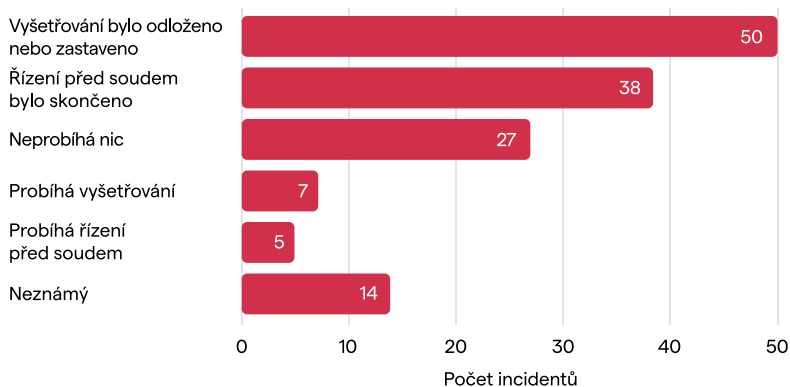
Tabulka 10 Počet útočníků tam, kde byl známý, u vybraných pohnutek

	Jeden Abs. (%)	Skupina Abs. (%)
Náboženství	4 (57%)	3 (43%)
Národnost	33 (69%)	15 (31%)
Politické přesvědčení	10 (67%)	5 (33%)
Barva kůže	19 (66%)	10 (34%)
Sexuální orientace či genderová identita	16 (53%)	14 (47%)
Bezdomovectví	1 (50%)	1 (50%)
Zdravotní stav	2 (50%)	2 (50%)
Romská národnost	27 (75%)	9 (25%)
Judaismus	4 (80%)	1 (20%)
Islám	0 (0%)	2 (100%)
Arabská etnicita	1 (50%)	1 (50%)

3.1.9 Trestní řízení

Z našich statistik vyplývá, že se policie ze všech incidentů zaznamenaných v roce 2021 dozvěděla nejméně o 123 (71 %) z nich. Vyšetřování bylo zastaveno nebo odloženo u 35 % všech incidentů. Graf č. 15 ukazuje absolutní hodnoty u jednotlivých fází trestního řízení, ve kterých se pohyb incidentu zastavil.

Graf 15 Incidenty z hlediska postavení v trestním řízení

3.2 Charakteristiky jednotlivých incidentů

Hlavní město Praha

1. Komisař v autoškole

Datum: leden

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (vietnamská), jiná (misogynie)

Forma: sexuální útok

Zkušební komisař autoškoly si v letech 2019 a 2021 vybral 2 mladé Vietnamky, aby si na nich vynutil sex. Podle informací z médií předpokládal, že si kvůli odlišnému kulturnímu původu nebudou stěžovat. Ženy neuměly česky a byly tělesně výrazně menší než on. I přes jejich nesouhlas si v učebně ke každé přisedl na sedačku a začal ji navzdory nesouhlasu líbat a osahávat. Obě se útoku ubránily. Podle Nejvyššího soudu se poškozené před trestním řízením neznaly. Původně soud muže potrestal za spáchání trestného činu Sexuální nátlak dle § 186 TrZ k trestu odnětí svobody na 8 měsíců s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Odvolací soud změnil kvalifikaci na dvojnásobné Znásilnění a trest zvýšil na 18 měsíců s podmíněným odkladem na 36 měsíců. Odsouzený podal dovolání, v němž argumentoval, že se jedná o spiknutí vietnamské komunity s cílem odstranit jej z pozice zkušební komisaře. Nejvyšší soud dovolání zamítl. Incident považujeme za předsudečně motivovaný; jedná se o kombinaci národnostní a genderové pohnutky.

2. Napadení v metru

Datum: leden

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Pár byl napaden pro svou sexuální orientaci. Nejdříve na ně útočník zaútočil slovně, v metru na ně pokřikoval: „Buzny!“ Když se jeden napadený ohradil, útočník začal vyhrožovat fyzickým napadením: „Koukej se dopředu a neotáčej se, nebo ti rozbiju hubu, buzno!“ Dvojice z vozu vystoupila a přestoupila na jinou, autobusovou linku. Při výstupu potkali útočníka znovu. Křičel „buzerante“ a po chvíli udeřil napadeného několikrát do zad. Dvojice se ukryla v nedaleké lékárně, odkud zavolala policii. Policie útočníka nedopadla, přestože jí napadení poskytli přesný popis. Incident se odehrál za přítomnosti svědků v místě, kde jsou kamery. Bližší informace nejsou dostupné.

3. Opakované útoky strážníků

Datum: leden

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: bezdomovectví

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok, útok na majetek

Obyvatelé neformálního stanového městečka čelí opakovaným útokům městských strážníků. V nočních hodinách všechny přítomné legitimují a během toho jim často nadávají a vyhrožují jim mj. fyzickým napadením. Nejčastěji se zaměřují na muže a ženu, kteří bydlí hned u vstupu do areálu. Strážníci vyhrožovali nejen muži, ale i jeho psovi. Svou výhrůžku zčásti splnili, muži způsobili podlitiny a pohmožděniny. V zimě strážníci prořezali obyvatelům stany, které jim poskytla NNO jako ochranu před silnými mrazy. Obyvatelé vnímají, že strážníci na ně útočí proto, že jsou bez domova. Trestní oznámení nepodali ze strachu z odplaty a ze ztráty stávajícího bydlení.

4. Senátorka

Datum: leden

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Předseda ultrapravicového politického hnutí zveřejnil na svém FB informaci o tom, že senátorka liberální politické strany souhlasí s příchodem migrantů do Česka. Následkem toho senátorka čelila vlně předsudečných nadávek a výhrůžek. Přestože se s podobnými komentáři nesetkala poprvé, vzbudily v ní obavy o bezpečí jejích dětí, na které vyhrožování také cílilo. Útoky zvažovala řešit trestněprávně, ale nakonec policii nekontaktovala. Požádala však o odstranění komentářů na zmíněné sociální síti.

5. Protivietnamský útok ve večerce

Datum: leden

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (vietnamská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Tři muži zaútočili v prodejně smíšeného zboží na muže, kterého považovali za Vietnamce. Nejprve jej jeden z útočníků napadal slovně. Když se napadeného zastala přítomná žena, udeřil ji pravou rukou do obličeje. Zbývající 2 pak na napadeného zaútočili fyzicky a pak také na prodavače. Strčili do něj, čímž došlo k rozbití několika láhví slivovice. Po příchodu policistů útočníci vykřikovali „sieg heil“ a výhrůžky jako: „Všichni Vietnamci pochcípajte!“ Soud útočníky odsoudil trestním příkazem. První útočník byl odsouzen za přečiny Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 2, Výtržnictví dle § 358 odst. 1 ve spolupačatelství, Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 a Zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 TrZ. Uložen mu byl osmiměsíční trest vězení s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Druhý útočník byl odsouzen za Výtržnictví

dle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) TrZ ve spolupachatelství k trestu odnětí svobody na 4 měsíce s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Třetí útočník byl odsouzen za přečiny Výtržnictví dle § 358 odst. 1 ve spolupachatelství, Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404, Krádež dle § 205 odst. 1 písm. d) ve spolupachatelství a Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku dle § 234 odst. 1 TrZ ve spolupachatelství k souhrnnému trestu odnětí svobody na 8 měsíců s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Trestní příkazy jsou pravomocné.

6. Elektrické křeslo za covid

Datum: únor

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Cca padesátník útočil na FB na politiky a novináře pro jejich údajnou účast na spiknutí vůči obyvatelům ČR pod záminkou protipandemických opatření. V rámci svého boje proti „korona fašismu“ zveřejňoval příspěvky, v nichž za úhlavní nepřítel označoval zaměstnance „mainstream korporátních médií“ a vyzýval k jejich pronásledování „klidně i před jejich rodinnými příslušníky, ať vidí s jakými zmrdy sdílí domácnost“ a k jejich „terorizování a řezání beze svědků“. Kromě toho tvrdil, že si „hyeny z médií“ zaslouží prohnat kluky hlavou. Spolu s veřejnými příspěvky vyhrožoval vybraným novinářům soukromými zprávami přes Messenger. Soud muže uznal vinným ze spáchání přečinu Vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci dle § 324 odst. 1 písm. a) v souběhu s přečiny Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 1, Nebezpečné vyhrožování dle § 353 odst. 1 a Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a). Uložil mu úhrnný trest odnětí svobody na 6 měsíců s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Rozhodnutí je pravomocné.

7. Výhružka podpálení sídla politické strany

Datum: únor

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Neznámý útočník sdělil v sídle politické strany pracovníci a člence této strany, že to tam „brzo podpálí“. Také se jí ptal, zda je na místě „někdo z těch vašich chytřejch“. Nato odešel. Policie případ šetřila pro podezření ze spáchání trestného činu Nebezpečné vyhrožování dle § 353 TrZ. Policie uvedla, že verbální výhružka usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu zřejmě mířila směrem k politické straně jako celku, popř. jejím členům, a to pro politické přesvědčení. Policii se útočníka nepodařilo ztotožnit, a tak vyšetřování dle § 159a odst. 5 trestního řádu odložila.

8. „Židovské zločinecké spiknutí“

Datum: únor

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže, náboženství (judajismus), politické přesvědčení, jiná (uprchlíci/migranti)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Neznámý útočník zveřejnil na FB komentář, v němž označil covid za součást židovského spiknutí. Kromě Židů považoval za jeho strůjce také další jedince a útočil na migranty: „Celé covidové šílenství je jedno velké židovské zločinecké spiknutí proti lidstvu. Financují ho židé, propagují ho židé, realizují ho židé, těží z něj židé. To vše se děje v úzké spolupráci se židovskými obcemi (řízených Satanovou synagogou) a jejich ovečkama, a taky jejich pátými židosionistickými kolonami, které přešli z platformy „vítačů černých kriminálních“ na platformu „Svědků Covidových“, kde se této zemi škodí, tam hledej žida a jeho šábessgojima. A budou škodit čím dál více. Ze dne na den budou naše životy nenesitelnější, až z nás zůstane jenom zotročená dusící se masa gojímů s nardami na hubách, zbavená ja-

kýchkoliv práv a svobod, píchaná jak morčata v laboratoři, bez života, bez štěstí a bez naděje. Tohle židovská zločinecká špína nás teď aplikujel o tohle všem židofašistům a jejich šábegojímům jde! Pamatujte a uchovejte pro budoucnost jejich jména. I těch doktorů a sestřiček a různých odporných udavačů, kteří se na tom holocaustu podílejí. Neposlouchejme příkazy židosionistických vrahů a jejich tupých poskoků! Sabotujme Protokoly sionských mudrců na každém kroku!“ Policie vyšetřování odložila. Policie případ zaznamenala v ESK jako přečin Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 TrZ.

9. Házení vajec a nadávky

Datum: březen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, graffiti, útok na majetek

Ženu v noci vzbudila podnapilá sousedka se svou kamarádkou. Hlučily na chodbě, pak dlouze zvonily na domovní zvonek napadené a snažily se dostat do jejího bytu. Když otevřela, ženy jí začaly urážet: „Tady Cikáni nebydlí!“, „Zalez, kundo černá!“ Napadená zavolala policii a vrátila se domů, kde spal malý syn. Než hlídka přijela, slyšela šramot v zámku a rány na okno. Později zjistila, že do něj vhodily vajíčka. Na druhý den také zjistila, že má posprejované dveře nápisem „Cikán“. Na pachatelky bylo podáno trestní oznámení. Policie předala věc přestupkové komisi, kdy zasáhl dozorující státní zástupce a věc vrátil policii k dalšímu prošetření. Pachatelky následně byly obviněny z Výtržnictví dle § 358 TrZ, tj. bez zohlednění předsudečné pohnutky. Za stejný trestný čin byly trestním příkazem odsouzeny každá k čtyřměsíčnímu trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem na 1 rok. Jedna z odsouzených se proti rozsudku odvolala. V rámci hlavního líčení byla odsouzena k peněžitému trestu 30 000 Kč. Rozsudek je pravomocný.

10. „Zastřelte tu svini!“

Datum: březen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Smyslená informace, že by Česko mohlo podle pirátské poslankyně přijmout aspoň 88 000 uprchlíků a poskytnout jim startovní byty, vedla na FB ke zveřejnění výhrůžného komentáře s obrázkem J. V. Stalina a nápisem „ZASTŘELTE TU SVINI!“. Policie incident vyšetřovala pro podezření ze spáchání přečinu Podněcování k trestnému činu dle § 364 TrZ. Návrh na potrestání podezřelého byl podmíněně odložen, přičemž podezřelému byla stanovena zkušební doba 10 měsíců. Jedná se o jeden z mnoha případů, kdy poslankyně kvůli uvedené informaci čelila předsudečným útokům. Incidentsy jsou součástí předchozích zpráv.

11. Rasistický transparent

Datum: březen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok

Na fotbalovém zápase v Glasgow mezi domácími Rangers a pražskou Slavií měl slávistický hráč napadnout svého protivníka slovy: „You are a fucking monkey!“ Napadeným byl Fin afrického původu. V reakci na tuto událost neznámí útočníci zveřejnili na sociálních sítích fotografii, jež zachycovala 11 lidí držících v ruce zapálené světlice a velký transparent s nápisem „KAMARA – JUST A NIGGER“. Fotbalový klub Slavie podal na pachatele trestní oznámení. Policie případ vyšetřovala jako přečin Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 TrZ. Vyšetřování odložila, protože se nepodařilo zjistit, kdo fotografii zveřejnil.

12. Člen SVJ

Datum: březen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (ukrajinská)

Forma: slovní útok

Žena původem z Ukrajiny, která v ČR žije desítky let, čelila ve sporu s členem SVJ předsudečnému urážení. Napadená je majitelkou jednoho z bytů a bývalou předsedkyní SVJ, prostřednictvím hromadné emailové komunikace se snažila řešit neoprávněné využívání nebytových prostor. Majitel několika bytů, který je za využívání prostor zodpovědný, o ní začal v emailech mluvit způsobem, který vnímala jako silně dehonestující. Týkal se totiž její národnosti, kdy o ní mluvil jako o „zhrzené ukrajinské důchodkyni“ či o ženě „zamrzlé v sovětském režimu“.

13. „Židovská mafie“

Datum: duben

Stav: probíhá řízení před soudem

Pohnutka: náboženství (judaismus)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Útočník za pomoci své manželky rozeslal prostřednictvím její datové schránky úřadům a jiným institucím desítky antisemitských dokumentů, v nichž vyhrožoval smrtí představitelům justice, schvaloval terorismus a ospravedlňoval genocidu. V textových a obrazových materiálech se zmiňoval o údajných zločineckých skupinách židovského původu, v nichž působí také izraelští agenti. Adresáty těchto textů byly nejen soudy a státní zastupitelství po celé ČR, ale také obecní úřady měst a obcí, školy od mateřských po vysoké, Bezpečnostní informační služba, Národní bezpečnostní úřad, policejní ředitelství nebo Úřad průmyslového vlastnictví. Jeho výhrůžky zněly takto: „Vládoucí mafie vydává příkazy k popravám příslušníků skutečné politické opozice. Tyto popravy následně provádějí státní orgány. Celá země je poseta mrtvolami zrůdné mafie“ nebo „Židovská mafie ovládá český stát, má podporu sionistického

státního aparátu státu Izrael, který ovládá českou politiku a výrobu a distribuci českých zbraní, a tito zločinci na území údajně českého státu mají podporu Mosadu.“ Texty, obrázky a koláže s předsudečným obsahem byly k dispozici i na pachatelem vytvořené webové stránce. Obžalovaný s obžalobou nesouhlasí, za rozeslání dokumentů činí zodpovědnými svého mezitím zemřelého otce a svou manželku. Ta v lednu 2024 uzavřela dohodu o vině a trestu, v rámci níž přijala trest odnětí svobody na 1,5 roku s podmíněným odkladem na 2,5 roku. Přestože uznala svůj díl viny, za výhradního autora předsudečných textů označila svého manžela. Ten svou vinu popírá a obžalobu označuje za židovské spiknutí.

14. „Nekompromisně vás pobít“

Datum: duben

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Útočník vložil výhrůžný komentář pod článek o zodpovědnosti Ruska za výbuch muničního skladu ve Vrběticích, který na FB zveřejnila poslankyně. Konkrétně: „Ty jedna pico skurvena ty se nekde zdekujes a nas budeš posilat na smrt??? mrdky jste a měli by jsme všichni jit a nekompromisne vas tam pobit... chces nas lidi kteří vas zivi hodit do mlínku na maso??? KURVA JDEME JE VYSTRILET VLADU POSRANOU.“ Útočník byl odsouzen pravomocným trestním příkazem za přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ k tříměsíčnímu trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem na 12 měsíců. Poškozená byla s náhradou škody odkázána do civilního řízení.

15. Vyhrožování pro trans identitu

Datum: květen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Transgender žena z Ruska, která žije v ČR 2 roky, je pronásledována rodinnými příslušníky, kteří odmítají přijmout její identitu. Tlačí na ni, aby se vrátila zpět do Ruska, a v telefonu na ni útočí a vyhrožují jí. Přestože se situace již uklidnila, napadená se rozhodla přestěhovat do USA. S rodinou přerušila kontakt.

16. Cizinec napaden teleskopickým obuškem

Datum: květen

Stav: probíhá vyšetřování

Pohnutka: barva kůže

Forma: fyzický útok

Muž původem ze severní Afriky, který žije už několik let v Praze, byl napaden pracovníkem ochranky podniku. K útoku došlo bez předchozího kontaktu, nezáznělo ani žádné varování. Pracovník ochranky vytáhl na procházejícího cizince teleskopický obušek a udeřil ho do obličeje. Napadený ztratil v důsledku útoku několik zubů a byl převezen do nemocnice. Na útok často myslí, má potíže se spánkem. Jelikož se útok stal v blízkosti jeho bydliště, zvažuje přestěhování, aby se cítil bezpečněji. Incidentem se zabývala policie, informace o vývoji vyšetřování nejsou dostupné.

17. Ohrožování nožem I.

Datum: květen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Muž v podnapilém stavu pokřikoval na hlouček dětí převážně romské národnosti urážlivé výroky, např.:

„Mrdky cikánský...Vy černý huby, děláte nějaký blbosti, Cigáni!“ Děti reagovaly útekem k tramvajové zastávce, kam je útočník pronásledoval. Tam děti narazily na svou známou, která útočníka stojícího opodál upozornila na nevhodnost jeho chování. Ten na ni vytáhl nůž. Namířil jím na její břicho a prohlásil: „Bílá rasa“, aby po chvíli dodal: „Nejdřív zabiju tebe a pak ty Cikány.“ Pak nůž zastrčil do kalhot. Když ale poškozená s dětmi odcházely, rozmyslel si to. Dohonil je a znovu s vytaženým nožem vyhrožoval: „Tak víš co, vyřešíme to.“ Na rukávu bundy měl nášivku se jménem britského neonacisty lana Stuarta Donaldsona. Soud útočníka shledal vinným ze spáchání přečinu Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 v jednočinném souběhu s přečiny Výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) a Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 TrZ. Soud útočníkovi uložil souhrnný trest odnětí svobody na 18 měsíců s podmíněným odkladem na 34 měsíců za současného stanovení dohledu. Útok na známou je veden samostatně jako incident pro politické přesvědčení („Ohrožování nožem II.“). Rozhodnutí je pravomocné.

18. Ohrožování nožem II.

Datum: květen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Jako samostatný incident evidujeme útok na ženu, která se postavila za rasisticky napadené romské děti. Jedná se o tzv. hate crime by affiliation, řazený pod politické přesvědčení. Potrestání útočníka je popsáno v incidentu „Ohrožování nožem I.“

19. „Jsou jen dvě pohlaví“

Datum: květen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod svým příspěvkem z reportáže „Nebinární Alžbětko“. V reportáži vystupuje osoba, jež se identifikuje mimo genderovou binaritu. Jeden z předsudečných komentářů zněl: „To je kokot. Jsou jen dvě pohlaví, a kdo se cítí jinak má být ihned zastřelen! Svět se kvůli vám v prdel otáčí.“ Policejní orgán zahájil úkony trestního řízení pro přečin Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 1, odst. 3 písm. b) TrZ. Pachatel byl policií ztotožněn. Jednalo se o osobu mladší 15 let, a tak byla věc pro nedostatek věku k trestní odpovědnosti odložena.

20. Drželi se za ruce

Datum: květen

Stav: probíhá řízení před soudem

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Tři muži byli na náplavce verbálně napadeni skupinou opilých mladých mužů pro sexuální orientaci. Útočníci se zaměřili na muže, který se se svým partnerem držel za ruku. Ten se vůči nadávkám ohradil a následně byl napaden fyzicky. Útočníci jej napadli tak silně, že mu vyrazili zub a způsobili pohmožděninu na různých částech těla, včetně nosu, ze kterého tekla krev. Napadený nahlásil útok na policii, odkud si však odnesl další traumatizující zkušenost v podobě řvoucího policisty. Vyšetřování si tak převzal věcně příslušný Odbor extremismu a terorismu. Obžaloba byla podána na obvodní soud na 2 mladistvé pachatele pro přečin Ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 v souběhu s přečinem Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ. Bohužel i zde došlo k sekundární viktimizaci, neboť soudkyně

odmítla uznat, že jsou poškození zvláště zranitelnými oběťmi, a znemožnila jim výslech v nepřítomnosti pachatelů. Poškození proto podali stížnost k Ústavnímu soudu. Ten nálezem rozhodl, že obvodní soud porušil ústavně zaručená práva stěžovatelů. Poté řízení před obvodním soudem pokračovalo. Soud vydal rozsudek, v němž oproti obžalobě změnil popis skutku a pachatele odsoudil jen pro trestný čin Výtržnictví. Napadeným, kteří se všichni připojili do řízení se svými nároky na náhradu škody a nemajetkové újmy, soud žádné odškodnění nepřiznal. Rozsudek ještě není pravomocný, věc bude znovu posuzovat odvolací soud.

21. Úder boxerem

Datum: červen

Stav: probíhá vyšetřování

Pohnutka: bezdomovectví

Forma: fyzický útok

Žena bez domova si šla nakoupit do supermarketu. Když procházela mezi policemi s nákupem, přišel za ní pracovník ochranky s tím, že pod tričkem schovává ukradenou věc. Naččená mu ukázala, že tam nic nemá. Pracovník ji místo omluvy udeřil železným boxerem do hlavy. Žena, která byla v tu dobu pod vlivem alkoholu, ztratila při zásahu balanc a upadla na zem, kde si poranila nohu. Situaci přihlížel svědek, který přivolal záchrannou službu a policii. Případem se zabývala policie. Žena je přesvědčena, že ji pracovník ochranky napadl proto, že je bez domova. Další informace o případu nemáme.

22. Homofobní protiruský útok

Datum: červen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (ruská), sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, fyzický útok, sexuální útok

Profesionální plavec byl napaden v baru známým z plaveckého oddílu a jeho přáteli. Nejprve mu nadá-

vali kvůli národnosti a sexuální orientaci, kdy zaznívala osočení jako „ruská buzno“, „východní čubko“, „homouš, co se prokouřil do reprezentace“ aj. Následoval fyzický a sexuální útok, krádež zlatého náramku a pokus o poškození telefonu a hodinek. Skupina útočnicků muže obestoupila, tloukli jej pěstmi a nutili jej k orálnímu sexu. Se slovy „to se ti přece líbí, tak kuř, píčo ruská“ se jeden z útočnicků snažil nacpat svůj penis poškozenému do úst. Útok přerušili v momentě, kdy se poškozený začal dávit a útočníci se báli, že ho někdo uslyší. Napadeného srazili k zemi a pohrozili mu, ať se o tom nikomu nezmiňuje.

23. „Hned bych to střílel“

Datum: červen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Kdosi na FB zveřejnil anticikanistický příspěvek: „Hned bych to střílel množí se to jak divoká prasata.“ Příspěvek reagoval na status, jehož obsahem bylo očité svědectví nevhodného chování romských dětí. Případem se zabývala policie, vyšetřování pro neztotožnění pachatele odložila.

24. Napadená řidička autobusu

Datum: červen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Řidička autobusu upozornila cestujícího, aby si nasadil roušku. Ten na ni začal vulgárně křičet a fyzicky ji napadl. Chytil ji za vlasy a snažil se jí vytáhnout z kabiny řidiče. V tom mu ale zabránili jiní cestující, muž a žena, která útočníka zpacifikovala stříknutím pepřovým sprejem do obličeje. Žena v důsledku tažení za vlasy utrpěla ztrátu ložiskové vlasové pokrývky na pravé straně temene. Útok jí také způsobil oděrky na koleni. Útočník byl odsouzen pro přečin Těžké ublížení na

zdraví dle § 145 odst. 1 ve stadiu pokusu a Výtržnictví dle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) TrZ k odnětí svobody 3 roky. Za obdobnou trestnou činnost byl útočník již v minulosti trestán.

25. Útok při venčení psa

Datum: červen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (ruská)

Forma: slovní útok

Žena pocházející z Ruska šla na procházku se psem. Během ní narazila na volně pobíhajícího psa, který se k ní a jejímu psovi choval agresivně. Když se objevila jeho majitelka, snažila se jí vysvětlit, že pokud je pes agresivní, měl by být na vodítku. Dotčená na to reagovala nadávkami, že je „ruská kurva“.

26. Influencer

Datum: červen

Stav: neznámé

Pohnutka: národnost či etnicita (romská), sexuální orientace či genderová identita

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Mladý influencer zaměřující se na testování a recenzování počítačových her na YouTube a Instagramu se opakovaně rasisticky a homofobně vyjadřuje. V rámci živých vysílání sděluje, že by „vystřílel všechny Cikány“ či by „zavedl zákon na zakázání homosexuálních vztahů“. Živá vysílání se neukládají, a nejsou tedy veřejně dostupná. Jestli se policie jeho předsudečným jednáním zabývá, není známo.

27. Hajlování před židovskou školou

Datum: červen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: náboženství (judaismus)

Forma: slovní útok, jiná (hajlování)

Asi padesátiletý muž hajloval před židovskou školou, když z ní vycházeli studující. Během toho podle poli-

cie prohlásil „jsem Židák“ a „blázen opilej“. Soud muže odsoudil za spáchání přečinu Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 TrZ ke 120 hodinám obecně prospěšných prací. Předsudečná pohnutka byla podle státního zástupce zkoumána, ale nebyla zjištěna. Vzhledem k nedostupnosti jiných informací vedeme incident jako neověřený, přestože z kontextu se zdá být předsudečná pohnutka zřejmá.

28. Svastika na dveřích

Datum: červen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (mexická)

Forma: útok na majetek

Žena původem ze Střední Ameriky bydlí již 2 roky v bytě v hlavním městě. Jednou během návratu domů zjistila, že má na vstupních dveřích vyrytou svastiku. Do druhého dne se tam objevila ještě jedna. Žena si to spojuje s tím, že někomu ze sousedů může vadit to, že vypadá jinak. Nakonec se rozhodla přestěhovat. Policie vyšetřování odložila, neboť se jí nepodařilo ztotožnit útočníka.

29. „Měli by tě napíchnout na kůl!“

Datum: červen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Mladá politička se stala terčem předsudečných zpráv a komentářů poté, co vyšla najevo její transgender identita. Útočná vlna se podle ní vzedme pokaždé, když se veřejně vyjádří. Ta nejnovější se objevila po televizním výroku prezidenta Zemana, že jsou mu transgender lidé odporní. Politička se svěřuje s tím, že jí lidé píšou, že je odporná nebo že by ji měli „napíchnout na kůl“. Posledně uvedeným výrokem se zabývala policie. Jeho padesátiletý původce konkrétně napsal do disku-

se na FB: „Kurva to je hnus a takové tu mají vládnout tu kreaturu napíchnout na kůl přes tu její novou udělanou píču.“ A dále reagoval na komentář uživatelky, jež se političky zastala, slovy: „Vy jste taky asi mimo realitu ale to je vaše věc pro mě je to obyčejná kreatura která v naší společnosti nemá co dělat jak jsem už psal.“ Podle státního zástupce se muž dopustil přečinu Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezení jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Státní zástupce podmíněně odložil podání návrhu na potrestání se stanovením zkušební doby na dobu 10 měsíců. Útočník mj. v souladu s § 179g odst. 2 písm. b) trestního řádu složil na účet státního zastupitelství peněžitou částku 4 000 Kč za účelem pomoci obětem trestné činnosti.

30. Zatím vás nestřílíme

Datum: červen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Prezident republiky pronesl projev, v němž podpořil homofobní politiku Orbánovy maďarské vlády a negativně se vyjádřil na adresu transgender lidí: „Transgender lidé jsou mi bytostně odporní.“ Nedlouho poté začali organizaci Transparent, podporující trans lidi, přicházet desítky předsudečných zpráv zejm. prostřednictvím FB a Instagramu. Část z nich obsahovala výhrůžky smrtí, a to včetně následujícího vzkazu: „Prezident řekl svůj názor, se kterým bohužel souhlasí většina. Naučte se to respektovat. Nikdo vám právo na život nebere, ale hormonální nemoc je opravdu hnus. A ke potřeba ji léčit. ne propagovat dětem a společnosti, jako normální věc. Normální to není a nikdy nebylo. Takže tak, jak se vám nelíbí výrok prezidenta, tak počítejte s tím, že nám (mně) se nelíbí ten váš hnus. a taky vás nestřílím na ulicích (zatím).“ Přes pocitovanou závažnost jednání se organizace nakonec rozhodla útok neřešit právní cestou.

31. Rasistické napadení páru

Datum: červenec

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok, útok na majetek, jiná (hajlování)

Mladý pár byl rasisticky napaden 2 muži a ženou. Partneri seděli v podvečer na břehu přehrady, když k nim přišel mladistvý muž do té doby sedící několik metrů od nich a začal ženu pocházející z karibské země napadat. Ptal se jí, co zde se svou barvou kůže dělá, a požadoval, ať „táhne do své země“, což doprovodil hajlováním a vykřikováním „heil Hitler“. Její partner se vůči němu ohradil, na což útočník reagoval útočnými dotazy, proč chodí s černoškou, na kterou je „škoda plynu“. Když se vůči tomu ohradila napadená, útočník do ní strčil a vzal jí z hlavy sluneční brýle, které rozlomil a nechal si u sebe. Pak se do útoku zapojila žena, která vyhrožovala napadené slovně i pěstmi. Trojice útočníků pak odešla z místa činu na nedalekou lavičku, odkud první útočník vykřikoval rasistické nadávky, kdy napadenou označoval za „negryni“. Napadená se rozhodla, že si je vyfotí mobilním telefonem a požadovala omluvu a nahrazení škody na brýlích. Trojice se k napadeným vydala znovu, 2 obestoupili napadenou a požadovali smazání fotografií. Třetí muž bránil tělem jejímu partnerovi v pohybu. Útočníci napadeným vyhrožovali přímo i nepřímo fyzickým napadením („máš štěstí, že jsi holka, jinak bych ti dal pěstí“). Pár se z místa pokusil odejít, ale opět jim v tom bylo zabráněno, přičemž je strkali, napadeného drželi pod krkem a napadenou tahali za vlasy. Nakonec došlo i ke stržení kabelky a nucením k odemknutí telefonu za účelem smazání fotografií. Teprve, když se tak stalo, útočníci z místa odešli. Jeden však stále pokřikoval: „Zkurvení negři!“ Soud všechny útočníky potrestal za provinění Vydírání dle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. b) a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ ve spolupachatelství. Prvního útočníka navíc potrestal za Loupež dle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. b) a Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny

osob dle § 355 odst. 1 písm. b) TrZ. Tomuto pachateli soud uložil úhrnné trestní opatření odnětí svobody na 27 měsíců, které odložil na zkušební dobu 2,5 roku za současného uložení dohledu. Dále mu uložil povinnost podrobit se probačnímu programu Proxima sociale. Poškozené má rovněž nahradit škodu 1000 Kč. Útočníci bylo uloženo trestní opatření odnětí svobody na 1 rok s podmíněným odkladem na 13 měsíců. Poslednímu útočníkovi bylo uloženo úhrnné trestní opatření odnětí svobody na 15 měsíců s podmíněným odkladem na 18 měsíců.

32. Dopis prezidentovi

Datum: červenec

Stav: neznámé

Pohnutka: politické přesvědčení, sexuální orientace či genderová identita

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Mladý aktivista za práva LGBT+ lidí se rozhodl zareagovat na prezidentovy výroky, že transgender lidé jsou mu odporní, otevřeným dopisem. Po zveřejnění dopisu žádajícího po prezidentovi omluvu obdržel na FB množství předsudečných reakcí. Některé byly „podepsány“ jmény čelných představitelů nacistického Německa, např. Heinrich Himmler či Reinhard Heydrich. Jiné byly krajně urážlivé, např. „trans jsou kreténský zasraný svině“, nebo přímo nabádaly k násilí na LGBT+ lidech: „Buzeranty poslat do plynovejch komor!“ Napadený zvažoval možnost podat na autory těchto příspěvků trestní oznámení pro Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 TrZ. Z veřejně dostupných zdrojů není známo, jestli tak učinil.

33. Žárlivcovo vyhrožování

Datum: červenec

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Muž čelil vyhrožování smrtí a vpádu do soukromí pro romskou národnost. Útočníkem byl podle policie motivován žárlivostí. Napadeného podezíral, že má poměr s jeho bývalou přítelkyní. Útočník vnikl na pozemek, odkud pokračoval na verandu rodinného domu. Tam se střetl s napadeným. Vybízel ho k tomu, ať si to s ním vyřídí „na férovku“, a přitom na něj řval, že je „cikánský zmrda“ a vyhrožoval: „Já tě zabiju, Cikáne, vyřídíme si to spolu venku!“ Napadený začal utíkat. Útočník ho pronásledoval dovnitř domu, kde mu cestu zatarasila majitelka domu. Nato útočník dům opustil. Rasistické nadávky a výhrůžky však vykřikoval ještě po zadržení policií na ulici. Dle napadeného to nebyl první takový útok vůči němu. Obvodní soud shledal útočníka vinným z přečinů Porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, Nebezpečné vyhrožování dle § 353 odst. 1, Výtržnictví dle § 358 odst. 1 a Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 TrZ. Odsoudil ho k úhrnnému trestu odnětí svobody na 1 rok s podmíněným odkladem na 2 roky. Rozsudek je pravomocný. I když je předsudečná pohnutka zřejmá z četně užitých rasistických nadávek, OČTŘ ji nezohlednila.

34. Zapálená branka a vepřová hlava

Datum: červenec

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: náboženství (islám)

Forma: žhářský útok, jiná (umístění vepřové hlavy)

Neznámý pachatel zaútočil na sídlo Islámské nadace. V plastovém kanystru si přinesl hořlavinu, kterou potřísnil vstupní branku a následně ji zapálil. Dále na pozemek objektu vhodil kus vepřové hlavy, čímž nejspíš chtěl symbolicky napadnout provozovatele nadace pro jejich

víru. Policie zahájila trestní řízení pro podezření ze spáchání trestných činů Výtržnictví dle § 358 odst. 1, Násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci dle § 352 odst. 2 a Poškození cizí věci dle § 228 odst. 3 písm. b) TrZ. Vyšetřování odložila pro neztotožnění pachatele.

35. Útok po cestě z Pride pochodu

Datum: srpen

Stav: neznámé

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (lesba)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok, jiná (poplivání)

Žena byla napadena cestou z pochodu Prague Pride, kdy nesla v ruce duhovou vlajku. Napadl ji starší muž, nejdříve slovními útoky s tím, že je „buzerant a půjde do pekla“, poté do ní strčil a nakonec ji poplival. Pro nedostatek kontaktu s napadenou není znám aktuální stav projednávání věci.

36. „Začnu střílet brokovnicí do hlav“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem, jímž promovali průvod za práva LGBT+ lidí. Na Instagramu na to reagovaly různé účty výhrůžnými komentáři, včetně: „Jestli to bude tak půjdu a začnu střílet brokovnicí do hlav.“ Policie jeho autora ztotožnila a zahájila vůči němu trestní stíhání pro provinění Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 1, odst. 3 písm. b) TrZ. Státní zástupkyně nakonec stíhání podmíněně zastavila na zkušební dobu 7 měsíců. Autor komentáře totiž nad svým jednáním projevil lítost a spolku se omluvil, včetně zveřejnění omluvy na svém instagramovém profilu. Omluvu zveřejnil v anonymizované podobě také spolek s tím, že patří nejen jemu, ale všem LGBT+ lidem, kterých se útok mohl dotknout.

37. „Házet granáty po těch buzerantech“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem, jímž promovali průvod za práva LGBT+ lidí. Objevily se zde předsudečné komentáře, včetně: „Půjdu s tebou, házet granáty po těch buzerantech zmrde.“ Autor jím reagoval na jiný komentář, jehož pisatel uvedl, že se na průvod těší o to víc, protože má v ten den narozeniny. Policii se nepodařilo ztotožnit pachatele, a tak vyšetřování odložila.

38. „Rozbít jim držky buznám“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem k Mezinárodnímu dni proti homofobii, transfobii a bifobii. Příspěvek o předsudečných projevech vůči LGBT+ osobám byl ilustrován na případu partnerů, kteří byli fyzicky napadeni za to, že spolu drželi za ruce na ulici. Jeden komentář zněl: „A tak je to správně. Rozbít jim držky buznám.“ Výrok mladistvého pachatele lze kvalifikovat jako Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 a Nebezpečné vyhrožování dle § 353 TrZ. Policie pisatele ztotožnila a věc prošetřuje jako přestupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se dopustí fyzická osoba tím, že úmyslně naruší občanské soužití tak, že jinému vyhrožuje újmou na zdraví. Správní orgán věc i přes veškeré urgencye ze strany poškozeného odložil, jelikož odpovědnost za přestupek zanikla. Útočník tak nebyl potrestán.

39. „Měli ho zmlátit pořádně“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem k Mezinárodnímu dni proti homofobii, transfobii a bifobii. Příspěvek o předsudečných projevech vůči LGBT+ osobám byl ilustrován na případu partnerů, kteří byli na ulici fyzicky napadeni za to, že se drželi za ruce. Pod příspěvkem se mezi komentujícími objevily předsudečné komentáře, včetně: „Měli ho zmlátit pořádně. Buzeranta zku*****.“ Výrok lze kvalifikovat jako Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 a Nebezpečné vyhrožování dle § 353 TrZ. Policejní vyšetřování bylo odloženo pro neztotožnění pachatele.

40. „Zavřít do lomu“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem, ve kterém propaguje festival za práva lidí s jinou než heterosexuální a cisgenderovou identitou. Pod příspěvkem se objevily předsudečné komentáře, včetně: „Zavřít do lomu aby makal a kdy to nepomůže jedna kulka do hlavy a může další na řadu.“ Výrok lze kvalifikovat jako Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 a Nebezpečné vyhrožování dle § 353 TrZ. Policejní vyšetřování bylo odloženo pro neztotožnění pachatele.

41. „LGBT nový propan“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem, ve kterém propaguje festival za práva lidí s jinou než heterosexuální a cisgenderovou identitou. Pod příspěvkem se objevily předsudečné komentáře, včetně: „LGBT...nový propan...“ Jedná se o výrok zastrašující spolek a obecně LGBT+ lidi, neboť odkazuje na propan/propan-butan, jímž se lze při vyšší koncentraci otrávit. Policie vyšetřování odložila, neboť do 30 dní ode dne, kdy se orgán policie o jednání dozvěděl, nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující podezření, že jej spáchala určitá osoba.

42. „Prst na spoušti“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem, ve kterém propaguje festival za práva lidí s jinou než heterosexuální a cisgenderovou identitou. Pod příspěvkem se objevily předsudečné komentáře, včetně: „Přidal bych „ruku k dílu...ruku s prstem na spoušti...“ Tento výrok lze kvalifikovat jako Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 a Nebezpečné vyhrožování dle § 353 TrZ. Policii se nepodařilo ztotožnit osobu pachatele, aby mohla zahájit úkony trestního řízení ve smyslu § 158 odst. 3 trestního řádu.

43. Náckové v gay klubu

Datum: srpen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Dvojice mužů, vnímaných napadenou jako příznivce krajní pravice, obtěžovala návštěvníky gay klubu během akcí Prague Pride pro sexuální orientaci či genderovou identitu. Útočníci si na své telefony natáčeli návštěvníky klubu bez jejich svolení, vstupovali neohlášeně na dámské i pánské toalety přímo k pisoárům, hrozili mužům napadením a 2 ženy napadli verbálně: „Vysvětli mi, jestli jste jenom lesby nebo jestli seš transka. Myslím si, že transka jsi, že máš určitě péro.“ Po upozornění na nevhodné chování oba muže vyvedla ochranka z klubu ven. Případ nebyl ohlášen na policii.

44. Antisemitské video

Datum: srpen

Stav: probíhá vyšetřování

Pohnutka: náboženství (judaismus)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Neznámý útočník publikoval na webu antisemitské a genocidu schvalující video. Konkrétně v něm vyzýval k odporu a útokům proti Židům, pobízel ostatní k nepřátelskému jednání vůči osobám židovského vyznání a původu, vyjadřoval souhlas s myšlenkami nacismu a zlehčoval a popíral rozsah a způsob genocidy židovského obyvatelstva v koncentračních táborech během druhé světové války. Policejní orgán v době kompletní Zprávy neposkytl informace, zda autora videa ztožnil. Jednání pachatele naplňovalo znaky trestných činů Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356, Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka dle § 403 a Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia dle § 405 TrZ.

45. „Umrete vy mrdky teplí“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Neznámý útočník na Instagramu opakovaně slovně zveřejňoval předsudečné komentáře pod veřejným příspěvkem LGBT+ spolku. Homofobní slovní útoky „Umřete vy mrdky teplí“ a „Mrdky teplí buzny chcípnete v pekle kundy vyprcaný zmrdi primitivní a vypíčený kunda psy zasrani“ svým charakterem naplňují znaky trestné činnosti. Policie je vyšetřovala pro spáchání přečinů Výtržnictví dle § 358 odst. 1 a Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci § 352 odst. 1, odst. 3 písm. b) TrZ. Nepodařilo se jí však pachatele ztotožnit, a tak vyšetřování odložila.

46. Zcizení duhové vlajky

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: útok na majetek

Během konání festivalu Prague Pride došlo ke krádeži jedné z duhových vlajek, které byly rozvěšeny na sloupech pouličního osvětlení. Kdosi vlajku odstříhl nůžkami a zcizil, čímž se mohl dopustit přestupku proti majetku. Policie přestupkové jednání vyšetřovala, ale vyšetřování pro neztotožnění pachatele odložila.

47. „Všechny postřílet do jednoho“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem, ve kterém propaguje festival za práva lidí s jinou než heterosexuální a cisgenderovou identitou. Pod příspěvkem se objevily předsudečné komentáře, včetně: „Všechny postřílet do jednoho. Děláte jen

ostudu.“ Policie zahájila trestní stíhání mladistvého pro provinění Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Okresní státní zastupitelství trestní stíhání mladistvého zastavilo a stanovilo zkušební dobu 12 měsíců. Mladistvý se osvědčil.

48. „Heterosexuální bělošský odpad společnosti“

Datum: srpen

Stav: neznámé

Pohnutka: barva kůže, sexuální orientace či genderová identita (heterosexuál)

Forma: slovní útok

Žena informovala IU prostřednictvím webového formuláře, že byla pro své názory označena za „heterosexuální bělošský odpad společnosti“. Oznamující uvedla, že má zdravotnické vzdělání a že konkrétně se stala terčem nadávek pro výrok, že z biologického hlediska nelze, aby 2 ženy nebo 2 muži počali dítě. Incident registrujeme jako neověřený, protože dotyčná na sebe nezanechala žádný kontakt, neuvedla další pozornosti a až příliš se její oznámení podobá pokusům o trolling, jimž IU čelí.

49. Nápis s n-word

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže

Forma: graffiti

Neznámý pachatel v noci na autobusové zastávce posprejoval betonovou stěnu černým nápisem „Niggers not welcome“. Policie zahájila úkony trestního řízení pro trestný čin Poškození cizí věci dle § 228 odst. 2, odst. 3 písm. b) TrZ. Vyšetřování odložila z důvodu nevypátrání pachatele.

50. Hozená plechovka

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (lesba)

Forma: fyzický útok

Mladý muž hodil plnou plechovku s nápojem po 2 ženách, které se v ten okamžik pohybovaly v Pride Village na festivalu Prague Pride. Jedna z nich měla kolem ramen přehozenou duhovou vlajku. Útoků předcházelo dění zachycené na videozáznamu sdíleném na Instagramu. Zde se žena držící plechovku ptá dalších přítomných: „Mám to po ní mrdnout?“ Několik osob reaguje souhlasně: „Dělej, dělej, dělej, dělej!“ Iniciativy se ale nakonec chopí již zmíněný mladík a mrští plechovkou dolů z mostu. Z kontextu je zjevné, že jde o předšudečný útok potenciálně naplňující znaky trestného činu. Policie skutek šetřila jako přestupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4 zákona o některých přestupcích. Protože útočník nebyl za přestupek odpovědný kvůli věku mladšímu 15 let, policie věc odložila.

51. Zastal se vnuka před transfobií

Datum: srpen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender), politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zabití

Starší muž šel se svým vnukem, který se identifikuje jako trans nonbinary, z restaurace centrem města na tramvaj. Poblíž stojící muž začal na vnuka pokřikovat: „Buzerante!“ Děda se vrátil a do útočníka strčil. Mezitím na místo přiběhl známý strčeného a v domnění, že jej brání, zase strčil do staršího muže. Ten spadl k zemi a udeřil se hlavou o sloupek. Zůstal v bezvědomí a po převozu do nemocnice zemřel. Útočník, který celý konflikt vyvolal, z místa utekl před příjezdem sanitky a policie. Ten, který staršího muže srazil, na místě zůstal a snažil se mu pomoci. Policie jeho skutek kvalifikovala

jako zvlášť závažný zločin Ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1, odst. 4 TrZ. Útočník před soudem prohlásil vinu a byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 5 let. Vůči rozhodnutí se odvolal, odvolací soud jeho trest zmírnil na podmíněné odnětí svobody na 3 roky se zkušební dobou 4 let za současného uložení dohledu. V případě došlo k pozitivní restoraci mezi pozůstalými a pachatelem. U útočníka, který utekl, došlo k přestupkovému řízení ve věci přestupku proti občanskému soužití dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích, tedy bez zohlednění homofobní pohnutky. Správní orgán mu uložil pokutu 2 000 Kč.

52. „Postavit ke zdi“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Muž pod článek informující o loupeži, kterou spáchali muži popisovaní jako Romové na autobusovém nádraží, přidal komentář: „Postavit ke zdi...“ Policie ho následně vyšetřovala z přečinu Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) TrZ. Policie případ odložila a postoupila do přestupkového jednání. Další s tím související incidenty jsou vedeny pod č. 119 „Elegantní, rychlé, levné“ a č. 125 „Ušetříme peněz“.

53. Homofobní útok na benzínce

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Dva muži se večer po cestě domů z koupaliště zastavili pro alkohol na benzínové pumpě. Cestovali metrem. Když se k pumpě blížili, drželi se za ruce. Minuli podchod, kde zaznamenali 3 muže, jak na sebe pokřikují. Benzínka byla zavřená kvůli technickým důvodům,

proto se zase otočili k odchodu. V tom k nim přiběhli muži z podchodu a začali na ně křičet cizím jazykem něco jako „homodějke“. Jeden z dvojice utekl, druhého udeřili do hlavy. Spadl na zem a všiml si, že má odřená kolena a teče mu krev. Po odchodu útočnicků přišel na místo ten, kterému se podařilo utéct, a ptal se, zda má zavolat policii, nebo už ji zavolal napadený. Policie dlouho nejela, a tak se rozhodli jet domů. Po cestě na metro zase potkali útočnický. U metra však již stála policejní hlídka. Napadený muž byl útokem velmi otřesen, popisoval jej jako jeden z nejodpornějších šoků svého života. Policie čin kvalifikovala jako Výtržnictví dle § 358 TrZ. Věc odložila, protože útočnický neztotožnila. Poškozený proti tomuto usnesení podal stížnost, ta však byla státním zastupitelstvím zamítnuta.

54. Napadení po Prague Pride

Datum: srpen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (lesba)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Žena se svou tehdejší přítelkyní byly na Prague Pride, kde přítelkyně vystupovala s drag show. Když se s kamarády vraceli domů, čelili několik slovním předsuudečným útokům. Jeden starší muž do napadené strčil a následně si odplivl. Incident napadená oznámila IU až po 2 letech od spáchání. Tehdy to dle svých slov nepovažovala za důležité.

55. Nápis ve výtahu

Datum: září

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: graffiti, útok na majetek

Neznámý útočnický poškodil výtah domu protiromskými nápisy, u kterých se objevila i nacistická symbolika. Jednalo se o nápisy jako: „CIKÁNY PRYČ“, „CIKÁNI Ať jdou do nebe,“ kdy slovo „nebe“ je přeškrtnuté a na-

hrazené slovem „PRDELE“, „CIGOŠI DO PLYNU“, „CIKÁNI Z DOMU“, „CIKÁNI PRYČ S CIKÁNAMA“, „CHCÍPNĚTE“, „CIKÁNI“ a „SS“. Policie incident vyšetřovala jako přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1 a Poškození cizí věci dle § 228 odst. 2 TrZ. Policie vyšetřování odložila z důvodu neztotožnění pachatele.

56. Recidivista v nákupním centru

Datum: září

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok, jiná (hajlování)

Osmnáctiletý muž v nákupním centru slovně napadl kolem procházející rodinu pro romskou národnost a barvu kůže. Nejprve urážel jednu ženu slovy: „Ty černá kurvo!“ Pak hajloval a několikrát zvolal „sieg heil“. Nato se pokusil udeřit pěstí do obličeje jiného člena rodiny, kterému se však úder podařilo vykrýt, a tudíž nedošlo k žádnému zranění. Policie útočníka řešila pro spáchání přečinů Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ. Soud jej za uvedené trestné činy potrestal již pravomocným trestním příkazem úhrnným trestem obecně prospěšných prací v délce 290 hodin. Tento trest byl soudem uložen v situaci, kdy byl útočník už odsouzen k podmíněnému trestu za Výtržnictví. Předsudečná pohnutka nebyla v právní kvalifikaci zohledněna.

57. „Jste vrazi“

Datum: září

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Na hlavním nádraží různí lidé útočili na personál mobilního týmu kvůli jejich účasti na očkování proti onemocnění Covid-19. Zdravotníkům nadávali, zastrašovali je a označovali je za „vrahy“.

58. Napadení medicí z Indie

Datum: září

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže

Forma: fyzický útok

Muž z Indie byl se svými 4 přáteli napaden v centru Prahy, když se vraceli v noci domů z baru. Čekali na zastávce na tramvaj. Na protějším ostrůvku stála skupina asi 8 mužů a 1 ženy, kteří je sledovali a postupně se chodili dívat na protější zastávku na jízdní řád. Jeden z nich začal strkat do jednoho z Indů a následně ho několikrát udeřil pěstí do hlavy. Pak útočil na všechny, kteří stáli okolo. Jeden z napadených spadl hlavou na beton a minimálně minutu ležel v bezvědomí. Ostatní se snažili bránit. Vzhledem k tomu, že byli zranění, zavolali policii a záchranku, která 3 z nich odvezla do nemocnice. Ostatní jeli do nemocnice uberem. Po návštěvě nemocnice jeli ještě tu noc na podání vysvětlení se známým, který jim tlumočil. Policie věc začala šetřit jako útok bez předsudečné pohnutky, s čímž napadení nesouhlasí. Jsou přesvědčení, že se jednalo o předsudečný útok kvůli jejich barvě kůže. Nicméně předsudečnou pohnutku neshledal ani soud, který pachatele nakonec odsoudil trestním příkazem pro pokus Ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ. Ač se všichni poškození připojili k trestnímu řízení se svými nároky na náhradu újmy, a to zejm. nemajetkové újmy, soud přiznal pouze náhradu majetkové škody jednomu z napadených a ve zbytku poškozené odkázal s jejich nároky na občanskoprávní řízení.

59. „Zdržovaný negramotnou Cikánkou“

Datum: září

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok

V dopoledních hodinách na pobočce Úřadu práce muž nejprve bez vyzvání vstoupil do kanceláře sociální pracovnice, která zde měla jednání s klientkou. Když

byl vyzván, aby počkal na chodbě, uposlechl. Nicméně zde začal hlasitě křičet, že ho zdržuje „negramotná Cikánka“, že „zkrvení Cikáni“ mají všechno hned a on musí čekat a podobné rasistické nadávky. Útočník tím spáchal přečin Výtržnictví § 358 odst. 1 TrZ. Soud jej potrestal čtyřměsíčním trestem odnětí svobody, který podmíněně odložil na dobu 18 měsíců.

60. „Vyříd' si to s ním jako chlap!“

Datum: září

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok

Dnes už bývalý hotelový recepční byl svými kolegy opakovaně urážen pro sexuální orientaci. Napadání eskalovalo odmítáním kolegy se s napadeným bavit s odůvodněním, že „s buzerantem se bavit nebude“. Napadený, mladý muž z Kazachstánu, si na chování útočníka stěžoval svému nadřízenému. Ten ho jen odbyl, „ať nefňuká a vyřídí si to s ním jako chlap“. Další oslovená osoba z vedení hotelu muži vysvětlila, že chování zmíněného kolegy sice není v pořádku, ale zatímco nového recepčního sežene kdykoliv, zručného údržbáře si nemůže dovolit vyhodit, i když se chová nevhodně. Muž byl tímto postojem vedení otřesen a podal výpověď. Incident nebyl policii hlášen.

61. Homofobní napadení v restauraci

Datum: říjen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Dva mladí muži byli napadeni v restauraci na okraji Prahy pro sexuální orientaci, když se tam šli bavit se spolužáky. Šli si koupit k baru pivo, vtom přišel štamgast a ptal se jednoho: „Seš buzerant?“ Dotčený na to nereagoval, „výslech“ přesto pokračoval: „Přijde ti

normální, že se buzeranti prcaj do prdele?“ Napadený v klidu odvětil: „A co je vám do toho?“ Útočník odpověděl fackou vlepenou tak silně, že napadenému spadly brýle. Jiný štamgast ihned zaútočil na druhého muže. Bil ho pěstmi do těla a hlavy, držel ho za vlasy a cloumal s ním po stolech. Útoku zanechal po několika minutách, kdy na něj křičely kamarádky napadeného. Napadený nechtěl útok řešit s policií a odejít, ale kamarádi ho přesvědčili změnit názor. Dvě policejní hlídky na místě legitimovaly pachatele. Ten před nimi dál řval: „Buzny, buzeranti!“ Druhý napadený šel na druhý den podat trestní oznámení. Obvodní soud odsoudil pachatele za přečin Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ. První útočník, jenž pronesl většinu homofobních urážek a dal poškozenému facku, byl odsouzen k trestu obecně prospěšných prací v délce 150 hodin. Povinnost nahradit nemajetkovou újmu mu soud neuložil. Agresivnější pachatel, který brutálně napadl druhého poškozeného, byl odsouzen k trestu odnětí svobody na 4 měsíců s podmíněným odkladem na 1 rok. Soud mu stanovil povinnost nahradit poškozenému nemajetkovou újmu 20 000 Kč. Pachatelé podali odvolání, které však nebylo úspěšné. Neúspěšné bylo také dovolání, které podal jeden z pachatelů k Nejvyššímu soudu.

62. Rozbitá výloha kanceláře

Datum: říjen

Stav: probíhá vyšetřování

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: útok na majetek

Poslankyně zveřejnila na sociálních sítích příspěvek o tom, že někdo rozbil výlohu její kanceláře. V příspěvku tento čin odsuzuje a zmiňuje, že jí často chodí výhrůžky a jiné předsudečné vzkazy z důvodu politického názoru a příslušnosti k politické straně. Mohlo by se jednat o napadení z důvodu politického přesvědčení, a tedy o předsudečné násilí. Incident řeší policie.

63. Prodavačka dostala pěští

Datum: listopad

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok, fyzický útok, útok na majetek

Muž bez nasazeného respirátoru chtěl nakoupit v pekárně chléb. Prodavačka mu sdělila, že chléb již není a v souladu s protipandemickými opatřeními ho požádala o nasazení respirátoru. Muž na to reagoval vulgárním napadením slovy „píčo“, „kurvo“, „mrdko“ a dvakrát na ni plivnul. Posléze ji i fyzicky napadl. Pěští jí udeřil do obličeje a odešel. Po 30 minutách se vrátil k prodejně a poškodil vstupní dveře. Incident viděla přes výlohu svědkyně, která napadené poskytla první pomoc a zavolala policii. Napadená byla silně rozrušená, bolela ji hlava a ve tváři měla podlitinu. Sám útočník pak osvětlil svůj předsudečný motiv, když prohlásil, že ji napadl proto, že „nedostal chleba a obsluha po něm požadovala respirátor“. Incident byl postoupen do přestupkového řízení, avšak za poškození dveří je muž vyšetřován z přečinu Poškození cizí věci dle § 228 odst. 1 TrZ.

64. Vyhrožování shozením do tratě metra

Datum: listopad

Stav: neznámé

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (lesba)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, jiná (házet kapesníky)

Dvojice žen byla slovně napadena pro sexuální orientaci, když ráno společně čekaly na metro. Neznámý muž jim nejdříve nadával. Jedna z napadených se ozvala s tím, že jeho jednání není v pořádku. Útočník po nich začal házet kapesníky, nadávat jim do „špinavých krys“ a „sraček“ a vyhrožovat jim pobodáním a shozením do tratě. Obě si myslí, že napadení podnítilo to, že se s partnerkou držely za ruce a políbily se. Jedna z napadených utrpěla na místě panickou ataku. Obě se od incidentu stanici metra, kde se stal, vyhýbají. K vývoji

případu nemáme další informace.

65. Výhrůžky členstvu politické strany

Datum: listopad

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Šedesátník zaslal email parlamentní politické straně, v němž urážel její vybrané členy a vyhrožoval jim fyzickým násilím a smrtí. Pro ilustraci uvedme začátek emailu: „Nazdar vy zkurvený šmejdi, konečně jdete do píči vy zasraný šmejdi!!! Na čase, jinak bych vás hezky pomalu začal likvidovat za to co jste tady za tu dobu předvedli vy mrdky zkurvený Zlodějský!!! Všichni co z této zkurvený strany byli ve vládě tak ani jeden, jedna nebyli kompetentní sedět tam co sedí vy tupí negramotní idioti!!!“ Text dále pokračuje vyjmenováním konkrétních osob, kdy předsedovi strany sdělil, že by ho „nejradši ukopal k smrti“. Policie skutek kvalifikovala jako přečin Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 2. Pak jej postoupila dál k projednání jako přestupku.

66. „My ty negry upálíme“

Datum: listopad

Stav: neznámé

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Muž tmavé barvy kůže byl napaden během večerní jízdy tramvají fanoušky AC Sparta Praha. Před ním a před dětmi zpívali mj.: „My ty negry upálíme!“ Stalo se tak během oslav 128. výročí založení fotbalového klubu. Aktuální stav projednávání věci v trestním řízení není znám.

67. Antivaxeři na Letné

Datum: listopad

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Na pražské Letné se shromáždili příznivci Volného bloku na protest proti proticovidovým opatřením. Předseda uskupení zde vyhrožoval očkujícím zdravotníkům: „Vůbec se nedivte, že někdy dostanete tečku...“ Jeden z protestujících na místě urážel také přítomné občany, kteří se přišli očkovat, a snažil se vyvolat konflikt. Na místě zasahovala Policie ČR, incident byl postoupen k přestupkovému řízení. Incident vnímáme jako předsudečně motivovaný; směřuje k podněcování nenávisti vůči zdravotnickému personálu, který aplikuje vakcínu vůči koronavirovému onemocnění. Samostatně vedeme incident, kdy protestující narušil testování dítěte tak, že se nahnul do odběrového místa a agresivně vykřikoval, že rodiče své dítě vraždí (viz incident č. 68 „Odpůrce očkování“).

68. Odpůrce očkování

Datum: listopad

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Žena na sociální síti popsala, jak ona a její dcera čelily útoku lidí odmítajících očkování proti covidu. Konkrétně jeden z nich prohlásil, že chce své dítě zabít (nejspíš kvůli nošení roušky), a bránil jí vstoupit do testovací buňky. Napadená matka na místo přivolala policii, která se situací odmítla zabývat po zjištění, že nedošlo k fyzickému útoku. Policejní prezident se po ženě stížnosti na sociální síti omluvil a řekl, že nařídí přezkoumání postupu hlídky. Incident vnímáme jako předsudečný, neboť jsou v něm negativně hodnoceni lidé chtějící se nechat očkovat a na tomto základě jsou vůči nim podnikány násilné kroky.

69. Pro náboženské vyznání

Datum: listopad

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: náboženství (islám)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Manželský pár čelí fyzickému násilí a psychickému nátlaku ze strany vlastní rodiny kvůli náboženskému vyznání – žena se provdala za muslima. Mají obavy o své zdraví a bezpečnost. Vyšetřování bylo odloženo, policie se již případem nezabývá.

70. „Kéž bys skončil v plynu“

Datum: prosinec

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: náboženství (judaismus)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Útočník zaslal muži několik zpráv prostřednictvím Messengeru, v nichž poškozenému vyhrožoval usmrcením a hrubě jej urážel pro židovské vyznání. Jednalo se např. o tyto zprávy: „Kez bys skončil v plynu, narozdil od tvejh krysich predku, co si to vycucali z prostu (smajlík) potkat te hodim ti drobak.“, „Jo laskou jste vy krysy prosluly, laskou k penezum a rozvraceni kultur kez by te pobodala tlupa negru, 110 soon.“ Na útočníka bylo podáno trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ. Pisatel ve zprávách zdůrazňuje nutnost fyzické likvidace poškozeného pro jeho náboženství a vyjadřuje podporu systematickému vyvražďování židovského obyvatelstva v minulosti a přání, aby k takovému zacházení docházelo i v současné době. Policie však incident šetřila jako přeštepok proti občanskému soužití dle § 7/3b zákona o některých přeštepocích a věc odložila. Ve věci byla podána žádost o přeškoumání postupu policejního orgánu. Státní zástupce uložil policejnímu orgánu pokračovat v řízení a učinit další úkony ve věci. Následně, po vyčerpání všech možností, byla věc policejním orgánem odložena pro neztotožnění pachatele.

71. Dodavatel zboží

Datum: prosinec

Stav: probíhá vyšetřování

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (arabská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Majitel obchodu s orientálními potravinami byl napaden dodavatelem zboží. Rasisticky mu nadával a pak na něj zaútočil fyzicky. Napadený se bránil tak, že útočnickovi vymlátil zuby. Útočník zase napadenému zlomil ruku. Na místo byla přivolána Policie ČR, která oba muže legitimovala a případem se nyní zabývá. Stav projednávání věci v trestním řízení není znám.

Středočeský kraj

72. V parku a na náměstí

Datum: březen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (ukrajinská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Dva muži hrubě verbálně napadli 2 nezletilé v parku s cílem vyvolat fyzickou potyčku. Vyhrožovali jim fyzickou likvidací a pokřikovali na ně: „Pojebaní Ukrajinci, táhněte zpátky! Tady nemáte co dělat!“ Napadení jim odvětili, že nechtějí žádné problémy, a z parku odešli. Útočníci se následně na náměstí zapojili do střetu se 3 neztotožněnými muži ukrajinské národnosti, čemuž ti dříve napadení přihlíželi. Po střetu útočníci odešli. Jeden z nich se asi po hodině vrátil. Poškození se před ním ukryli za dveře bytového domu. Útočník se k nim snažil dostat. Kopal do dveří, urážel je slovy „zasraní Ukrajinci“ a vyhrožoval jim zmlácením, pobodáním a likvidací. Oba útočníci byli v minulosti odsouzeni za Výtržnictví. Policie jednání útočnicků kvalifikovala jako Výtržnictví dle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) spáchaného ve spolupachatelství a Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ. Soud ze

spáchání uvedených trestných činů odsoudil jednoho útočníka k trestu odnětí svobody na 12 měsíců s podmíněným odkladem na 36 měsíců a za současného stanovení dohledu. Dále mu uložil povinnost podrobit se po dobu výkonu trestu vhodným programům psychologického poradenství. Druhý útočník byl odsouzen za Výtržnictví dle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) TrZ k trestu odnětí svobody na 10 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na 24 měsíců. Trestní příkaz, vydaný pro oba pachatele, již nabyl právní moci.

73. Trampolína

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Žena si po domluvě s předsedou společenství vlastníků jednotek postavila na zahradě trampolínu pro děti. Soused, kterému to vadilo, ji a její děti začal rasisticky napadat. Dětem nadával, že jsou „fakani“, „Cikáni“, „smradi“. O ženě poté před sousedy prohlašoval, že je „cikánská svině“ a „černá huba“ a že „má jít do plynu“. Napadená podala trestní oznámení. Policie věc oznámila správnímu orgánu jako možný přestupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a), c) bod 4, 3 zákona o některých přestupcích. Řízení o přestupku bylo nakonec zastaveno z důvodu zpětvzetí souhlasu osoby přímo postižené spácháním přestupku se zahájením řízení.

74. Vyhrožování podřezáním

Datum: srpen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Útočník zaútočil na ženu a její děti pro barvu kůže. Nejprve ji před panelovým domem hrubě slovně urážel, a to mj. jako „bílou mrdku“. Následně jí a jejím dětem

vyhrožoval zabitím: „Mně je to u píči, kundo jedna“ Já jsem osmkrát trestaný a ty tvoje malý mrdky ti podříznu, mám v autě nůž!“ Dále se jí pokusil chytit rukou pod krkem se slovy, že ji podřízne. Pár dní poté u supermarketu útočník vyhledával napadenou. Ptal se: „Kde je tá bílá mrdka?“ A když ji našel, opět jí vyhrožoval podřezáním. Napadená se v důsledku toho bála o zdraví a život sebe a svých dětí, a tak podala trestní oznámení. Soud útočníka pravomocně odsoudil pro spáchání přečinu Nebezpečné vyhrožování podle § 353 odst. 1 TrZ k trestu obecně prospěšných prací v trvání 300 hodin a současně mu nařídil zdržet se veškerých osobních kontaktů s poškozenou. Předsudečná pohnutka byla ve věci zkoumána, ale byla upřednostněna jiná právní kvalifikace.

Jihočeský kraj

75. „Utopit, ale pozor na Vltavu“

Datum: leden

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, jiná (uprchlíci/migranti)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

V rámci diskuze na FB přidala žena ke zveřejněnému článku s názvem „V kamionu na Táborsku našli policisté šest migrantů z Afghánistánu a Pákistánu“ komentář ve znění: „Tak rychle s nimi zpátky! Nejlépe utopit, ale, tím bychom si znečistili Vltavu. Takže... ať táhnou, opice černý!“ Soud autorku komentáře odsoudil za přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ k peněžitému trestu ve výši 15 000 Kč. Rozhodnutí je pravomocné.

76. „Zastřelit, další si to rozmyslí“

Datum: leden

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: jiná (uprchlíci/migranti)

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Muž na FB reagoval předsudečným komentářem na jiný výhrůžný komentář připojený ke zde zveřejněnému článku „V kamionu na Táborsku našli policisté šest migrantů z Afghánistánu a Pákistánu“ (viz incident: „Utopit, ale pozor na Vltavu“). Muž konkrétně napsal: „Zastřelit a další si to rozmyslí.“ Soud jej odsoudil za přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ k peněžitému trestu ve výši 24 000 Kč.

77. „Podlidi škodící normálním lidem“

Datum: březen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská), užívání drog

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Neznámí útočníci předsudečně komentovali na FB článek o vhození petardy romským dítětem pod dítě spící v dětském kočárku. Terčem se jim stali především Romové, které s odkazem na nacisty spáchanou genocidu posílali „do plynu“, navrhovali „udělat křišťálovou noc“ nebo vyzývali k jejich pověšení „už od mala, bez milosti“ apod. Zároveň požadovali, aby do koncentračního tábora byly nahnány „bílé fetky“, respektive „podlidi nebezpeční a škodící normální lidem“. Policie tyto komentáře kvalifikovala jako přečiny Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia dle § 405 a Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Pro neztotožnění pachatele policie vyšetřování odložila.

78. Vyhrožování vícero skupinám osob

Datum: květen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

*Pohnutka: národnost či etnicita (romská), politické pře-
svědčení*

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Muž pod vlivem alkoholu oznámil na tísňovou linku policie, že za chvíli vyletí do vzduchu pražské letiště, protože tam umístil plastickou trhavinu. Dále vyhrožoval, že zabije všechny „Cikány“, komunisty a policajty. Aby své výhrůžky podpořil, řekl, že má pistoli a už několik lidí zabil. Policisté jej téhož dne vypátrali. Útočník opakovaně vyhrožoval i zasahujícím policistům: „Vy hajzlové, všechny Vás zabiju, já jsem Adolf Hitler!“ Během toho vykřikoval „sieg heil“ a hajloval. Policie muže vzala do vazby a byla podána obžaloba pro přečiny Výtržnictví dle § 358 odst. 1, Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404, Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. a), Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 a Šíření poplašné zprávy dle § 357 odst. 2 TrZ. Okresní soud v případě uvedených trestných činů schválil dohodu o vině a trestu. Útočník byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody na 2 roky nepodmíněně se zařazením do věznice s ostrahou. Rozhodnutí je pravomocné.

79. „LGBT mrdky, LGBT sračka“

Datum: říjen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Mladý pár, z nichž jeden se neidentifikuje ani jako žena, ani jako muž, byl vystaven předsudečným nadávkám, když procházeli kolem skateparku. Měli na sobě duhové tašky a drželi se za ruce. Čtyři muži na ně ze skateparku začali pokřikovat: „LGBT mrdky!“, „LGBT sračka!“ apod. Jeden z nich pak za nimi popojel a dál

vykřikoval urážky. V napadených to vzbudilo obavu z napadení. Tyto výroky by bylo možné klasifikovat jako přečin Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 TrZ, pokud by sexuální orientace a genderová identita byly uvedeny mezi chráněnými charakteristikami. Podrobnosti o incidentu neznáme.

Plzeňský kraj

80. Násilnický bratr

Datum: březen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: zdravotní stav

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Muž s vícečetnými psychickými problémy přebýval u bratra na ubytovně v malém městě, který ho v časté opilosti předsudečně napadal. Nadával mu, že je „retard“ a že je „jinej“. Dále mu vyhrožoval, že mu dá takovou ránu, že skončí v kómatu. A nezůstalo jen u vyhrožování, útočník do napadeného opatrně strkal, bil ho pěstmi a nakonec na něj zaútočil nožem. S pořezanou nohou musel napadený vyhledat lékařské ošetření. Většinu útoků policii nehlásil. Když už k tomu došlo, s policií se domluvil, že zajde oznámit útok na přestupkovou komisi. Ani to se však nestalo.

81. Sociální pracovníci

Datum: duben

Stav: neznámé

Pohnutka: jiná (práce ve prospěch lidí se závislostmi)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Sociální pracovníci a pracovnice byli napadeni policejní hlídkou pro svou práci s uživateli návykových látek (slovy policistů: „pomáhají fetkám“) a pro alternativní zevnějšek. Napadání se odehrálo v situaci, kdy policisté zasahovali vůči pětici sociálních pracovníků a pracovnic, kteří v čase nouzového stavu, ukládajícího zákaz vycházení, grilovali na společně pronajímané

zahrádce. Na základě sousedova oznámení přijela na místo hlídka policie. Na pozemek vstoupila bez dovození a začala přítomné legitimovat a testovat na alkohol. Pracovníci odmítli test podepsat a chtěli krevní test v nemocnici, to hlídka odmítla. Došlo ke konfliktu, během něž si policisté začali skrývat rukou identifikační čísla. Dva z pracovníků, muže a ženu, policisté násilím odvezli na záchytnou stanici. Muž v důsledku fyzického napadení utrpěl proražení bubínku. Na záchytce byli oba ponižováni. Muž strávil celou noc v kurtech, nikdo ho v místnosti nekontroloval. Žena byla svlečena do trička a spodních kalhotek a byla též ponechána na samotce, domáhala se vody, která jí nebyla poskytnuta. Incident hodnotíme jako předsudečný útok i proto, že zákrok policie byl zjevně nepřiměřený nastalé situaci. Sice porušovali zákaz vycházení, nicméně nikoho neohrožovali a nacházeli se na vlastním uzavřeném prostoru, tedy nebyl důvod transportovat je na záchytnou stanici. Především ale výrok policistů během zákroku směřoval vůči napadeným z důvodu jejich vzhledu a povolání.

82. „Vyčistit tu naši vlast“

Datum: duben

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Muž na svém FB profilu vložil 2 komentáře pod příspěvek političky, jímž sdílela článek informující o ruské zodpovědnosti za výbuch muničního skladu ve Vrběticích. Muž v prvním komentáři napsal: „Ty krásno, no já nevím, nebylo by třeba nejprve vyčistit tu naši vlast od těch povrchních sráčů?“ Další komentář zněl: „Na kulku do hlavy není nikdy pozdě,“ k čemuž přidal emotikony pěsti, zvednutý palec a „paroháče“. Policie muže vyšetřovala ze spáchání přečinu Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Při vyšetřování policie usoudila, že se trestný čin nestal a věc byla postoupena jako přešůpek.

83. Útok na dům

Datum: červen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok, útok na majetek

Tři útočníci vnikli na oplocený pozemek a vyhrožovali zabitím obyvatelům zde stojícího domu pro romskou národnost a barvu kůže: „Černé huby, co tady děláte? Táhněte pryč! Akorát vás dobijeme, ten barák vypálíme!“ Nejméně jeden přitom držel baseballovou pátku, kterou párkrát udeřil do dveří domu. Pak ji odhodil a zaútočil na jednoho z napadených obyvatel. Pěstí ho udeřil do obličeje. Mimo fyzické napadení a vyhrožování došlo ještě k majetkové újmě na domě. Soud pachatele odsoudil za přečin Porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 ve spolupachatelství a za přečin Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ ve spolupachatelství k úhrnnému trestu odnětí svobody na 18 měsíců s podmíněným odkladem na 2 roky. Rozhodnutí je pravomocné.

84. Chtěla jít na dámy

Datum: červen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Trans žena, která neprošla kompletní tranzicí, byla napadena skupinou osob v restauraci, když chtěla vstoupit na dámské záchody. Nejprve se jí v tom snažil zabránit jeden z návštěvníků, a když vyčerpal všechny argumenty, zavolal si na pomoc další muže, kteří ženu zbili. Napadená útok nahlásila na policii, ale podle jejích slov byl případ zameten pod koberec.

85. Neonacistické zastrašování zbraní

Datum: srpen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok, jiná (hajlování)

Útočník napadl a plynovou pistolí ohrožoval skupinu lidí pro romskou národnost. V oblečení s vyobrazenou říšskou válečnou vlajkou se svastikou a železným křížem třikrát vykřikl před pětící osob, které považoval za Romy: „Cikáni do plynu!“ Přitom zahajloval a zvolal „sieg heil“. O něco později si od svého kamaráda půjčil plynovou pistoli, kterou nabil natáhnutím a dvakrát po sobě namířil vůči stejné skupině jdoucí opodál stejným směrem jako on. Napadení se ve strachu schovali za zaparkovaná motorová vozidla. Okresní soud útočníka odsoudil za trestné činy Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 a Výtržnictví dle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) spáchané v jednočinném souběhu s přečiny Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 a Nebezpečné vyhrožování dle § 353 odst. 1, odst. 2 písm. c) TrZ. Uložil mu úhrnný trest odnětí svobody na 21 měsíců s podmíněným odkladem na 30 měsíců. Dále útočnickovi uložil tříletý zákaz pobytu na území města a trest propadnutí věci (trčka s emblémem hákového kříže na prsou). Krajský soud na základě odvolání obžalovaného zrušil rozsudek ve výroku o trestu zákazu pobytu, jinak zůstal napadený rozsudek beze změny. Rozhodnutí je pravomocné.

86. „Ostrým do hlavy“

Datum: srpen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (alžírská), náboženství (islám)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Žena je v zaměstnání slovně napadána, protože její manžel pochází z arabské země a je muslim. V zaměst-

nání pracuje půl roku a cítí se být pod neustálým tlakem a kontrolou. Kolegové jí říkají, že je „černá svoloč“, že by měla „u hranic dostat ostrým do hlavy“ a že by „všichni měli být deportováni ze země“ nebo že nejlepší stát je Izrael, protože bombarduje Araby.

87. Šeptal do ucha

Datum: listopad

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Mladý trans muž byl napaden před svou školou, když čekal na odpolední vyučování. Skupina spolužáků a jejich přátel mu nejdříve věnovala znechucené pohledy a posměch. Poté k němu přistoupil jeden z útočníků a pošeptal mu, že je „nechutná transka“. Po chvíli se přidali i ostatní a muži nadávali s odkazem na jeho genderovou identitu. Nakonec došlo i na vyhrožování zbitím. Napadenému se z místa podařilo utéct. Přesto si z místa odnesl vážnou psychickou újmu, kterou popsal jako „katastrofické následky“.

Karlovarský kraj

88. Vodáci

Datum: červenec

Stav: probíhá řízení před soudem

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Před nádražní budovou skupina vodáků postupně rasisticky napadla více než 10 místních obyvatel. Útočníci, slávističtí hooligans, nejprve házeli na asi třicetiletého Roma kusy pečiva se slovy: „Žer, ty černá svině! No co čumíš? Žer, ty mrdko!“ Muž se slovně ohradil, načež byl udeřen pěstí. Poté vzal jeden z útočníků do ruky nůž. Napadený začal utíkat k bytovému domu, kde bydleli další Romové. Útočníci jej pronásledovali a u domu napadli další lidi nožem, pěstmi, kopy i há-

zením dlažebních kostek a cihel. Jeden napadený utrpěl řeznou ránu na noze, další napadená utrpěla zlomeninu vřetenní kosti způsobenou kopem útočnicka. Dalším napadeným způsobili útočníci pohmožděniny, odřenin a jiná lehká zranění. Napadání pokračovalo před sportovní halou, během cesty útočníci napadli 2 děti. Policie incident rozdělila do 3 samostatných řízení. V jednom případě byl útočník shledán vinným ze spáchání přečinu Výtržnictví dle § 358, odst. 1 TrZ, a to v souvislosti s napadením nezletilých Romů, kteří náhodou procházeli okolo. Druhý případ policie prověřovala jako Rvačku podle § 158 TrZ, přičemž mezi podezřelé zařadila i jednoho z napadených. Nakonec však podezřelé oznámila správnímu orgánu jako možné pachatele přestupku. Nemáme informace o tom, že by bylo řízení o přestupku někdy zahájeno. Třetí řízení se týkalo napadení 2 romských žen. Zde policie pochybila v tom, že ani na základě jejich jednoznačných svědectví neztotožnila osobu pachatele (jednalo se přitom o toho, který byl odsouzen za útok na nezletilé Romy) a odmítla použít předsudečné indikátory dle judikatury ESLP. Tato věc byla odložena s odůvodněním, že se nepodařilo ustanovit konkrétního pachatele. Z důvodu mnoha pochybení policejního orgánu, zejm. neuznání předsudečné pohnutky činu, si jedna z poškozených ze třetího zmíněného řízení stěžovala u Ústavního soudu. Ten její stížnosti nevyhověl. Nicméně poškozená se obrátila ještě na ESLP, který věc komunikoval vládě a v současnosti probíhá řízení.

89. Vyhrožování podpálením bytu

Datum: srpen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Majitel bytu opakovaně rasisticky napadal nájemníci bytu v domě a muže, který jí byt pronajímal. Napadené nadával osobně, že je „píča černá“ a „opice“. Dále ji vyzyval, ať „táhne“, a vyhrožoval jí, že „chcípne“. Majiteli bytu psal rovněž výhrůžné SMS, v nichž mu vyhrožoval

zapálením bytu, pokud se mu nebude moci dovolat, a požadoval, ať do domu nestěhuje „ty cikánský dementy“. Dále tvrdil, že má v rodině „známé“, kteří ho „takové pakáže zbaví, jelikož s nimi nikdy nelze vyjít v dobrém“. Napadání vyvrcholilo na schůzi společenství vlastníků bytových jednotek, kdy opět vyhrožoval podpálením bytu a chtěl vystěhovat nájemnici pro její romskou národnost, respektive proto, že je „černá svíně, která dělá bordel“. Okresní soud útočníka odsoudil za přečiny Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 2 a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ, a to k peněžitému trestu 10 000 Kč. Rozsudek je pravomocný.

Ústecký kraj

90. Cedule ve výtahu

Datum: únor

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok

Neznámý útočník vylepil ve výtahu v panelovém domě ceduli s nápisem: „Informace pro cikorky, když už jezdíte výtahem, tak se alespon navoňte. To vaše indiánský pyžmo je neskutečné dýchat.“ Poškození jsou jedinými Romy žijícími v domě, z tohoto důvodu vnímají vzkaz jako útok na sebe. Poškození podali trestní oznámení na neznámého pachatele. Toto oznámení bylo ze strany policejního orgánu ukončeno. Dle policie předmětný text nekonkretizuje určité osoby, v textu není žádné konkrétní podněcování k rasové nesnášenlivosti, není v něm spatřován rasový podtext, není zde vyhrožováno a ani nedochází k zesměšňování příslušníků romského etnika. Pisatele uvedeného textu se šetřením policistů nepodařilo ztotožnit. S názorem policejního orgánu nesouhlasíme. Máme za to, že se jedná o výrok předsudečné povahy; je z něj zřejmé hanobení pro romskou národnost.

91. „Bílá mrdka“

Datum: duben

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Dva mladiství bouchali na vstupní dveře domu poškozeného. Když vyšel a zeptal se, co se děje, muži na něj verbálně zaútočili: „Můžeš bejt rád, že tam ještě stojíš ty bílá mrdko. Dojdu si pro tebe, vypnu tě. Dojdu si pro tebe, zabiju tě!“ A „Pojď, ty kundo bílá! Zbiju tě!“ Soud mužům uložil za spáchání provinění Výtržnictví podle § 358 odst. 1 a Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 odst. 1 písm. a) TrZ úhrnné trestní opatření obecně prospěšných prací ve výměře 80 hodin. Rozhodnutí je pravomocné.

92. „Šmejde cikánskej“

Datum: květen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Muž byl slovně napaden pro romskou národnost po cestě z nákupu u výtahu v domě, kde bydlí. Útočil soused, který rasisticky dlouhodobě napadá celou jeho rodinu. Tentokrát kromě běžných nadávek zazněly výrazy jako „špinavý Cikán“ nebo „cikánský šmejde“ a zastrašování slovy: „Cikáni do plynu!“ Na místě byl přítomný i útočníkův čtyřletý syn. Napadený incident nahlásil na policii, která případ postoupila k projednání přestupkové komisi. Ta verbální útok projednávala jako přestupek proti občanskému soužití dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích. Výsledek správního řízení není znám.

93. Pro roznos předvolebních novin

Datum: květen

Stav: neznámé

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: fyzický útok

Při rozdávání předvolebních novin české politické strany došlo k fyzickému napadení jedné z žen, které tyto noviny rozdávaly, z politických důvodů. Více informací nemáme.

94. Napadení u pivnice

Datum: květen

Stav: probíhá řízení před soudem

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (česká)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Muž byl předsudečně napaden poté, co okřikl děti kopající si s míčem mezi zaparkovanými vozidly a šel na možnou škodu upozornit personál přilehlé pivnice. Děti skutečně patřily k některým hostům pivnice. Tři muži začali oznamovatele hrubě urážet. Jeden mu mj. nadával, že je „bílá mrdka“. Pak mu dal pohlavek, což další 2 muže podnítilo k fyzickému útoku. Napadeného vyveklí ven z pivnice a tam jej bili pěstmi i kopy. Všichni útočníci byli obžalováni z přečinu Výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2, písm. a). Jeden byl obžalován ještě ze spáchání přečinu Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 odst. 1 písm. a) TrZ. Ke dni sestavování Zprávy nebyl znám výsledek soudního jednání.

95. Zákrok kolenem

Datum: červen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: fyzický útok

Po zásahu tříčlenné policejní hlídky zemřel romský muž, podle části odborné veřejnosti se jednalo o projev rasismu. Pacifikovaný byl v důsledku požití návykových látek ve stavu blížícím nepřítetnosti, napadal

jiného muže a demoloval okolní auta. Policisté jej na zemi zaklekli, kolenem mu tlačili střídavě na záda a na šíji. Po zhruba pětiminutovém zákroku se pacifikovaný přestal zcela hýbat. Muži byla následně přivolána rychlá záchranná služba, ta následně konstatovala smrt. Průběh zákroku byl zdokumentován a zveřejněn neznámou fyzickou osobou. Bezprostředně po útoku začal být případ srovnáván s vraždou George Floyda, a to s ohledem na způsob provedení policejního zákroku i s ohledem na národnost poškozeného. Policie tvrdí, že postupovala v souladu se zákonem a použité praktiky byly přiměřené. Totéž konstatovala v rámci svého šetření Generální inspekce bezpečnostních sborů. Naopak tehdejší zástupkyně ombudsmana ve svém šetření seznala, že policie pochybila přinejmenším v poskytnutí účinné pomoci. V současné době je případ projednáván před ESLP. Stěžovatel, bratr poškozeného, tvrdí, že etnicita napadeného hrála roli v použití excesivní síly policisty. Incident vedeme jako neověřený.

96. Obušek ve vlaku

Datum: červen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Mladý útočník při cestě vlakem zaútočil na spolucestujícího ve stejném vagónu pro jeho romskou národnost. Po urážkách došlo i na opakované údery teleskopickým obuškem do hlavy. Předsudečná pohnutka je zjevná z obsahu nadávek, např.: „Ty černá mrdko!“, „Zasranej Cikáne!“ a „Ty černá svině, ty bereš sociální dávky!“ Útok napadenému způsobil mnoho tržných ran na hlavě a komplikovanou zlomeninu prstu na ruce, pro kterou musel podstoupit operaci. Soud útočníka odsoudil pravomocným rozsudkem za spáchání přečinů Ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1, odst. 2 písm. e) a Výtržnictví podle § 358 odst. 1 TrZ k trestu odnětí svobody na 18 měsíců se zkušební dobou 3 let. Dále mu uložil povinnost v průběhu zkušební doby nahradit způsobenou majetkovou a nemajetkovou újmu.

97. „Oprášíme bejsbolky“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

LGBT+ spolek čelí online útokům na sociálních sítích pod příspěvkem, ve kterém propaguje festival za práva lidí s jinou než heterosexuální a cisgenderovou identitou. Pod příspěvkem se objevily předsudečné komentáře, včetně: „Oprášíme bejsbolky? Nebo ten ksindl budeme kopat před sebou?“ Policie zahájila trestní stíhání pachatele pro spáchání přečinu Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 TrZ a podala návrh na podání obžaloby. Státní zástupce trestní stíhání obviněného za skutek, ve kterém je spatřován přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ, podmíněně zastavil na zkušební dobu 6 měsíců. Také uložil povinnost složit na účet státního zastupitelství částku 10 000 Kč určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti.

98. Vyhrožování řidiče autobusu

Datum: srpen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Žena nastoupila do autobusu a zaplatila 20 Kč za jízdenku v hodnotě 17 Kč. Řidič ji odbyl s tím, že nemá drobné. Když se žena domáhala vrácení peněz, začal ji verbálně napadat: „Cikáni do plynu!“ Dále vyhrožoval, že by na ni poslal Hitlera. Když se napadená rozhodla bránit tím, že si útočníka začala natáčet, ten svou agresi vystupňoval. Prudce zastavil, vytrhl jí telefon z ruky a za zápěstí ji vytlačil z autobusu. Policie jednání řidiče vyhodnotila jako přestupek a předala jej správnímu orgánu k projednání. Žena se rozhodla si proti tomuto

rozhodnutí nestěžovat. Následně ji však policie obviňuje z toho, že měla způsobit obecné ohrožení. OČTŘ se vůči ní dopustily řady nezákonných i protiústavních kroků, kdy ji např. protiústavně zatklly, omezovaly její právo na volbu obhájce či jí nezákonně nařídily ústavní léčení. Žena se těmito šikanózními kroky úspěšně bránila u Ústavního i Nejvyššího soudu, což řízení značně prodloužilo. Nařízené ústavní léčení jí nakonec bylo zrušeno. Žena nyní žádá v souvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem odškodnění od státu.

99. Vyhrožování ubytovaným

Datum: září

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Na obyvatele ubytovny zaútočila v noci trojice mužů. Původně vyzývali jakéhosi Davida, aby vyšel ven, a že si to s ním chtějí vyřídit. Když zahlédli některé obyvatele vykukovat z oken, vyhrožovali jim, že ubytovnu zapálí a že je „mrdky černý“, podřežou. Snažili se také do ubytovny vniknout lomcováním dveřmi. Po příjezdu policie dál pokračovali v nadávkách a výhrůžkách, včetně výroku, že jakmile policie z místa odjede, vrátí se a „celý cikánský barák jim zapálí benzínem“. Soud všechny útočníky uznal vinným ze spáchání přečinů Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 2 a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ, obojí ve spolupachatelství. Odsouzení byli trestním příkazem k úhrnnému trestu obecně prospěšných prací v délce 200 hodin.

100. Strážníci zfackovali děti

Datum: listopad

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Strážníci na autobusové zastávce fyzicky napadli 3 děti pro jejich romskou národnost. Jeden z útoč-

níků pronesl: „Cikáni jedni, já vám ukážu!“ A odplivl si na zem. Pak strážníci dali 2 dětem facku a zbývajícímu facek několik. Policie věc šetřila jako trestný čin Zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b), písm. e) TrZ. Policejní orgán však po provedeném prověření dospěl k závěru, že se nejedná o trestný čin, a věc byla odevzdána k projednání přestupku příslušnému správnímu orgánu.

Liberecký kraj

101. Online bohoslužba

Datum: leden

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: náboženství (judaismus)

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Během online přenosu bohoslužby Židovské obce kdosi zveřejnil příspěvek „HEJ ZYDE PREJ SE NACYSTY VRACEJU HAHAHAAAAHA“. Policie jej kvalifikovala jako přečin Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ. Pachatele se nepodařilo ztožnit a věc byla odložena.

102. Napadení policistou

Datum: červen

Stav: neznámé

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: fyzický útok

Žena byla i s nezletilým synem fyzicky napadena policistou. Ten zazvonil u nich doma s tím, že potřebuje syna vyslechnout. Matka tomu nerozuměla a chtěla se s policistou domluvit, ať zašle pozvánku poštou. Policista místo toho vstoupil násilím do bytu. Ženu odstrčil a v obýváku syna hodil o skříň, vzal ho do kravaty a na zemi ho kopal. Pak mu nasadil pouta a přes matčiny protesty jej odvlékl do auta. Napadená byla následně obviněna z Výtržnictví a Násilí proti úřední osobě. Další podrobnosti nejsou známy vzhledem k tomu, že se se ženou nepodařilo spojit.

103. Výhrůžné video

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Dva muži v restauraci natočili video, ve kterém se z pozice Romů vyjadřují před blízcími se volbami na konto předsedy ultrapravicového hnutí. Říkají v něm, že všichni „Romáci“ by měli vůči tomuto subjektu bojovat, přičemž některé výroky měly výhrůžný charakter („budou ho bodat“). To doprovází naznačování bodnutí jídelním nožem jedním z autorů videa. Video zavěsili na sociální síť, odkud ho dotčený předseda sdílel. Napadený prohlásil, že má strach o svou bezpečnost. Policie kvalifikovala skutek jako přečin Násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci dle § 352 odst. 2, odst. 3 písm. b) TrZ. Vyšetřování bylo ukončeno návrhem na postrestání. Státní zastupitelství věc nicméně postoupilo správnímu orgánu k projednání jako přestupku. Podle něj byly výroky proneseny v kontextu politického zápasu a z celého videozáznamu je zřejmé, že se nejedná o vážně míněnou výhrůžku směrem k osobě dotčeného předsedy. Přesto se jedná o možný přestupek, což už ovšem nebylo vysvětleno.

Královéhradecký kraj

104. Zlomená čelist

Datum: červen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Muž se stal obětí kolektivní odplaty za útoky spáchané předtím ve městě jinými muži, s nimiž sdílel romskou národnost. Napadený šel sám po ulici, když se potkal se čtyřčlennou skupinou mladých lidí. Jeden z nich na něj slovně a fyzicky zaútočil. Způsobil mu tím zlomeninu čelisti, kterou mu museli v nemocnici operovat. Napadeným přivolaná policie napadení vyhodnotila

bez přihlednutí k lékařské zprávě jako přestupek a postoupila jej správnímu orgánu. Od poškozeného nadto odmítla přijmout trestní oznámení.

105. Nápisy červenou barvou

Datum: červenec

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: graffiti

V noci se v suterénu obytného domu objevily nápisy červenou barvou. Jeden o rozměru 110 x 220 cm hlásal „do plynu cigoši“. Dále byly vytvořeny 3 svastiky, jedna s popisem „Cigosi“. Případem se zabývala policie a státní zastupitelství. Případ byl uzavřen usnesením o odložení věci dle § 159a odst. 5 trestního řádu, neboť se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání.

106. „Mengeleho zmrdi“

Datum: září

Stav: neznámé

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Členové očkovacího týmu čelili vulgárním nadávkám během jedné ze zastávek očkovacího kamionu. Jedna pracovnice popsala vyhrocenou situaci, kdy na ně lidé mj. křičeli, že jsou vrahové, „Mengeleho zmrdi“ a měli by je postavit ke zdi. Útoky byly vedeny natolik intenzivně, že musela být přivolána policie.

107. Napadána rodinou a opatrovníkem

Datum: listopad

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: zdravotní stav

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, jiná (omezování)

Žena je opakovaně napadána ze strany rodiny a opatrovníka. Rodinní příslušníci využívají jejího zhoršeného zdravotního stavu a brání jí v přístupu k penězům, volném pohybu a svobodném rozhodování.

Pardubický kraj

108. Útok ze zahrádky

Datum: červen

Stav: probíhá řízení před soudem

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Dva muži procházeli kolem zahrádky restaurace, když na ně začala dvojice pokřikovat „svině černý“, „černý huby“ apod. Oba útočníci nato vyšli ze zahrádky a na jednoho z napadených zaútočili fackami a kopy. V důsledku toho napadený upadl k zemi, kde jej útočníci dál kopali a jeden ho udeřil i teleskopickým obuškem do zad. Napadený utrpěl zlomeninu devátého a desátého žebra a různé podlitiny a oděrky. Státní zástupce útočníky obžaloval pro spáchání přečinů Ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1, odst. 2 písm. e) a Výtržnictví podle § 358 odst. 1 TrZ, oba ve spolupachatelství. Zohlednil tedy předsudečnou pohnutku, na níž poukazuje znění nadávek. Okresní soud vydal rozsudek, který zatím nenabyl právní moci, a soud tedy o řízení neposkytl v době sestavování Zprávy bližší informace.

109. S mačetou na ubytovně

Datum: září

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Muž v podnapilém stavu vstoupil s bojovým plemenem psa, kterého měl bez náhubku na vodítku, do ubytovny a na chodbě začal bez zjevného důvodu nadávat zde ubytovanému muži: „Mrdky černý, zdechněte!“ Pak z ubytovny odešel, ale asi po hodině se vrátil a opět verbálně zaútočil. Přes zavřené dveře vyhrožoval 3 lidem: „Svině černý, mrdky černý, pojdte ven, zabiju vás!“ Ve vyhrožování pokračoval i po otevření dveří, přičemž držel v ruce půlmetrovou mačetu, čímž u napadených vzbudil důvodnou obavu o život a zdraví. Jeho útok ukončil až příjezd hlídky Policie ČR.

Okresní soud útočníka potrestal za spáchání přečinu Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ podmíněným trestem odnětí svobody na 1 rok s odkladem na 30 měsíců za současného stanovení dohledu. Současně mu byla uložena povinnost zdržet se ve zkušební době požívání alkoholických nápojů a trest propadnutí věci, mačety. Vydaný trestní příkaz je pravomocný.

Kraj Vysočina

110. Rasistické vykřikování

Datum: červen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, útok na majetek

Čtyři muži provolávali před bytovým domem nacistická hesla a rasistické urážky směřované proti Romům, kteří v domě bydleli. Pak společně přišli ke vchodovým dveřím ve spodní části domu vedoucím do bytu rodiny. Dveře vykopli a vnikli do bytu, kde pokračovali v předsudečném vykřikování. Jeden z útočníků pak začal vyhrožovat jednomu obyvateli bytu, přičemž v ruce držel rozbitou skleněnou láhev. Další útočník vyhrožoval, že někoho v bytě podřeže. Policie zjistila, že útočník v domě nikoho osobně neznal. Útok započal jen proto, že se dozvěděl, že v domě skutečně bydlí i Romové. Policie řešila situaci na místě. Soud rozhodl o vině všech zúčastněných útočníků trestním příkazem. Jednoho útočníka odsoudil pro spáchání přečinu Porušování domovní svobody dle § 178 odst. 2 k úhrnnému trestu odnětí svobody na 9 měsíců s podmíněným odkladem na 1 rok. Další dva odsoudil za Porušování domovní svobody dle § 178 odst. 1 k trestu odnětí svobody na 5 měsíců s podmíněným odkladem na 1 rok. Poslední útočník byl odsouzen za Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 2 k úhrnnému trestu odnětí svobody na 9 měsíců s podmíněným odkladem na 1 rok. Rozhodnutí je pravomocné.

111. „Automaticky to budu střílet“

Datum: červenec

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Opilý muž zavolal na linku 158, aby mj. oznámil, že „až potká nějakýho Cikána, tak že ho automaticky, automaticky to budu střílet jak slepice za závojem“. Na závěr uvedl, že si to mají hlídat, ale že jim nevyhrožuje. Za toto jednání, kvalifikované jako přečin Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ, jej soud potrestal pravomocným trestním příkazem peněžitým trestem ve výši 32 000 Kč.

Jihomoravský kraj

112. S obuškem na zastávce

Datum: duben

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Muž s kuklou na hlavě a teleskopickým obuškem v ruce opakovaně vyřvával na autobusovém nádraží před skupinou lidí, v níž byli také Romové: „Cikáni do plynu!“ Během toho obuškem máchal ve vzduchu a bil jím o zem. Svého jednání zanechal, až na místo dorazila policejní hlídka. Policie incident šetřila jako Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1 TrZ. Soud útočnickovi za tento trestný čin uložil v souladu s dohodou o vině a trestu peněžitý trest 10 000 Kč a propadnutí obušku. Dále mu bylo uloženo ochranné protialkoholní léčení ústavní formou.

113. Napadená ředitelka

Datum: duben

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (le-sba)

Forma: slovní útok

Ředitelka základní školy se stala terčem homofobního útoku na schůzi školské rady. Ač se jí neúčastnila, zaútočil tam na ni jeden ze členů rady. Osočil ji z toho, že do školy kvůli své sexuální orientaci vměšuje „agresivní LGBT+ ideologii“, chce vyvěšovat duhové vlajky na škole a zavádí pojmy jako zákonný zástupce namísto maminka a tatínek a spolupracuje s neziskovou organizací, jejíž náplní je osvěta o LGBT+, gender a kultura znásilnění. Útočnickovým záměrem patrně bylo její odvolání z ředitelské pozice. Pro lživé výroky, které útočník na její adresu uvedl, bylo podáno trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu Poškození cizích práv podle ustanovení § 181 odst. 1 TrZ. Policie však v dané věci nespatořovala podezření ze spáchání trestného činu, ani se nezabývala předsudečnou pohnutkou. Dozorující státní zástupce s tímto postupem policie souhlasil. Ředitelka proto požádala nadřízené krajské státní zastupitelství o provedení dohledu nad postupem dozorujícího státního zástupce, které nezjistilo v postupu pochybení.

114. Hanobení před bistroem

Datum: červen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok

Napadený šel po ulici kolem předzahrádky bistra, kde seděl útočník. Na kolemjdoucího začal pořvávat různé rasistické nadávky, např. „zkrvený Cikán“, „ušatý cikán“, „zmrď černý“, a že „ho strčí mámě do piči“. Soud vydal ve věci trestní příkaz, jímž útočníka uznal vinným ze spáchání přečinů Výtržnictví dle § 358 odst. 1 a Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny

osob dle § 355 odst. 1 písm. a) TrZ. Uložil mu úhrnný trest odnětí svobody na 1 rok s podmíněným odkladem na 2 roky. Rozsudek je pravomocný.

115. Střilící soused

Datum: červenec

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: fyzický útok

Muž, Rom, stál se svým přítelem před domem paní, která mu prodávala auto. Když stáli před jejím domem, vyšel ven její soused. Podle slov účastníků incidentu byl pod vlivem drog. Něco na ně křičel, ale nebylo mu rozumět. Poté vstoupil do domu, byla slyšet ostrá hádka s jeho ženou. Vzápětí vyběhl z domu se zbraní v ruce a začal po nich střílet. Všichni se utíkali schovat, napadená odjela autem, napadený se schoval v poli. Když napadený dorazil domů, zavolal policii, aby incident nahlásil. Policie se vydala na místo činu, útočnickovi odebrala zbraň a nechala ho doma. Oběti sdělila, že není třeba podnikat žádné další kroky, protože žádné riziko nehrozí.

116. Zkopaný muž s postižením

Datum: srpen

Stav: probíhá vyšetřování

Pohnutka: zdravotní stav

Forma: fyzický útok

Na konci května došlo k brutálnímu napadení invalidy ve vlaku. V odpoledních hodinách agresivní muž vytáhl poškozeného ze sedadla a následně ho silně kopl. Když se poškozený pokusil vstát, agresor ho ještě udeřil do obličeje. Poškozený musel vyhledat lékařské ošetření a strávil měsíc v pracovní neschopnosti. Pachatel hrozí za trestné činy Výtržnictví a Ublížení na zdraví až 3 roky vězení. Vzhledem k brutalitě útoku je možné, že byl motivován předsudky vůči lidem s postižením. Incident vedeme jako neověřený.

117. Projevy ableistického systémového násilí

Datum: září

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: zdravotní stav

Forma: slovní útok, fyzický útok, sexuální útok

Žena ve středním věku zažívala v průběhu celého dosavadního života řadu útoků kvůli zdravotnímu postižení. Popisuje, že fyzické útoky přicházely od jejích rodičů, kteří si její postižení vysvětlovali jako lenost nebo neschopnost. Nutili ji překonávat limity svého těla, což mělo za následek další zranění. S útoky se setkávala také ve škole, a to jak od spolužáků, od kterých zažívala šikanu, tak od učitelů, kteří bagatelizovali to, co se jí děje. Popisuje také zkušenosti se znásilněním. Útoky nevnímá jako jednotlivé incidenty, ale jako jedno systémové, stále trvající násilí, které negativně formuje její život i společenské nahlížení na osoby s postižením.

118. Pozvánka do Osvětimi

Datum: září

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže, náboženství (islám), jiná (uprchlíci/migranti)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Na FB stránce podporující prezidenta republiky kdosi vložil obrázek, na němž je zobrazena vstupní brána do koncentračního tábora Osvětim a nápisy: „PŘIJEME UPRCHLÍKY Z AFRICKÝCH ZEMÍ! - doprava v exkluzivních vlakových soupravách přímo do areálu - kapacita až pro 100 000 lidí - ubytování vybavené plynem a sprchami zdarma - zaměstnání zajištěno - pravidelná kulturní představení - 100% ochrana před muslimskými fanatiky POZOR! Pro vybrané jednice možnost účasti na experimentálním lékařském výzkumu!“ Policie skutek šetřila jako přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Vyšetřování odložila, neboť neztotožnila pachatele.

119. „Elegantní, rychlé, levné“

Datum: říjen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Šestatřicetiletý muž prezentoval své rasistické názory v komentářích pod články jihomoravských deníků. Pod jedním např. uvedl komentář ve znění „Proc ty bezcenne cerne kurvy proste nevystřili? Elegantni, rychle, levne.“ Jinde napsal: „Dokud nebude legální ty černé bezcenné kurvy střílet aspoň v sebeobraně, tak se to bude dít pořád“ a „Nechal bych tu svoloč rozlámat v kole“. Policie skutek vyšetřovala pro spáchání Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Státní zastupitelství návrh na potrestání podmíněně odložilo na zkušební dobu 1 roku. Incident souvisí s dalšími incidenty („Postavit ke zdi“ a „Ušetříme peněz“).

120. Na hradbách

Datum: říjen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Pár mladých mužů byl napaden při noční procházce po hradbách kvůli sexuální orientaci. Obestoupila je skupina náctiletých, uráželi je, vyhrožovali jim a do jednoho také strkali. Napadeným se podařilo před dalším násilím utéct na místo, kde bylo více lidí. Podrobnosti nejsou známy.

121. Pro původ a barvu slovně v MHD

Datum: říjen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (indická)

Forma: slovní útok

Během jízdy ve voze MHD byla napadena indická rodina, otec, matka a 2 dcery. Jeden ze spolucestujících

na ně asi 15 minut ukazoval prstem a něco jejich směrem říkal. Obsahu výroků nerozuměli, ale podle dcer narážel na barvu kůže a na jejich původ. Napadené útočnickovo jednání velmi nepříjemně zasáhlo, báli se a měli z toho dle svých slov rány na duši.

122. Očkující zdravotníci v ohrožení

Datum: listopad

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok

Slovním útokům ze strany odpůrců očkování proti onemocnění Covid-19 čelili zaměstnanci a zaměstnankyně velkokapacitního očkovacího zařízení v nákupním centru. Podle mluvčí zařízení se zdravotníci obávali, že nadávky přerostou ve fyzické napadení.

Olomoucký kraj

123. „Všechny vystřílím“

Datum: červenec

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Starší muž náhodně na chodníku potkal 2 ženy a začal jim nadávat: „Vy černé pícel!“, „Černé kurvy!“ Také jim vyhrožoval, že si dojede pro samopal a že je vystřílí, přičemž skutečně nasedl na kolo a odjížděl. Ještě ale krátce po nasednutí stihl zakřičet, že „všechny Cigány vystřílí“. Soud útočníka pravomocným rozsudkem odsoudil za spáchání přečinu Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 TrZ k peněžitému trestu 12 000 Kč.

124. Napadení chuligány

Datum: červenec

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Muž se v podvečer vracel s manželkou a vnoučaty z nákupu. Blížili se ke křižovatce, kde na červené stálo několik aut, většinou s polskými značkami. Asi z pátého auta na ně začal muž pokřikovat rasistické poznámky jako „Cikáni“ a „černé huby“. Napadený odpověděl: „Co tady křičíte? Vždyť jsou tady děti.“ V tu chvíli z předních aut vyskočilo několik lidí a rozběhlo se za ním. Muž se snažil utéct, ale byl dostižen, sražen k zemi a surově zbit. Útočníci poté naskočili do auta a utekli. K napadenému muži byla přivolána záchranná služba a policie. Po ošetření na pohotovosti byl propuštěn do domácího léčení kvůli zraněním s dobou léčení přes 7 dní. Policie skutek prověřovala pro podezření ze spáchání přečinů Výtržnictví dle § 358 odst. 1, Ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1, odst. 2 písm. e) a Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 odst. 1 písm. b) TrZ. Vyšetřování bylo odloženo pro neztotožnění podezřelých. Napadený vůči tomu podal stížnost okresnímu státnímu zástupci. Ten závěr policie potvrdil. Napadený proto požádal krajské státní zastupitelství, aby provedlo dohled nad postupem okresního státního zástupce a policie. Ani to neshledalo v dosa-
vadmém postupu žádné pochybení.

125. 12 „Ušetříme peněz“

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok

Na internetových stránkách byl zveřejněn článek o loupeži v průchodu autobusového nádraží. Útočník jej okomentoval: „Zkurvená cikánská verbeš... normálně zlikvidovat a kolik tím ušetříme peněz.“ Policií byl tento incident řešen jako přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Státní zastupitelství trestní řízení v této věci podmíněně zastavilo a pachateli byla stanovena zkušební doba 10 měsíců. Pachatel se totiž doznal a jednání litoval, dále nebyl dosud odsouzen ani trestně stíhán za

trestný čin, nebyl postižen za přestupek, na jeho osobu nejsou vedeny exekuce. Incident souvisí s dalšími incidenty: „Postavit ke zdi“ a „Elegantní, rychlé, levné“.

Zlínský kraj

126. Napadena vodítkem

Datum: únor

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok, fyzický útok

Soused napadl ženu při večerním venčení psa. Po slovní výměně nejprve poštvál svého psa na jejího, pak ji napadl i fyzicky. Žena utrpěla úderem vodítka tržnou ránu na hlavě a modřinu v oblasti obličeje. Během útoku ji navíc urážel jako „Cikánku“. O předsudečné pohnutce svědčí také předchozí spor, který byl rovněž ze strany útočníka národnostně motivovaný. K incidentu byla přivolána policie, žena byla ošetřena na pohotovosti. Ve věci bylo vedeno přestupkové řízení (§ 7 odst. 1 písm. c)), které však bylo dle dostupných informací zastaveno pro nedostatek důkazů. Útok v něm nebyl považován za předsudečný.

127.V opilosti v parku

Datum: duben

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže, národnost či etnicita (romská), sexuální orientace či genderová identita (gay)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok, jiná (hajlování)

Osmnáctiletý muž v parku poblíž baru napadl v podnapilém stavu muže pro jeho údajnou sexuální orientaci, a když mu přišli jiní 2 muži pomoci, začal předsudečně napadat také je. Prvního napadeného urážel výrazy jako „teplouš“ a „buzerant“, načež ho strkal rukama a udeřil ho pěstí. Dalším 2 napadeným urážel slovy: „černé tlamy“, „zasraní negři“ a „mrdky černé“. Dále jim sděloval, že jsou Romové a Cigáni, které nenávidí,

a že by měli skončit v plynu, což stvrzoval vykřikováním „sieg heil, heil Hitler“ a hajlováním. Policie incident vyšetřovala jako přečiny Výtržnictví dle § 358 odst. 1, Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 odst. 1 písm. b) a Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 TrZ. Státní zástupce trestní řízení po splnění zákonných podmínek (doznání, přečin, složení částky na peněžitou pomoc...) podmíněně zastavil na 30 měsíců.

128. Antisemitismus a nacismus na VKontakte

Datum: květen

Stav: probíhá vyšetřování

Pohnutka: náboženství (judaismus)

Forma: jiná (zveřejňování obrázků, fotografií a grafik)

Policie vyšetřuje neznámého pachatele, který na veřejně přístupném profilu na sociální síti VKontakte v období od nejméně července 2020 do května 2021 zveřejňoval příspěvky v podobě nacistických a antisemitských obrázků, fotografií a grafik. Čin je prověřován pro podezření ze spáchání trestného činu Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 TrZ.

129. „Moc nečum“

Datum: červen

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Čtyřicetiletý muž v prodejně potravin před pokladnami rasisticky zaútočil na staršího muže. Nejprve mu opakovaně nadával: „Mrdko bílá! Moc nečum, čuráku, pičo, čuráku jeden bílej, zkurvenej.“ Také mu vyhrožoval napadením, což následně také uskutečnil. Bouchl napadeného pěstí do hrudníku. Poté se vysvlékl do půl pasu, shodil židli u pokladny a kopal do ní. V nadávkách i výhrůžkách vůči poškozenému stále pokračoval, a to i v přítomnosti dorazivší hlídky městské

policie. Zákroku strážníků se útočník aktivně bránil. Okresní soud jej shledal vinným ze spáchání přečinů Výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a), Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2, Násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a) a Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 odst. 1 písm. g) TrZ. Uložil mu úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody na 2 roky. Odvolací soud trest snížil na 14 měsíců odnětí svobody. Rozhodnutí je pravomocné.

Moravskoslezský kraj

130. Vyhrožování pedagogovi

Datum: leden

Stav: neznámé

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Vysokoškolský pedagog čelil slovním útokům, včetně vyhrožování smrtí, pro politické přesvědčení. Na YouTube zveřejňoval různá videa, v nichž se prezentoval jako stoupenec levice a socialismu. Zvláště po jednom videu čelil množství negativních komentářů, včetně předsudečného vyhrožování smrtí.

131. Proti Ukrajincům online i offline

Datum: leden

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: národnost či etnicita (ukrajinská)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, fyzický útok

Sotva plnoletý muž zveřejnil na svém profilu na FB zveřejnil komentář: „VŠICHNI UKRAJINCI BY STE ZDECHLY AJ ZE ZENAMA AJ Z DECKAMA MRDKY SKURVENE“. Nedlouho poté vyvolal konflikt v prodejně potravin, kde si po předchozí slovní rozepři počkal na muže z Ukrajiny a toho slovně a gesty vyzýval k rvačce. Napadený na muže zaútočil, úderem rukou jej poslal k zemi, kde do něj ještě dvakrát kopl a dal mu facku.

Nato z místa odešel, avšak útočník jej dostihl a pokusil se jej srazit k zemi. Vzájemnou potyčku zastavila kolemjdoucí osoba, která muže vyzvala, aby přestali. Útočník utrpěl středně těžká zranění, za což byl aktivně se bránící muž odsouzen. Soud mu pro spáchání přečinů Ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ uložil trest odnětí svobody na 8 měsíců s podmíněným odkladem na 15 měsíců a dále mu uložil povinnost nahradit způsobenou škodu. Muž, který konflikt vyvolal a napsal komentář na FB, byl obviněn z přečinů Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) a Výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) TrZ. Soud mu pravomocným trestním příkazem uložil trest 300 hodin obecně prospěšných prací.

132. Rasistické nadávky během fotbalu

Datum: leden

Stav: řízení před soudem bylo skončeno

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok

V průběhu fotbalového zápasu muž pokřikoval rasistické nadávky na hráče tmavé kůže hostujícího mužstva, konkrétně: „Černá svině si myslí, že je v lese někde, opice!“ Policie skutek kvalifikovala jako přečiny Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 odst. 1 písm. a) a Výtržnictví dle § 358 odst. 1 TrZ. Státní zástupce návrh na potrestání podmíněně odložil na 12 měsíců. Podezřelý se ve zkušební době osvědčil. Věc je pravomocně skončena.

133. „Židů se musíme zbavit“

Datum: duben

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: náboženství (judaismus)

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Útočník na internetovém portálu u článku „Muslim vyhodil z okna 65letou židovku. Vězení se vyhne, kouřil předtím marihuanu“ publikoval antisemitský kome-

tář: „Zcela v pořádku. Židů se musíme zbavit.“ Skutek dvaadvacetiletého pachatele byl policií kvalifikován jako přečin Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 1, odst. 3 písm. b) TrZ. Státní zástupce však trestní stíhání před návrhem na podání obžaloby zastavil, neboť útočník byl v době přidání komentáře seznán nepřičetným.

134. Nadávky a hajlování na zahradě

Datum: duben

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: barva kůže

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování

Muž na zahradě domu ve večerních hodinách křičel na dvě osoby tmavé barvy kůže: „Mrdky černé!“, „Upálit Vás jako Hitler!“. Při těchto útocích hajloval. Policejní orgán věc šetřil jako podezření ze spáchání trestného činu Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 TrZ. Máme za to, že pachatel se mohl dopustit i trestného činu Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 2 TrZ, neboť výroky jako „upálit Vás jako Hitler“ lze chápat jako kvalifikovanou výhrůžku usmrcením. Policie pachatele ztotožnila. Šetřením došla k závěru, že trestní stíhání je nepřijatelné a dle ustanovení § 159a odst. 2 trestního řádu případ odložila.

135. „Flákači a příživníci“

Datum: květen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok

Místní pobočka politické strany zveřejnila na svém facebookovém profilu rasistický komentář ke schválení Strategie romské integrace 2021–2030. Zaznívá v něm např.: „Cikáni – flákači a příživníci národa českého“, „Ten, kdo bude poctivě celý život pracovat a odvádět státu daně pak, když přijde o práci a stoupne si do fronty na „pracáku“, bude před sebe muset pustit cí-

kána nebo cikánku, kteří nikdy nepracovali?“ nebo „Cikánské děti končily někdy (ne všechny) ve „speciálních“ třídách díky nevychovanosti a agresivitě, díky nižšímu intelektu, či nižší schopnosti chápat látku, učit se. Za to ale nemohla většinová společnost, ale historická „přirozenost“ cikánských dětí a zejména zcela nedostatečná péče a výchova ze strany cikánských rodičů v období předškolního věku.“ Podle redakce Romea.cz se text podobá textu jiného autora, který protiromské komentáře publikoval opakovaně. Správce webu strany se za zveřejnění komentář omluvil.

136. Jak zastavit pandemii?

Datum: srpen

Stav: vyšetřování bylo odloženo nebo zastaveno

Pohnutka: jiná (zaměstnání)

Forma: zastrašování nebo vyhrožování

Uživatel FB umístil pod příspěvek „Mobilní očkovací týmy už navštívily více než desítku lokalit v regionu“ na stránce, která má více jak 16 500 aktivních členů, komentář ve znění: „Jediným účinným způsobem, jak zastavit pandemii, je vystřelit čuráky jako je autor článku“. Policie skutek řešila jako přečin Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 odst. 1, odst. 3 písm. b). Státní zástupkyně změnila právní kvalifikaci na přečin Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TrZ. Trestní stíhání pak podmíněně zastavila s uložením zkušební doby na 1 rok. Podle státní zástupkyně se jednalo o podněcování nenávisti nejen k novinářům informujícím o průběhu pandemie, ale i nepřímo vůči zastáncům a propagátorům očkování vzhledem k obsahu článku, pod který pachatel komentář přidal.

Neznámý kraj

137. Urážky pro podporu LGBT+ lidí

Datum: březen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: politické přesvědčení

Forma: slovní útok

Uživatelka na FB napadla poslance Evropského parlamentu pro jeho podporu EU jakožto prostoru svobody pro LGBT+ lidi. Urážela jej slov jako „natržený chudáček“ nebo mu doporučovala, aby „si strčil šampáňo do řiti“. Napadený komentáře nahlásil FB, avšak podle administrátorů neporušily zásady komunity.

138. Výhrůžky zdravotníkům

Datum: duben

Stav: neznámé

Pohnutka: jiná (Covid-19)

Forma: slovní útok, zastrašování nebo vyhrožování, graffiti, útok na majetek

Studentka zdravotní školy, pomáhající s testováním na onemocnění Covid-19, se svěřila na facebookovém profilu Příznivci Iniciativy Sníh s tím, že při své práci jako dobrovolnice se setkala s nadávkami a vyhrožováním smrtí vůči sobě a svým kolegům a kolegyním kvůli své práci v očkovacím centru. Současně se svěřila s tím, že jim neznámý pachatel rozřezal stan, ve kterém dochází k provádění testů, a někdo zbytek stanu popsal lihovou fixou.

139. Mluvila se synem rusky

Datum: duben

Stav: neznámé

Pohnutka: národnost či etnicita (ruská)

Forma: slovní útok

Novinář zveřejnil na Twitteru příspěvek, v němž odsoudil nesnášenlivost v české společnosti vůči Rusům a Ruskám. Jako jeden z příkladů uvedl zkušenost své ženy, na kterou zaútočili 2 různí muži proto, že mluvila

la se svým tříletým synem rusky. Muže se nepodařilo kontaktovat, podrobnosti nejsou k dispozici.

140. Hanobení pro údajné zneužívání dávek

Datum: červen

Stav: neprobíhá nic

Pohnutka: národnost či etnicita (romská)

Forma: slovní útok

Předseda údajně středového politického hnutí se v rozhovoru s novinářem dopustil hanobení Romů a Romek, když je obvinil ze zneužívání sociálních dávek. Konkrétně uvedl, že by měla být důrazná kontrola vůči čerpání sociálních dávek, které stojí velké peníze a někteří je čerpají v rozporu se zákonnými podmínkami. O této skupině mluvil útočník jako o „sociálně nepřizpůsobivých“. Když se jej moderátor zeptal, zda tím myslí romskou komunitu, odpověděl: „Sociálně nepřizpůsobiví, nemusí to být jenom Romové. Můžou to být i ti, kdo žijí na úkor druhých, když to řeknu takovýmhle způsobem. Romskou komunitu samozřejmě.“ Paušální obviňování skupiny lidí ze zneužívání sociální pomoci je forma hanobení pro etnickou příslušnost, která by mohla být kvalifikována jako trestný čin Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355 TrZ. Policie se tímto výrokem podle našich informací nezabývala.

141. „Buzerant, podívejte se na něj“

Datum: říjen

Stav: neznámé

Pohnutka: sexuální orientace či genderová identita (transgender)

Forma: slovní útok

Trans žena byla slovně napadena svou sousedkou. Na celé sídliště křičela: „Buzerant, podívejte se na něj!“ Nejednalo se o první takový útok. Napadená proto od zahájení tranzice příliš nevychází z domu, i práci vykonává z domu. Po posledním incidentu, který nazvala poslední kapkou, se psychicky zhroutila.

Seznam doporučené literatury

Hall, N. 2013. *Hate crime*. Second Edition. London and New York: Routledge.

In IUSTITIA. 2016. *Tváří v tvář předsudečnému násilí – příručka pro sociální pracovníky a pracovnice*. Praha: In IUSTITIA, Nomada Association for Multicultural Society Integration, Ľudia proti rasismu, Vive Žene a International Aid Network. Dostupné z: <https://www.inius.cz/dwn/brozury-bias/bias-cze-def-web.pdf>.

Kalibová, K. 2017. *Trestná činnost z nenávisti de lege lata a de lege ferenda – některé hmotněprávní aspekty*. Nepublikovaná disertační práce, obhájená 6. září 2017. Brno: Masarykova univerzita.

Kalibová, K., a kol. 2016. *Zákon o obětech trestných činů. Praktická a legislativní doporučení zohledňující návrh technické novely zákona č.45/2013 Sb., (číslo sněmovního tisku 658, 7. volební období PSP ČR)*. Praha: In IUSTITIA. Dostupné z: <http://www.in-ius.cz/dwn/praktalegdopo/zotc-web-final.pdf>.

Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). 2009. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE Region*. Warsaw: the OSCE's Office for Democratic Institutions and Human Rights.

Walach, V., & Petruželka, B. 2021. Klasifikační chyba v policejních statistikách trestných činů s extremistickým podtextem. *Česká kriminologie*, 6(1-2): 1-23. Dostupné z: <https://ceskakriminologie.cz/cs/archiv/2021-120132/klasifikacni-chyba-v-policejnich-statistikach-trestnych-cinu-s-extremistickym-podtextem>.

2021

IN IUSTITIA